

**การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1**

นางเรวดี รัตนมาลา

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

พ.ศ. 2551

**The Study of Conditions and Problems of Budget Administration of Schools
under Narathiwat Educational Service Area 1**

Mrs. Ravadee Ratanamala

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2008

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1

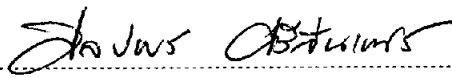
ชื่อและนามสกุล นางเรวดี รัตนะมาลา

แขนงวิชา บริหารธุรกิจ

สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

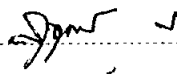
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์สุชุมาลัย ชำนิง
2. รองศาสตราจารย์กัลยาณี กิตติจิตต์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

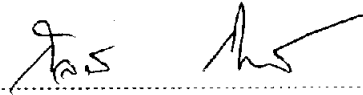
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลปพร ศรีจันเพชร)

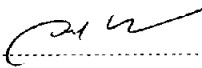
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุชุมาลัย ชำนิง)

กรรมการ

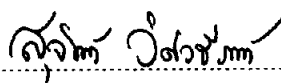
(รองศาสตราจารย์กัลยาณี กิตติจิตต์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชา
บริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวธีรานนท์)

วันที่ 26 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1

ผู้วิจัย นางเรวดี รัตนะมาลา ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์สุชุมาลัย ชำนิจ (2) รองศาสตราจารย์กัลยาณี กิตติจิตต์

(3) รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 (2) เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของ สถานศึกษา จำแนกตามประเภทการทำงานด้านงบประมาณและขนาดสถานศึกษาและ (3) ศึกษาแนวทางแก้ไข ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานด้าน งบประมาณ

กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ และครูผู้ปฏิบัติงานด้าน งบประมาณในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 จำนวน 339 คน กำหนดขนาดกลุ่ม ตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกนและใช้การเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า สอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณของ สถานศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเที่ยง 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการบริหารงบประมาณในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณารายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน ยกเว้นด้านการบริหารงานการเงินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการบริหารงบประมาณในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปานกลางทุกด้าน (2) ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงาน ด้านงบประมาณต่างกันมีสภาพและปัญหาการบริหาร งบประมาณที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีสภาพและปัญหาการ บริหารงบประมาณแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ มากกว่า 20 ปี สถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีสภาพและ ปัญหาการบริหารงบประมาณที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษา ขนาดกลาง มีสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณที่แตกต่างกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาด ใหญ่พิเศษ และ (3) แนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณทั้ง 7 ด้าน คือ กำหนดกรอบอัตรากำลัง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านงบประมาณโดยตรงในสถานศึกษา

คำสำคัญ สภาพและปัญหา การบริหารงบประมาณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1

Thesis title: The Study of Conditions and Problems of Budget Administration of Schools under Narathiwat Educational Service Area 1

Researcher: Mrs. Ravadee Ratanamala; **Degree:** Master of Business Administration

Thesis advisors: (1) Sukumarn Shumnij, Associate Professor; (2) Galayanee Kittichit, Associate Professor; (3) Dr. Vandee Sangprateetong, Associate Professor; **Academic year:** 2008

Abstract

The purposes of the research were to: (1) investigate conditions and problems in budget administration found in schools located under Narathiwat Educational Service Area 1; (2) compare conditions and problems of budget administration of the schools classified as the personnel's experience and size of the schools ; and (3) offer ways to deal with the problems. according to opinions of school administrators and teacher doing the budget work.

A total of 339 samples consisted of school principals, heads of the budget section and teachers doing budget work in the schools. The samples were obtained through Krejcie and Morgan's table and multiple steps of selection. The instrument used, was developed by the researcher, as a questionnaire of estimated value asking about conditions and problems concerning budgets with reliability value of 0.97. The statistics used for analyzing the data were percentage, means standard deviation, one-way analysis of variance.

The results revealed as follows: (1) the budget administration was moderately rated. Considered into each aspect, six aspects were moderately rated; however, the financial administration was highly rated. The number of overall problems concerning budget administration was moderately rated, and when each aspect of the problems was rated, it was also moderately rated; (2) the conditions and problems were evaluated differently after the involving personnel's different experiences at the 0.05 level of significance. the personnel's experiences less than 5 year were different from those of more than 20 years; The schools with different sizes had different conditions and problems at the 0.05 level of significance . The small and medium schools had different conditions and problems from those of large and extra large; and (3) to solve problems in all the seven aspects of the budget administration, the qualifications of personnel required to work in the school budget administration should be directed by the schools.

Keywords: Conditions and problems, Budget administration, Narathiwat Educational Service Area 1

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์ของรองศาสตราจารย์สุชมาลัย ชำนิ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์กัญญาณี กิตติจิตต์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่คอยให้คำปรึกษา ตลอดจนชี้แนะแนวทางในการแก้ไข ปัญหา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ ให้ความเมตตา ให้กำลังใจเป็นอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณด้วยความเคารพเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้ และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลปพร ศรีจันทเพชร ประธานกรรมการ สอบ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง จนวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่ได้ให้ความ อนุเคราะห์และอนุญาตให้ทดลองเครื่องมือเพื่อหาประสิทธิภาพ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และอนุญาตในการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ และคุณครูผู้ปฏิบัติงานด้าน งบประมาณ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ที่ได้อนุเคราะห์ตอบ แบบสอบถามเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณเพื่อนผู้เป็นกัลยาณมิตรทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็น กำลังใจตลอดมา

ขอขอบพระคุณ คุณอิงอร อินทร์นั คุณชลธิชา พงษ์ศรี คุณวิเศษศรี มหะสักขกุล คุณ ไสว ชินพงษ์ และคุณอุไรวรรณ ชินพงษ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณา แบบสอบถามทำให้แบบสอบถามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คือ สมาชิกครอบครัว คุณ กถีน รัตนะมาลา และเด็กชายชวิน รัตนะมาลา ผู้ซึ่งเป็นกำลังใจและสนับสนุนช่วยเหลือตลอดมา

สำหรับคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอกราบบูชาพระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์ รวมทั้งผู้มีพระคุณทุกท่าน

เรวดี รัตนะมาลา

พฤศจิกายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	13
การบริหารงานของสถานศึกษา	13
สภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1	16
ขอบข่ายภารกิจการบริหารงานและจัดการสถานศึกษา	17
การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	62
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของ สถานศึกษาจำแนกตามประเภทและขนาดของสถานศึกษา.....	72
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นราธิวาส เขต 1	82
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
สรุปการวิจัย	89
อภิปรายผล	95
ข้อเสนอแนะ	104
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	111
ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม	112
ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	114
ค รายชื่อโรงเรียนที่ทำการวิจัย	122
ง แบบสอบถาม	127
ประวัติผู้วิจัย	139

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	58
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา.....	63
ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหาร งบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานราธิวาส เขต 1.....	64
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหาร งบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ.....	65
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหาร งบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการจัดสรรงบประมาณ.....	66
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหาร งบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นราธิวาส เขต 1 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล.....	67
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหาร งบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นราธิวาส เขต 1 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา.....	68
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหาร งบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารงานการเงิน.....	69
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารการบัญชี.....	70
ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์.....	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานงบประมาณ จำแนกตาม ประเภทสารณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณ.....	72
ตารางที่ 4.11 ความแตกต่างของสภาพการบริหารงานงบประมาณเป็นรายคู่ จำแนกตามประเภทสารณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณ.....	73
ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณ จำแนกตามประเภทสารณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณ.....	75
ตารางที่ 4.13 ความแตกต่างของปัญหาการบริหารงานงบประมาณรายคู่ จำแนกตามประเภทสารณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณ.....	76
ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานงบประมาณ จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา.....	77
ตารางที่ 4.15 ความแตกต่างของสภาพการบริหารงานงบประมาณรายคู่จำแนกตามขนาด ของสถานศึกษา.....	78
ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณจำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา.....	79
ตารางที่ 4.17 ความแตกต่างของปัญหาการบริหารงานงบประมาณเป็นรายคู่จำแนกตามขนาด ของสถานศึกษา.....	80
ตารางที่ 4.18 แสดงแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานงบประมาณของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ.....	82
ตารางที่ 4.19 แสดงแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานงบประมาณของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการจัดสรรงบประมาณ.....	83
ตารางที่ 4.20 แสดงแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานงบประมาณของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.21 แสดงแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา.....	85
ตารางที่ 4.22 แสดงแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารงานการเงิน.....	86
ตารางที่ 4.23 แสดงแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารการบัญชี.....	87
ตารางที่ 4.24 แสดงแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์.....	88

ฉ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
ภาพที่ 2.1 แสดงการบริหารและจัดการสถานศึกษา.....	19

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษาครั้งยิ่งใหญ่ของประเทศไทย ได้เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งเป็นที่มาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งหวังจะยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและจัดได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ จึงกำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ คือ ปฏิรูปการเรียนรู้ ปฏิรูประบบบริหาร และการจัดการศึกษา ปฏิรูปครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เคยมีมาก่อนของการศึกษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ซึ่งได้หลอมรวมหน่วยงานทางการศึกษา คือทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานเดียวกันคือ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีโครงสร้างใหม่เป็นระดับกระทรวงและระดับเขตพื้นที่การศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : บทนำ) และการที่กระทรวงศึกษาธิการได้ จัดองค์การบริหารงานใหม่ในระดับจังหวัดเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยรวมสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการอำเภอและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ จัดตั้งเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพียงหน่วยงานเดียว เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารและการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาจะเป็น หน่วยรองรับการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นการบริหารศึกษารูปแบบใหม่ ที่ไม่เคยดำเนินการในบริหารการศึกษาของไทยมาก่อน

นอกจากการบริหารการศึกษาตามอำนาจหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนแล้ว รัฐบาลได้มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อบริการประชาชนให้มีความพึงพอใจในการบริการภาครัฐมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าวสำนักนายกรัฐมนตรีจึงออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ขึ้น เพื่อให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการถือปฏิบัติ การบริหารของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหาร

การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคลด้วย หลักการดังกล่าว ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักธรรมาภิบาลอาจบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษาซึ่งได้แก่การดำเนินงานด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป และเป้าหมายในการจัดการศึกษาคือทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข(สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานราธิวาส เขต 1 2546 : 30)

จากการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารงานอย่างรวดเร็ว ที่เกิดจากการยุบรวม หน่วยงานทางการศึกษา และกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล มีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้ สถานศึกษามีอิสระ มีความเข้มแข็งในการบริหาร เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างรวดเร็วและ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ ดังนั้น สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสถานศึกษามีสิทธิและ หน้าที่ อำนาจตามกฎหมาย ในการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงาน บุคคลและการบริหารงานทั่วไป ทำให้สถานศึกษาต้องพึ่งพาตนเองมากขึ้น แต่ในความเป็นจริง แล้วสถานศึกษามีสภาพที่แตกต่างกันหลากหลาย ความพร้อมทางสังคมยังแตกต่างกัน อีกทั้ง สภาพภูมิศาสตร์ ขนาดสถานศึกษาและจำนวนบุคลากร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาด กลางและขนาดเล็ก ยังไม่มีความพร้อมในการบริหารงานทุกด้าน

การที่กฎหมายกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะทำให้ สถานศึกษามีอิสระ มีความเข้มแข็งในการบริหาร เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัวรวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวม ในการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลผู้บริหารมีอำนาจบริหารอย่างอิสระ ขณะเดียวกันก็ต้อง รับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจของตนอย่างเต็มที่เช่นกัน แม้ผู้บริหารจะมีอำนาจอิสระในการบริหาร และตัดสินใจก็ตาม แต่อำนาจอิสระนั้นมีใช้ไปโดยปราศจากการควบคุมตรวจสอบของทาง ราชการ โดยเฉพาะด้านการเงิน ซึ่งส่วนใหญ่มาจากงบประมาณแผ่นดิน จะมีหน่วยงานที่ รับผิดชอบการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาทั้งในช่วงก่อนใช้ ระหว่างใช้ และภายหลัง การใช้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำระบบบัญชีให้ครบถ้วน ความถูกต้องตามระบบและระเบียบของ ทางการเพื่อการบริหาร เป็นไปด้วยความโปร่งใส และสุจริต (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา นราธิวาส เขต 1 2546 : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร) ในการบริหารงานตามกรอบอำนาจหน้าที่ของ สถานศึกษาตามที่ได้รับ การกระจายอำนาจ การบริหารงบประมาณมีความสำคัญมาก แม้ว่าการ บริหารงานวิชาการจะเป็นหัวใจของการดำเนินงานก็ตาม แต่การบริหารงบประมาณก็ต้องปฏิบัติให้ ถูกต้อง เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย และแนวปฏิบัติที่กำหนดเพราะหากปฏิบัติผิดพลาดอาจส่งผล

กระทบต่อผู้ปฏิบัติหรือผู้รับผิดชอบเป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากปัจจุบันโรงเรียนยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ ทางด้านงบประมาณ เพราะผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีวุฒิ ทางด้านการศึกษามากกว่าด้านการเงินการงบประมาณ

ตามรายงานสรุปผลการติดตามและประเมินความก้าวหน้าของการปฏิรูปการศึกษา ในวาระครบรอบ 6 ปี ของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผลการดำเนินงานการกระจายอำนาจให้สถานศึกษายัง ดำเนินการไม่ได้มากนัก ถึงแม้พระราชบัญญัติระเบียบราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้ กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคล แต่สถานศึกษายังไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ โดยเฉพาะด้านงบประมาณ สถานศึกษาส่วนใหญ่ โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก ยังขาดความพร้อมในการเป็นนิติบุคคล เนื่องจากขาดบุคลากรและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ ปัญหาและอุปสรรคการจัดสรรค่าใช้จ่ายรายหัวในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่สอดคล้องกับ สภาพความเป็นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งไม่มีงบประมาณเพียงพอ สำหรับการบริหาร ได้รับงบประมาณล่าช้า ระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล ยังไม่มีการนำมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ การใช้จ่ายงบประมาณยังไม่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา 2548 : 50 - 59)

รายงานการวิจัยประเมินผลการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้ เขตพื้นที่การศึกษา พบปัญหาอุปสรรคของการกระจายให้เขตพื้นที่การศึกษาด้านงบประมาณที่ เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา คือ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินงานตามภารกิจ ไม่สนองแผนยุทธศาสตร์ การวิเคราะห์งบประมาณโดยองค์รวมไม่สอดคล้องกับการวางแผน ระยะปานกลาง ไม่สามารถวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณได้เอง งบประมาณค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง งบประมาณค่าซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบที่จัดสรรหรือบรรเทา ความเดือดร้อนของสถานศึกษาในสังกัดมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหา และพัฒนา สถานศึกษา งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา การจัดสรรและ การอนุมัติงบประมาณล่าช้า ไม่เพียงพอ และไม่ต่อเนื่อง บางโครงการมาใกล้จะหมดกำหนดเวลา ใช้งบประมาณแล้ว งบประมาณบางส่วนตั้งจ่ายที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้สถานศึกษา ในถิ่นทุรกันดารได้รับล่าช้า งบประมาณค่าพาหนะนักเรียนร่วมไม่ตรงเวลา และช่วงหลังไม่มีการจัดสรรงบประมาณให้ ขาดการประสานงาน/แจ้งการจัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษา ระเบียบการเงินการคลังบางเรื่องยุ่งยาก ล้าสมัย ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐระบบ อิเล็กทรอนิกส์ (Government Financial Management Information System) เรียกย่อว่า GFMS ยังมีปัญหา ไม่มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่าย สถานศึกษา

ดำเนินการตามแบบฟอร์มเท่านั้นต้องแก้ไขหลายครั้ง ทำให้ภาระงานของครูเพิ่มขึ้น บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีความรู้เรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้บริหารไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด การติดตาม ตรวจสอบ การเงินการบัญชีของสถานศึกษายังไม่ทั่วถึง(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2549 : 37 - 38)

ตามรายงานประมวลข้อสังเกตของหน่วยตรวจสอบภายในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2549 พบข้อสังเกตจากการตรวจสอบสถานศึกษาของ หน่วยตรวจสอบภายในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดทำแผนกลยุทธ์ แต่จัดเก็บไว้โดยมิได้นำไปสู่การปฏิบัติ 2) การใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษายังไม่ยึดแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นเครื่องมือกำกับกับการดำเนินงานและควบคุมการใช้ให้เป็นไปตามโครงการต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน 3) การใช้เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวในด้าน การบริหารจัดการมากกว่าด้านการพัฒนาการเรียนการสอน 4) สถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้จ่ายเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง 5) การมีส่วนร่วม เสนอความเห็นและสนับสนุนการพัฒนาการเรียน การสอนของคณะกรรมการสถานศึกษามีน้อย

จากการตรวจสอบสถานศึกษาของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินมีข้อสังเกต ดังนี้ 1) การรับเงินโดยไม่ออกใบเสร็จรับเงินและไม่บันทึกบัญชีในระบบบัญชีของสถานศึกษาหรือมีการออกใบเสร็จรับเงินแต่บันทึกบัญชีล่าช้า 2) การบันทึกบัญชีล่าช้าไม่ตรงกับวันที่จ่ายเงินจริง หลักฐานการจ่ายมิไม่ครบถ้วนและไม่มีให้ตรวจสอบ 3) การเขียนเช็คส่งจ่ายไม่ยึดคร่อมตามระเบียบกำหนด 4) ไม่มีการตรวจสอบการรับจ่ายเงินประจำวัน ตามระเบียบ 5) การจัดทำสัญญา ระบุรายละเอียดประกอบสัญญาไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ 6) การจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ได้ของที่มีคุณภาพต่ำกว่า คุณลักษณะที่กำหนด 7) การควบคุมครุภัณฑ์ไม่รัดกุม

จากรายงานผลการตรวจสอบการบริหารการเงิน การบัญชีและพัสดุ ของสถานศึกษาในสังกัดของหน่วยตรวจสอบภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ปีงบประมาณ 2549 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 2549 : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร) พบว่า 1) การบริหารการเงิน สถานศึกษาไม่ได้แต่งตั้งผู้ตรวจสอบการรับ-จ่ายเงินประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 67 2) สถานศึกษาไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงินเมื่อสิ้นปีงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 50 3) คอกเบี้ยเงินอุดหนุนไม่ได้นำส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน คิดเป็นร้อยละ 30 4) การบริหารงานบัญชี สถานศึกษาไม่ได้เขียนหรือประทับตรา “จ่ายเงินแล้ว” ในใบสำคัญหรือหลักฐานการจ่ายเงินที่ชำระแล้ว คิดเป็นร้อยละ 93 5) สถานศึกษาไม่ได้จัดทำสำเนารายงานเงินคงเหลือประจำวันส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60 6) สถานศึกษาไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมเงินนอก

งบประมาณเงินภาษีหัก ณ ที่จ่าย คิดเป็นร้อยละ 47 7) การบริหารทรัพย์สิน สถานศึกษาจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินไม่เป็นปัจจุบันและลงเลขรหัสครุภัณฑ์ไม่ครบถ้วนคิดเป็นร้อยละ 63 8) สถานศึกษาไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบพัสดุประจำปีงบประมาณ 2548 คิดเป็น ร้อยละ 40 สถานศึกษาไม่ได้จัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างคิดเป็นร้อยละ 27

ข้อบกพร่องที่ตรวจพบอาจเนื่องมาจากการบริหารการเงินเป็นงานที่ยุ่งยาก ซับซ้อน เพราะเป็นงานที่ต้องยึดถือและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และแนวปฏิบัติของทางราชการ และสถานศึกษาต้องยึดถือเป็นกรอบในการบริหารงานอย่างเคร่งครัด ถึงแม้กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และแนวปฏิบัติดังกล่าวจะกำหนดกรอบในการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจนเพียงใดก็ตาม ครูผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติด้านงบประมาณในสถานศึกษานั้นมีภารกิจหลักคือการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน และเนื่องจากครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 มีข้อจำกัดเรื่องเวลาในการปฏิบัติงานที่สถานศึกษาต้องเดินทางไป-กลับ ตามเวลาที่กองกำลังรับส่ง และมีภารกิจย้ายบ่อย ทำให้ต้องเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณบ่อย ผู้ซึ่งมารับงานใหม่ ไม่มีพื้นฐานความรู้ในการปฏิบัติงานและขาดประสบการณ์ ทำให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบ ประกอบกับ ระเบียบ กฎหมายและวิธีการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในและทำหน้าที่หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ซึ่งมีบทบาทในการให้บริการข้อมูลและคำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความสนใจและต้องการจะศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 เพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานด้านงบประมาณของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 จำแนกตามประเภทการทำงานด้านงบประมาณของบุคลากรและขนาดสถานศึกษา

2.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามประเภทการทำงานด้านงบประมาณและขนาดสถานศึกษา

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ

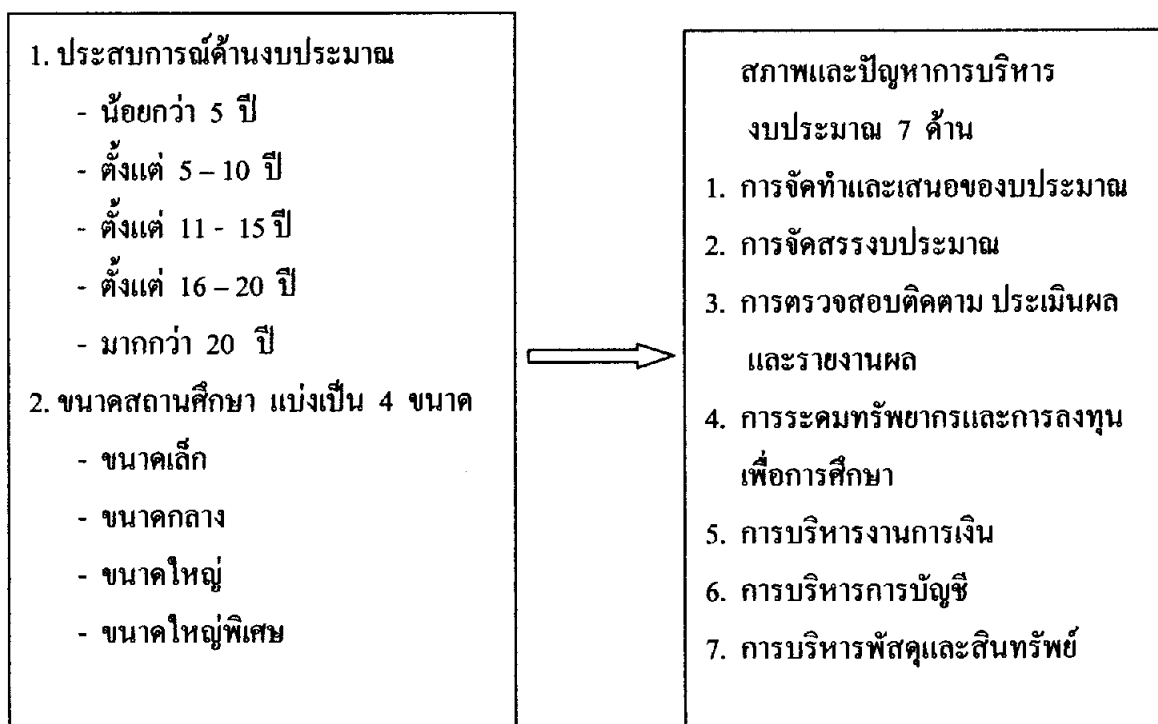
3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดการบริหารงบประมาณที่ต้องปฏิบัติในสถานศึกษาจึงได้นำแนวการดำเนินงานตาม คู่มือสารสนเทศมาตรฐานทางการเงิน 7 ด้าน ของกองแผนงาน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการ และ คู่มือแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้กำหนดหลักการและแนวคิดในด้านการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 ด้าน คือ การจัดทำและเสนอขอ งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ผู้วิจัยจึงได้นำหลักการและแนวคิดด้านการบริหารงบประมาณ เพื่อประกอบการดำเนินงานตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และขอบข่ายภารกิจด้านการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา 7 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ
2. การจัดสรรงบประมาณ
3. การตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงานผล
4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
5. การบริหารงานการเงิน
6. การบริหารการบัญชี
7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

ตัวแปรอิสระ
(Independent Variables)

ตัวแปรตาม
(Dependent Variables)

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 สถานศึกษาที่บุคลากรมีประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านงบประมาณต่างกัน มีสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ แตกต่างกัน

4.2 สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ ที่แตกต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ และครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ในปีงบประมาณ 2551 จำนวน 157 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 18 โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 131 โรงเรียน ขนาดใหญ่ จำนวน 6 โรงเรียน และขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวมจำนวน 471 คน

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา จะศึกษาเนื้อหาเรื่องสภาพและปัญหาด้านการบริหาร งบประมาณแบ่งเป็น 7 ด้าน ได้แก่ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดม ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและ สินทรัพย์

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

5.3.1 ตัวแปรอิสระ (*Independent Variables*) ได้แก่

- 1) ประสบการณ์บริหารและปฏิบัติงานด้านงบประมาณของบุคลากร
 - (1) น้อยกว่า 5 ปี
 - (2) ตั้งแต่ 5 – 10 ปี
 - (3) ตั้งแต่ 11 - 15 ปี
 - (4) ตั้งแต่ 16 - 20 ปี
 - (5) มากกว่า 20 ปี
- 2) ขนาดของสถานศึกษาแบ่งเป็น 4 ขนาด ได้แก่
 - (1) สถานศึกษาขนาดเล็ก
 - (2) สถานศึกษาขนาดกลาง
 - (3) สถานศึกษาขนาดใหญ่
 - (4) สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

5.3.2 ตัวแปรตาม (*Dependent Variables*) ได้แก่ สภาพและปัญหา การบริหารงบประมาณ 7 ด้าน ได้แก่

- 1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ
- 2) การจัดสรรงบประมาณ
- 3) การตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงานผล
- 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 5) การบริหารงานการเงิน

- 6) การบริหารการบัญชี
- 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

6.1 การบริหารงบประมาณ หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับการจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารงานการเงิน การบริหารการบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ดังนี้

6.1.1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ หมายถึง การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา วิเคราะห์ผลการดำเนินงานด้านปริมาณ คุณภาพ เวลา ตลอดจนต้นทุน การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการใช้งบประมาณ การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ จัดทำคำขอรับงบประมาณ

6.1.2 การจัดสรรงบประมาณ หมายถึง การจัดทำข้อตกลงบริการผลผลิตของสถานศึกษา การศึกษาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณในเรื่องนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐาน หลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร วิเคราะห์กิจกรรมตามภารกิจงาน ปรับปรุงกรอบงบประมาณ จัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปี การอนุมัติงบประมาณ การโอนเปลี่ยนแปลงเงินงบประมาณ

6.1.3 การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล หมายถึง การตรวจสอบ ติดตามการใช้เงินทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ กำกับป้องกันความเสี่ยง ประสานแผน นิเทศ สรุปผลการตรวจสอบติดตามพร้อมทั้งเสนอข้อปัญหาที่อาจทำให้การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จ เพื่อเร่งแก้ปัญหาได้ทันสถานการณ์ จัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของผลผลิต ประเมินแผน รายงานผลการดำเนินการ

6.1.4 การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา หมายถึง การวางระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนให้บุคลากร ร่วมมือกันใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน สืบรวจความต้องการทุนการศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ระดมทรัพยากรและทุนการศึกษา

โดยกำหนดวิธีการ แหล่งการสนับสนุน เป้าหมาย เวลาดำเนินงานและผู้รับผิดชอบ จัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษา จัดตั้งกองทุนสวัสดิการและกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

6.1.5 การบริหารงานการเงิน หมายถึง การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำส่งเงิน การโอนเงินการกันเงินไว้เบิกเหลือมปี ให้เป็นไปตามขั้นตอน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

6.1.6 การบริหารการบัญชี หมายถึง การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน ให้เป็นไปตามระบบที่กำหนดไว้ในคู่มือการบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515 หรือตามระบบการควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2544 การจัดทำรายงานรับจ่ายเงินรายได้สถานศึกษา ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

6.1.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ หมายถึง การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ ทะเบียนคุมทรัพย์สิน บัญชีวัสดุ การขอจดทะเบียนที่ราชพัสดุ การจัดหาพัสดุ โดยการกำหนดแบบรูปราคาหรือคุณลักษณะเฉพาะ การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535และที่แก้ไขเพิ่มเติม การควบคุม การบำรุงรักษา การตรวจสอบพัสดुकงเหลือ และการจำหน่ายพัสดุ

6.2 สภาพการบริหารงบประมาณ หมายถึง ลักษณะการจัดการงานตามขอบข่ายการดำเนินงานของสถานศึกษา เกี่ยวกับ การจัดทำและเสนอขอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารงานการเงิน การบริหารการบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ซึ่งสถานศึกษาได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

6.3 ปัญหาการบริหารงบประมาณ หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคที่ต้องพิจารณาแก้ไขในการบริหารงานด้านงบประมาณของสถานศึกษา ในด้านการจัดทำและเสนอขอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารงานการเงิน การบริหารการบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ เป็นการประเมินความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ ครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ซึ่งผู้วิจัยวัดด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6.4 สถานศึกษา หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1

6.5 ผู้อำนวยการสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บังคับบัญชาให้มีหน้าที่บริหารการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ในปีงบประมาณ 2551

6.6 หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้บังคับบัญชา ให้มีหน้าที่รับผิดชอบหรือปฏิบัติและควบคุมดูแลโดยทั่วไป เกี่ยวกับงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1

6.7 ครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บังคับบัญชา ให้มีหน้าที่หรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารงานการเงิน การบริหารการบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1

6.8 ประสบการณ์ทำงานด้านงบประมาณ หมายถึง ความชัดเจนที่เกิดจากการได้ทำ หรือได้พบเห็นเกี่ยวกับงานด้านงบประมาณของสถานศึกษา โดยกำหนดเป็นระยะเวลา ดังต่อไปนี้

6.8.1 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี

6.8.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5 - 10 ปี

6.8.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 11 - 15 ปี

6.8.4 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 16 - 20 ปี

6.8.5 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี

6.9 ขนาดสถานศึกษา หมายถึง ลักษณะของสถานศึกษาที่จัดขนาดตามความใหญ่เล็ก ของสถานศึกษา จำแนกตามจำนวนนักเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้ข้อมูลจำนวนนักเรียนตามโปรแกรม OBEC ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2550 ดังนี้

6.9.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

6.9.2 สถานศึกษาขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนระหว่าง 121 - 600 คน

6.9.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนระหว่าง 601 - 1,500 คน

6.9.4 สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 1,500 คน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานด้านงบประมาณของสถานศึกษา ดังนี้

7.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ได้ข้อมูลสภาพการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในสังกัด ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผล การดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารงานการเงิน การบริหารการบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ เพื่อแก้ไขสภาพการดำเนินงานด้านงบประมาณของสถานศึกษาในสังกัดเป็นรายสถานศึกษา

7.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ได้ทราบปัญหา การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในสังกัด แต่ละด้าน เพื่อนำมาศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหา

7.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ได้แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานด้านงบประมาณของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่ปฏิบัติงานด้านงบประมาณในสถานศึกษา เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อแสวงหาความรู้ที่จะนำมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวความคิดของการศึกษาค้นคว้า ซึ่งการเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แบ่งสาระสำคัญออกเป็น ดังนี้

1. การบริหารงานของสถานศึกษา
2. สภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
3. ขอบข่ายภารกิจการบริหารงานและจัดการสถานศึกษา
4. การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การบริหารงานของสถานศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ได้บัญญัติสิทธิและเสรีภาพด้านการศึกษาของปวงชนชาวไทยไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และในบทเฉพาะกาลมาตรา 35 (3) ได้กำหนดให้รัฐจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ภายในเวลาห้าปี หลังจากรัฐธรรมนูญประกาศใช้ ดังนั้น รัฐบาลจะต้องดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ และต้องเตรียมการให้พร้อมที่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งถือเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกของไทยที่กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนชาวไทยให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา 10 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งได้กระจายอำนาจบริหารจัดการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้สถานศึกษาบริหารอย่างคล่องตัว ดังนี้

1.1 การบริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การบริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการพัฒนาการศึกษาโดยการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจจากรัฐหรือเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษาต่างๆ การบริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษามากขึ้น ด้วยการให้เขาเหล่านั้นรับผิดชอบในการตัดสินใจในเรื่องงบประมาณ บุคลากรและหลักสูตร นอกจากการมีส่วนร่วมตัดสินใจในเรื่องหลักค้ำกล่าวของครู ผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนแล้ว การบริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน ยังเพิ่มประสิทธิภาพของบรรยากาศการเรียนรู้ให้กับเด็ก

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นรูปแบบในการบริหารและจัดการศึกษาที่ริเริ่มในปี ค.ศ. 1960 ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ไม่พอใจผลลัพธ์การศึกษาของชาติ จึงหาแนวทางที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น เป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่ได้รับความสนใจในวงการบริหารโรงเรียนอย่างมากในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการได้นำแนวคิดด้านการบริหารและการจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ถือเป็นนโยบายสำคัญที่มุ่งหวังให้การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ(กระทรวงศึกษาธิการ 2550 : 13)

การกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักของการบริหารจัดการ โดย การบริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในระบบ การบริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน สถานศึกษาจะได้รับงบประมาณเป็นก้อน ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปใช้จ่ายตามความเหมาะสม การจัดการสรรงบประมาณไปยังแต่ละสถานศึกษาจะคำนึงถึงจำนวนและประเภทของนักเรียนในสถานศึกษานั้นๆ แต่ละสถานศึกษาจะกำหนดวิธีการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการจัดสรรแบบเป็นก้อน ในด้านบุคลากร อุปกรณ์การสอน และการบำรุงรักษา งบประมาณส่วนเกินสามารถนำไปใช้ในปีถัดไปหรือเปลี่ยนไปใช้ในโครงการอื่นที่ต้องการงบประมาณเพิ่มเติม ซึ่งเป็นแนวทางที่สนับสนุนให้มีการวางแผนระยะยาวที่มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สถานศึกษาจะได้รับงบประมาณเป็นเงินก้อน และสถานศึกษาสามารถจะกำหนดวิธีการใช้จ่ายเงินได้เอง สำหรับการบริหารงานในด้านต่างๆของสถานศึกษา และงบประมาณส่วนเกินสามารถนำไปใช้ในปีถัดไปหรือเปลี่ยนไปใช้ในโครงการอื่นที่ต้องการงบประมาณเพิ่มเติมได้

1.2 บทบาทอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ได้รับสถานภาพเป็นนิติบุคคล โดยบทบัญญัติในมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล หมายถึง โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาที่กฎหมายยอมรับให้สามารถกระทำการต่างๆ ได้ด้วยตนเองภายในขอบวัตถุประสงค์ มีสิทธิและหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดสิทธิและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้เป็นการเฉพาะ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 6-8) กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการมีเจตนารมณ์กำหนดให้ สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลก็เพื่อให้สถานศึกษาที่มีความเป็นอิสระ คล่องตัว สามารถบริหารและจัดการศึกษาในสถานศึกษาได้สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ตามหลักการกระจายอำนาจ และการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยมุ่งให้การบริหารจัดการศึกษาเบ็ดเสร็จที่สถานศึกษา

สถานศึกษาถึงแม้กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้เป็นนิติบุคคลก็ตามแต่สถานศึกษาก็ยังเป็นหน่วยงานที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนกลางและมีได้มีฐานะเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแต่อย่างใด แม้ว่าสถานศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคลแต่ความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาก็ไม่เหมือนกับนิติบุคคลของกระทรวง ทบวง กรม ที่มีอำนาจหน้าที่กว้างขวางกว่า ในกรณีของสถานศึกษา หากจะเทียบเคียงได้กับความเป็นนิติบุคคลของจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ต้องรับนโยบายจากส่วนกลางมาปฏิบัติอีกทั้งการจัดซื้อจัดจ้างก็ต้องดำเนินการภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นต้น ดังนั้น การเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา จึงมิใช่ว่าสถานศึกษาจะใช้อำนาจหน้าที่ได้เองโดยอิสระ ปราศจากขอบเขตของกฎหมาย เช่น สถานศึกษาไม่อาจจ้างองที่คืนที่มีผู้บริจาคให้สถานศึกษา ไม่สามารถกู้ยืมเงินจากธนาคารหรือหน่วยธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการให้กู้ยืมเงิน หรือดำเนินการนอกจากอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือนอกขอบวัตถุประสงค์ในการให้การจัดตั้งสถานศึกษา หรือดำเนินการในเรื่องอื่นใดที่กฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะ เช่น การจัดทำงบประมาณต้องจัดทำตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ การเบิกจ่ายเงินต้องเป็นไปตามระเบียบของกระทรวงการคลัง

ความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา นอกจากจะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษายังมีสิทธิและหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดทั้งกฎหมายว่าด้วยการศึกษา

แห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้นสถานศึกษาจะดำเนินการต่างๆ ได้ต้องอยู่ในกรอบของอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายและวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษาเท่านั้น ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้นๆ โดยได้กำหนดให้มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการและมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของทางราชการรวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

ในการดำเนินการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก มาตรา 39 แห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้แทนของสถานศึกษาในกิจการทั่วไป รวมทั้งการจัดทำนิติกรรมสัญญาในนามของสถานศึกษาดมวงเงินงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับมอบหมาย หรือตามระเบียบบริหารการเงินของสถานศึกษา ฉะนั้นผู้อำนวยการสถานศึกษาจึงมีฐานะเป็นผู้แทนนิติบุคคล

นอกจากนี้ มาตรา 44 วรรคหนึ่ง และมาตรา 45 วรรคหนึ่ง แห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจและการมอบอำนาจของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้แก่สถานศึกษาเพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษา สถานศึกษามีความอิสระและคล่องตัว (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 9-11)

สรุปได้ว่าการที่กฎหมายกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัว สามารถบริหารงานในสถานศึกษาได้สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ แต่ การบริหารงานก็ยังคงอยู่ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนด สถานศึกษาจะต้องดำเนินการต่างๆ อยู่ในกรอบของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

2. สภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 จัดตั้งตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 รับผิดชอบการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานของจังหวัดนราธิวาส 6 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนราธิวาส บาเจาะ ยี่งอ ระแงะ รือเสาะและศรีสาคร และต่อมาเมื่อ พฤษภาคม พ.ศ. 2550 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 โดยแยกอำเภอระแงะ ออกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานของจังหวัดนราธิวาส จำนวน 5 อำเภอ ซึ่งมีข้อมูลการบริหารงาน ดังนี้

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 2550 : 3 - 4)

2.1.1 สถานศึกษา มีจำนวน 493 แห่ง จำแนก ดังนี้

- 1) โรงเรียนของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 จำนวน 157 โรงเรียน
- 2) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 42 โรงเรียน
- 3) สถาบันปอเนาะ จำนวน 20 แห่ง
- 4) ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด(ตาดีกา) จำนวน 274 ศูนย์

กล่าวโดยสรุปสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 รับผิดชอบ การจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานของจังหวัดนราธิวาส 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนราธิวาส ยี่งอ บาเจาะ รือเสาะ และศรีสาคร มีสถานศึกษาของรัฐในสังกัด จำนวน 157 โรงเรียน

2.2 ขนาดสถานศึกษา

การแบ่งขนาดของสถานศึกษาของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ซึ่งมีจำนวน 157 โรงเรียน โดยยึดหลักจำนวนนักเรียนตามเกณฑ์การแบ่งขนาดสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดจำนวนนักเรียนตามข้อมูลในโปรแกรม OBEC ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2550 ดังนี้

- (1) สถานศึกษาขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1- 120 คน) จำนวน 18 โรงเรียน
- (2) สถานศึกษาขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121- 600 คน) จำนวน 131 โรงเรียน
- (3) สถานศึกษาขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 601- 1,500 คน) จำนวน 6 โรงเรียน
- (4) สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียนมากกว่า 1,500 คน) จำนวน 2 โรงเรียน

กล่าวโดยสรุปสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 แบ่งขนาดสถานศึกษาของรัฐ ตามเกณฑ์การแบ่งขนาดสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น 4 ขนาด คือ สถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน 18 โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 131 โรงเรียน ขนาดใหญ่ จำนวน 6 โรงเรียน และขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 2 โรงเรียน

3. ขอบข่ายภารกิจการบริหารงานและจัดการสถานศึกษา

ขอบข่ายภารกิจการบริหารงานและจัดการของสถานศึกษา มีขอบข่ายครอบคลุมงานหลายด้านด้วยกัน เช่น การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารบุคลากร การบริหารพิเศษต่างๆ การจัดโครงสร้างของ

หน่วยงาน การดูแลอาคารสถานที่และบริเวณ การบริหารธุรการและงบประมาณ ซึ่งมีนักการศึกษา กล่าวไว้ดังนี้

แคมป์เบลล์ (Campbell. 1976 : 23) จำแนกขอบข่ายการบริการงานโรงเรียนไว้ ดังนี้ คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานบุคคล การบริหาร อาคารสถานที่ การบริหารกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

คิมบรูก และเบอร์เก็ตต์ (Kimbrough and Burkett. 1990 : 4) กล่าวถึงการบริหารงาน โรงเรียนประกอบไปด้วยงานหลักๆ คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานอาคารและสถานที่ การบริหารงานกิจการนักเรียน และการบริหารงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน

กรมสามัญศึกษา (2540 ข : 1) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อเป็น แนวทางสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมีเนื้อหาสาระสำคัญที่ประกอบด้วยงานต่างๆ ซึ่งมี ลักษณะที่สำคัญของงาน แบ่งออกเป็น 7 หมวด คือ การบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ โรงเรียนกับชุมชน การบริหารอาคารสถานที่

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 33-73) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจการบริหารและจัดการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล เพื่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐที่สังกัดเขตพื้นที่ การศึกษา ได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารและการจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการบริหาร การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตามโครงสร้างใหม่ ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญของงานคล้ายคลึงกับการ บริหารงานในโรงเรียนตามแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้จำแนกไว้ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป โดยมี ขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของด้านต่างๆ ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงการบริหารและจัดการสถานศึกษา

3.1 การบริหารวิชาการ เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ขอบข่ายภารกิจมีดังนี้

- (1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- (3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- (4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- (5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- (6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- (7) การนิเทศการศึกษา
- (8) การแนะแนวการศึกษา
- (9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- (10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- (11) การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน

และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สรุปได้ว่าการบริหารวิชาการเป็นงานเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

3.2 การบริหารงบประมาณ การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของ

สถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ขอบข่ายภารกิจมีดังนี้

(1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ ขอบข่ายการดำเนินงานมีการวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ

(2) การจัดสรรงบประมาณ ขอบข่ายการดำเนินงานมี การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา การเบิกจ่ายและอนุมัติงบประมาณ การโอนเงินงบประมาณ

(3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ขอบข่ายการดำเนินงานมี การตรวจสอบติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงานการประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

(4) การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา ขอบข่ายการดำเนินงานมีการจัดการทรัพยากร การระดมทรัพยากร การจัดหารายได้และผลประโยชน์ กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา

(5) การบริหารการเงิน ขอบข่ายการดำเนินงานมี การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำส่งเงิน การกันเงินไว้เบิกเหลือในปี

(6) การบริหารบัญชี ขอบข่ายการดำเนินงานมี การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

(7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ขอบข่ายการดำเนินงานมี การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา การจัดหาพัสดุ การกำหนดแบบรูปราคาหรือ คุณสมบัติเฉพาะและจัดซื้อจัดจ้าง การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ

สรุปได้ว่าการบริหารงบประมาณเป็นงานเกี่ยวกับ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3.3 การบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อีสาระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ขอบข่ายภารกิจมีดังนี้

(1) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง ขอบข่ายการดำเนินงานมีการวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลังคน การกำหนดตำแหน่ง การขอลื่อนตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาและวิทยฐานะข้าราชการครู

(2) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง ขอบข่ายการดำเนินงานมีการสรรหาเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษากรณีได้รับมอบอำนาจจาก อนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว การแต่งตั้ง ย้าย โอนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การบรรจุกลับเข้ารับราชการ การรักษาราชการแทนและรักษาการในตำแหน่ง

(3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ขอบข่ายการดำเนินงานมีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว การดำเนินการเกี่ยวกับบัญชีถือจ่ายเงินเดือน เงินวิทยฐานะและค่าตอบแทนอื่น งานทะเบียนประวัติ งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ การขอมิบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ งานขอหนังสือรับรอง งานขออนุญาตให้ข้าราชการไปต่างประเทศ งานขออนุญาตลาอุปสมบท งานขอพระราชทานเพลิงศพ การลาศึกษาต่อ ยกย่องเชิดชูเกียรติและให้ได้รับเงินวิทยพัฒน์ และการจัดสวัสดิการ ดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวข้อง

(4) วินัยและการรักษาวินัย ขอบข่ายการดำเนินงานมีการตีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง กรณีความผิดวินัยร้ายแรง การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ การเสริมสร้างและการป้องกันการกระทำผิดวินัย

(5) การออกจากราชการ ขอบข่ายการดำเนินงานมีการลาออกจากราชการ การให้ออกจากราชการ กรณีไม่พ้นทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือไม่ผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด การออกจากราชการกรณีขาดคุณสมบัติทั่วไป การให้ออกจากราชการไว้ก่อน การให้ออกจากราชการเพราะเหตุรับราชการนานหรือเหตุทดแทน กรณีมีมลทินมัวหมอง กรณีได้รับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาลหรือรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

สรุปได้ว่าการบริหารงานบุคคล เป็นงานเกี่ยวกับ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ งานวินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ

3.4 การบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่นๆบรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุก

รูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหาร และการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใสความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจน การมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

- (1) การดำเนินงานธุรการ
- (2) งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (3) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- (4) การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- (5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- (6) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
- (7) การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป
- (8) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- (9) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- (10) การรับนักเรียน
- (11) การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตาม

อัยยาศัย

- (12) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- (13) การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
- (14) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- (15) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน

องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

- (16) งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น
- (17) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- (18) งานบริการสาธารณะ
- (19) งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

สรุปได้ว่าการบริหารทั่วไป เป็นงานเกี่ยวกับ การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานพัฒนาระบบและเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศ การประสาน และพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงาน

การศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น การจัดระบบ การควบคุมในหน่วยงาน งานบริการสาธารณะ และงานอื่นๆที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

3. การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษานั้น จำเป็นจะต้องอาศัยหลักการในการบริหารงบประมาณหลายประการ เพื่อให้การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุด และมีประสิทธิภาพ และการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาตามโครงสร้างที่กำหนดในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มีขอบข่ายภารกิจในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา 7 ด้าน โดยมีรายละเอียดในการบริหารงบประมาณ ดังต่อไปนี้

4.1 การบริหารงบประมาณ

ก่อนที่จะศึกษาถึงการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ต้องทำความเข้าใจถึงความหมายของการบริหารงบประมาณ ว่ามีความหมายอย่างไร เพื่อที่จะเป็นแนวทางอย่างกว้างๆในการศึกษาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการบริหารงบประมาณไว้หลายความหมาย ดังนี้

4.1.1 การบริหาร สมพงษ์ เกษมสิน(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 : 18) อธิบายว่า การบริหารเป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์ที่นำเอาทรัพยากรทางการบริหาร คือ เงิน คน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการต่างๆ มาประกอบการบริหารให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่ได้กำหนดเอาไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ถวิล เกื้อกูลวงศ์ เน้นว่า การบริหาร คือ การแก้ปัญหาให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรที่ตั้งเอาไว้ สมยศ นาวิการ ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการของการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ และการควบคุมกำกับ ความพยายาม ของสมาชิกขององค์กร และการใช้ทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ ภิญญา สาทร เห็นว่าการบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน

จากความหมายของการบริหารที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.1.2 **งบประมาณ** มีความหมายได้หลายอย่างแตกต่างกันไปแล้วแต่ผู้ใช้งานจะใช้ในลักษณะอย่างไร ความหมายของงบประมาณจะแตกต่างกันออกไปตามกาลเวลาและลักษณะการให้ความหมายของนักวิชาการในแต่ละด้าน ซึ่งมองงบประมาณ ในแต่ละด้านที่ไม่เหมือนกัน นักเศรษฐศาสตร์จะมองงบประมาณในลักษณะของการมุ่งใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้บรรลุประโยชน์สูงสุดโดยบรรลุเป้าหมายของแผนงานที่วางไว้ นักการเมืองจะมองในลักษณะของการมุ่งให้รัฐสภาใช้อำนาจควบคุมการปฏิบัติงานของรัฐบาล

ความหมายดั้งเดิม งบประมาณมาจากคำภาษาฝรั่งเศสโบราณว่า Bougette ในประเทศอังกฤษแต่เดิมนั้นคำว่า Budget หมายถึง กระเป๋าหนังสือใบใหญ่ซึ่งเสนาบดีคลังสมัยใช้บรรจ เอกสารต่างๆ ที่แสดงถึงความต้องการของประเทศ และทรัพยากรที่มีอยู่ในแถลงต่อรัฐสภาและต่อมา ความหมายของคำว่า Budget ก็ค่อย ๆ เปลี่ยนจากตัวกระเป๋านั้นเองมา หมายถึงเอกสาร ต่าง ๆ ที่บรรจุในกระเป๋านั้น

ความหมายของนักการบัญชี งบประมาณ หมายถึง เอกสารอย่างหนึ่งประกอบด้วยข้อความและตัวเลขซึ่งเสนอขอรายจ่าย เพื่อรายการและวัตถุประสงค์ต่างๆ ข้อความจะพรรณนาถึงรายการค่าใช้จ่าย (เช่น เงินเดือน ครุภัณฑ์ ค่าใช้จ่าย ฯลฯ) หรือวัตถุประสงค์ (เช่น การเสริมธุรกิจ การป้องกันประเทศ ฯลฯ) และมีตัวเลขแนบอยู่ด้วยทุกรายการหรือทุกวัตถุประสงค์

ความหมายของนักปกครอง งบประมาณ หมายถึง แผนสำหรับการใช้จ่ายเงินในวิสาหกิจหรือรัฐบาลในช่วงระยะเวลาหนึ่งอันแน่นอน ซึ่งฝ่ายบริหารจะเป็นผู้จัดเตรียมและนำเสนอต่อฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อขออนุมัติก่อนที่จะดำเนินการตามแผนนั้น

ความหมายของนักบริหาร งบประมาณ หมายถึง แผนที่แสดงออกในรูปของตัวเงินสำหรับระยะเวลาหนึ่งอันแน่นอนเกี่ยวกับโครงการดำเนินงานของรัฐบาล

ศาสตราจารย์ Frank P. Sherwood (ตำแหน่งงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 : 10) ได้ให้คำจำกัดความในมุมมองทางด้านการบริหาร งบประมาณ ซึ่งหน่วยงานบริหาร กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ขึ้นเสนอต่อสำนักงบประมาณนั้น จะสะท้อนถึงความคาดหมายของหน่วยงาน กล่าวคือ เป็นจำนวนซึ่งหน่วยงาน คาดหมายที่จะ ได้เห็นในร่างกฎหมายงบประมาณรายจ่าย และที่จะ ได้ใช้จ่ายจริง ๆ แต่ก็เป็นไปได้เหมือนกันที่จำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายสะท้อนถึงความทะเยอทะยานของหน่วยงาน กล่าวคือ เป็นจำนวนซึ่งหน่วยงานคาดหวังว่าจะได้รับและใช้จ่ายในโครงการต่างๆ หากสถานการณ์อำนวย ทั้งนี้ เพื่อจะได้รับความสนับสนุนทางการเงิน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากจำนวนงบประมาณที่ขอย่อมจะมีผลต่อจำนวนงบประมาณที่จะ ได้รับ ดังนั้น การเสนอของงบประมาณจึงมักจะเป็นกลยุทธ์ จำนวนเงินงบประมาณรวมของแต่ละหน่วยงานที่ได้รับการสนับสนุน ผู้ที่มีส่วนในการทำงานงบประมาณแต่ละคนจะกำหนดงบประมาณขึ้นจากข้อมูล และข่าวสาร

ต่างๆ ที่เขาได้รับเกี่ยวกับความนิยมของคนอื่นๆ และแสดงความปรารถนาของตนออกมาจากสิ่งที่เขาเลือก ดังนั้น งบประมาณจึงเกิดขึ้นมาเสมือนเป็นฝ่ายของการติดต่อซึ่งมีการถ่ายทอดข่าวสารกันไปมา เมื่องบประมาณได้รับการประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว งบประมาณก็กลายเป็นสิ่งซึ่งอยู่ข้างหน้า กล่าวคือ อะไรก็ตามที่ได้เคยทำมาแล้วก็มีโอกาสอย่างมากที่จะได้ทำต่อไปอีกเนื่องจากจะมีการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนที่แต่ละเฉพาะ โครงการที่เปลี่ยนแปลงไปจากปีเดิมอย่างมากมายนั่นรายการซึ่งไม่ค่อยจะเปลี่ยนแปลงจึงมักจะได้ทำต่อไปอีก เพราะฉะนั้นเราจึงสามารถจะกล่าวได้ว่า งบประมาณของหน่วยงานนั้น คือ การคาดหวัง ความทะเยอทะยาน กลยุทธ์ ข่ายการติดต่อ หรือสิ่งซึ่งอยู่ข้างหน้า

นอกจากนี้ ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับงบประมาณไว้มากมาย กล่าวโดยทั่วไปแล้วก็มีความหมายในลักษณะต่างๆ สรุปได้ว่า งบประมาณ คือ แผนเบ็ดเสร็จซึ่งแสดงออกในรูปตัวเงิน แสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะเวลาหนึ่ง แผนนี้จะรวมถึงการกะประมาณบริการ การบริหารกิจกรรมและโครงการค่าใช้จ่ายตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผน ประกอบด้วยการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ การจัดเตรียม การอนุมัติ และการบริหาร แผนต่างๆ ในการดำเนินงานในระยะเวลาปกติ 1 ปี ด้วยเหตุนี้ งบประมาณ ก็คือ การคาดการณ์ต่างๆ ซึ่งมักกำหนดเป็นเอกสารที่เป็นทางการที่ระบุถึงข้อความอันประกอบด้วย วัตถุประสงค์และตัวเลขต่างๆ กับพฤติกรรมของมนุษย์ที่พึงกระทำในอนาคต เป็น แผนการเงินและการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานหรือกิจกรรมต่างๆ แผนการเงินซึ่งแสดงวัตถุประสงค์และจำนวนของรายจ่ายและแหล่งที่มา และจำนวนรายรับของรัฐบาลในระยะเวลาหนึ่ง คือ บัญชีหรือจำนวนเงินที่กำหนดไว้เป็นรายรับและรายจ่าย

จึงสรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงบประมาณ ผลผลิตหรือโครงการ งบรายจ่าย และรายการต่างๆ ตามที่รัฐสภาได้พิจารณาและอนุมัติงบประมาณลงมา เพื่อให้แผนงบประมาณ ผลผลิต/โครงการ งบรายจ่าย และรายการที่กำหนดไว้ ได้ปฏิบัติตามเป้าหมาย ผลลัพธ์ ผลผลิตตามยุทธศาสตร์สำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้งบประมาณนั้นๆ และเพื่อให้การใช้จ่าย งบประมาณเป็นไป อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพ ประหยัด และคุ้มค่า ไม่มีการรั่วไหล โดยใช้กระบวนการบริหารงบประมาณในรูปแบบต่างๆ ตามขั้นตอนของกระบวนการบริหารงบประมาณ

4.2 หลักการและแนวคิดการบริหารงานด้านงบประมาณของสถานศึกษา

ตามคู่มือแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์

และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ด้านการบริหารงบประมาณ มีหลักการและแนวคิด ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2550 : 52)

(1) ยึดหลักความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคทางโอกาสการศึกษาของผู้เรียนในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(2) ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณโดยจัดสรรงบประมาณให้เป็นลักษณะของวงเงินรวมแก่สถานศึกษา

(3) มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณของสถานศึกษาให้มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ มีความคล่องตัว ควบคู่กับความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงานและทรัพยากรที่ใช้

(4) มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงินทั้ง 7 ด้าน เพื่อรองรับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ดังนี้

- ก. การวางแผนงบประมาณ
- ข. การคำนวณต้นทุนผลผลิต
- ค. การจัดระบบการจัดหาพัสดุ
- ง. การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ
- จ. การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน
- ฉ. การบริหารสินทรัพย์
- ช. การตรวจสอบภายใน

กรมสามัญศึกษาได้จัดทำเอกสารคู่มือสารสนเทศมาตรฐานทางการเงิน 7 ด้านสำหรับโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย สภาพความสำเร็จ ตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จ และรายการข้อมูลในแต่ละมาตรฐานทางการเงิน เพื่อประกอบการดำเนินงานตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา 2545 :2-37)

ก. การวางแผนงบประมาณ เป็นการจัดการงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการในสิ่งที่เป็นพันธกิจหลักเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายขององค์กรและเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นสิ่งที่จำเป็นต้องดำเนินการเป็นสิ่งแรก คือ การจัดทำแผนกลยุทธ์ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และจะต้องบอกได้ว่าผลผลิต และผลลัพธ์จากการดำเนินงานคืออะไร จะใช้สิ่งใดเป็นตัวชี้วัดในการดำเนินงาน กลยุทธ์ที่ได้จากการดำเนินการจัดทำแผนกลยุทธ์ดังกล่าว จะต้องมาแปลงสู่แผนการดำเนินงานหรือกลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน พร้อมจัดทำงบประมาณใช้จ่ายในแต่ละแผนงาน โครงการ ตามประเภทค่าใช้จ่ายที่กำหนด และครอบคลุมแหล่งงบประมาณ รวมทั้งการประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าสำหรับการ

ดำเนินงานอีก 3-5 ปีงบประมาณ เพื่อเป็นการประกันได้ว่าหากสถานการณ์ไม่มีการเปลี่ยนแปลง สถานศึกษาจะสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องและทำให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่ง กำหนดเกณฑ์ของตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จดังนี้

ก) นโยบายและแนวปฏิบัติตามมาตรฐานทางการเงินด้านการวางแผนงบประมาณของหน่วยงานต้องมีความชัดเจนและปฏิบัติได้

ข) โครงสร้างและการมอบหมายงานในการจัดทำแผนกลยุทธ์และ กรอบงบประมาณ การรายจ่ายระยะปานกลาง (Medium Term Expenditure Framework : MTEF) ของหน่วยงานต้องมีความชัดเจนและให้ทุกคนได้รับรู้

ค) มีจำนวนบุคลากรรับผิดชอบที่มีความรู้ด้านการศึกษา การวางแผน งบประมาณ การเงิน การบัญชี ครบตามโครงสร้าง

ง) มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนระยะปานกลาง ให้สามารถกำหนดแผนกลยุทธ์และแผนระยะปานกลาง เพื่อนำสู่การปฏิบัติได้

จ) มีการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานตามมาตรฐานการจัดการทางการเงินด้านการวางแผนงบประมาณอย่างเพียงพอ

ฉ) มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลงบประมาณและสารสนเทศที่ใช้ในการวางแผนงบประมาณอย่างครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

ช) มีการนำเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์มาใช้ในการปฏิบัติงานจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนระยะปานกลาง ที่เพียงพอ

ซ) การเชื่อมโยงข้อมูลด้านการวางแผนงบประมาณภายในหน่วยงานมีประสิทธิภาพ

ฌ) การกระจายอำนาจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียทุกระดับในการจัดทำกลยุทธ์และแผนระยะปานกลาง

ฎ) นำข้อมูลจากการประเมินตนเองและจากการวิเคราะห์จุดแข็ง(strengths) จุดอ่อน(weaknesses) โอกาส(opportunities) อุปสรรค(threats) SWOT มาใช้ในการจัดทำแผนกลยุทธ์

ฏ) ความสอดคล้องของแผนดำเนินงานกับแผนกลยุทธ์และการจัดทำ MTEF สามารถรองรับแผนดำเนินงานได้อย่างครบถ้วน

ถ) การใช้เกณฑ์จัดสรรงบประมาณมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้

ฐ) ผู้บริหารและบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณที่มุ่งผลผลิตและผลลัพธ์ของงานตามหลักการของระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงาน

๓) ขั้นตอนในการวางแผนงบประมาณ การพิจารณาถ่วงดุลองทุน การดำเนินงานตามแผน และการกำกับติดตามประเมินผลเป็นระบบ ครบถ้วน ปฏิบัติได้จริง

๔) แผนกลยุทธ์และMTE มีสาระตามองค์ประกอบในการจัดทำแผนกลยุทธ์และMTE ที่ครบถ้วน มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัดผลงาน และผลผลิต และมีความชัดเจน สอดคล้องกัน

๕) แผนกลยุทธ์สอดคล้องและตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาของชุมชนและประเทศ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีความยืดหยุ่น

๖) การจัดทำโครงสร้างและมอบหมายงานในการกำกับ ติดตาม ประเมินผลมีความชัดเจนและให้ทุกคนได้รับรู้

๗) มีการจัดทำคู่มือการรายงานผลการดำเนินงาน

๘) การคำนวณต้นทุนผลผลิต เป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งสำหรับการจัดทำและบริหารงบประมาณ ทั้งนี้เพราะต้นทุนผลผลิตเป็นตัวที่แสดงถึงราคาของผลผลิตที่รัฐบาลจะต้องซื้อจากหน่วยงานเป็นตัวชี้วัดอย่างหนึ่งในการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานรวมถึงประโยชน์ในการพิจารณาบทบาทการดำเนินงานของสถานศึกษาว่างานหรือโครงการจะดำเนินการต่อไป หรือหยุดการดำเนินการหากการดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องวางระบบในการคิดต้นทุนผลผลิตเพื่อใช้ในการกำหนดราคาที่เหมาะสมสามารถแสดงผลได้รวดเร็ว เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการดำเนินงานและการติดตามตรวจสอบ นอกจากนี้จะต้องมีระบบการบริหารต้นทุนที่จะแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ซึ่งกำหนดเกณฑ์ของตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จดังนี้

๑) นโยบายและแนวปฏิบัติตามมาตรฐานทางการเงินด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิตมีความชัดเจนและปฏิบัติได้

๒) โครงสร้างและการมอบหมายงานในการคำนวณต้นทุนผลผลิตมีความชัดเจนและให้ทุกคนได้รับรู้

๓) หน่วยงานมีบุคลากรรับผิดชอบที่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิตและมีบุคลากรครบตามโครงสร้าง

๔) การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะในการคำนวณต้นทุนผลผลิตให้แก่บุคลากรในหน่วยงานมีความสามารถคำนวณต้นทุนผลผลิตได้ใกล้เคียงความเป็นจริง

๕) จัดเงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานทางด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิตอย่างเพียงพอ

ฉ) การจัดทำระบบฐานข้อมูลงบประมาณและสารสนเทศที่ใช้ในการคำนวณต้นทุนผลผลิต มีความครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

ช) หน่วยงานมีการนำเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์มาใช้ในการปฏิบัติงาน การคำนวณต้นทุนผลผลิต อย่างเพียงพอ

ซ) การเชื่อมโยงข้อมูลด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิตภายในหน่วยงานมีประสิทธิภาพ มีการกระจายอำนาจให้ฝ่ายงานทุกระดับในการคำนวณต้นทุนผลผลิต

ณ) หน่วยงานมีเป้าหมาย ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานคำนวณต้นทุนผลผลิตและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชัดเจนและเชื่อถือได้

ญ) การคำนวณต้นทุนผลผลิตและกิจกรรมต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ได้และบรรลุผลตามเป้าหมาย

ฎ) มีการคำนวณต้นทุนผลผลิตครอบคลุมทุกภารกิจงาน คือ ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายด้านการลงทุน ค่าใช้จ่ายด้านการอุดหนุน

ค. การจัดระบบการจัดหาพัสดุ เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการประหยัดในการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน และจะมีผลกระทบโดยตรงต่อต้นทุนของการผลิต กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่ดี ต้องโปร่งใส ยุติธรรม และตรวจสอบได้ จะช่วยลดการสูญเสียเงินงบประมาณ ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้างที่ดีมีแผนในการจัดซื้อจัดจ้างที่จะบ่งบอกว่าจะจัดซื้อจัดจ้างพัสดุชนิดไหน จำนวนเท่าใด ในเวลาใด และจัดซื้อจัดจ้างอย่างไร เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานได้ทันเวลา มีปริมาณ คุณภาพ มีราคาที่เหมาะสมและมีประโยชน์ในการใช้ สถานศึกษาควรมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการบริหารงานของบุคลากร ตลอดจนการพัฒนาด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกในการบริหารงาน ซึ่งกำหนดเกณฑ์ของตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จดังนี้

ก) หน่วยงานมีนโยบายและแนวปฏิบัติตามมาตรฐานทางการเงินด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้างที่ชัดเจนและปฏิบัติได้

ข) โครงสร้างและการมอบหมายงานด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้างต้องมีความชัดเจนและให้ทุกคนได้รับรู้

ค) หน่วยงานต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้างปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ

ง) หน่วยงานต้องมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้างให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้บุคลากรสามารถดำเนินการตามระเบียบพัสดุได้อย่างไม่มีข้อบกพร่อง

จ) หน่วยงานต้องจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรฐานทางการเงินด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้างตามความเหมาะสม

ฉ) การจัดระบบฐานข้อมูลงบประมาณและสารสนเทศที่ใช้ในการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้างมีความครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

ช) หน่วยงานมีการนำเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์มาใช้ในการปฏิบัติงาน การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง อย่างเพียงพอ

ซ) การเชื่อมโยงข้อมูลด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้างภายในหน่วยงานมีประสิทธิภาพ

ฅ) หน่วยงานมีขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละวิธีที่ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนด

ฉ) หน่วยงานมีแผนการจัดซื้อจัดจ้าง

ค) หน่วยงานมีระบบการประเมินการจัดซื้อจัดจ้างในด้านคุณภาพของวัสดุครุภัณฑ์ การจัดซื้อจัดจ้างตรงตามเวลา ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ และมีความประหยัด

ง) หน่วยงาน/บุคลากรได้รับวัสดุครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีคุณภาพปริมาณเพียงพอตรงตามเวลาสอดคล้องกับความต้องการหรือรูปแบบรายการในราคาเหมาะสมหรือวงเงินเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้และซื้อจากแหล่งขายน่าเชื่อถือ

ง. การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ เป็นเครื่องมือในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้จะต้องมีมาตรฐานในการควบคุมงบประมาณ รวมถึงการกำหนดความรับผิดชอบในเรื่องการบัญชีและการเงิน โดยมีแนวทางในการดำเนินงาน 3 กระบวนการ คือ 1) การบริหารทางการเงิน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนในการวิเคราะห์สถานภาพของสถานศึกษา รวมทั้งการนิเทศติดตามแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา 2) ระบบบัญชีและการควบคุมบัญชี ต้องแสดงถึงรายการที่จำเป็นเหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการควบคุมงบประมาณ และคำนวณต้นทุนต่อหน่วย สำหรับการรายงานผลการดำเนินงาน รวมถึงมีระบบการอนุมัติ ตรวจสอบ และการบันทึกเพื่อใช้จ่ายงบประมาณ 3) การควบคุมงบประมาณสถานศึกษาจะต้องมีมาตรฐานในการควบคุมงบประมาณ และการกำหนดความรับผิดชอบในเรื่องบัญชีและการเงิน ซึ่งกำหนดเกณฑ์ของตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จดังนี้

ก) หน่วยงานมีนโยบายและแนวปฏิบัติตามมาตรฐานทางการเงินด้านระบบการบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณที่ชัดเจนและปฏิบัติได้

ข) โครงสร้างและการมอบหมายงานในระบบบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณต้องมีความชัดเจนและให้ทุกคนได้รับรู้

ค) หน่วยงานต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในระบบบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณอย่างเพียงพอ

ง) หน่วยงานต้องมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะในการบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้บุคลากรสามารถดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณ ได้อย่างไม่มีข้อบกพร่อง

จ) หน่วยงานต้องจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรฐานทางการเงินด้านการบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณตามความเหมาะสม

ฉ) การจัดระบบฐานข้อมูลงบประมาณและสารสนเทศที่ใช้ในการบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณ มีความครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

ช) หน่วยงานมีการนำเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์มาใช้ในการปฏิบัติงานบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณ อย่างเพียงพอ

ซ) การเชื่อมโยงข้อมูลด้านการบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณภายในหน่วยงานมีประสิทธิภาพ

ฌ) หน่วยงานมีการบันทึกข้อมูลทางบัญชี การเงินตามเกณฑ์เงินสดและเกณฑ์คงค้างที่ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน

ญ) หน่วยงานมีการวางแผนทางบัญชีที่เอื้อต่อการคำนวณต้นทุนกิจกรรม/ผลผลิต มีระบบป้องกันการแก้ไข กำหนดสิทธิในการปรับปรุงรายการและการป้องกันการสูญหายของข้อมูล มีการกำกับการใช้เงินที่มุ่งเน้นผลผลิต/ผลลัพธ์

ฎ) หน่วยงานมีรายงานวิเคราะห์เปรียบเทียบทางการเงินเพื่อการบริหาร มีรายงานการควบคุมงบประมาณยอดคงเหลือและยอดต่าง ข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานมีความพอเพียง การใช้จ่ายเงินแต่ละกิจกรรมตรงตามแผนที่กำหนดไว้

จ. การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการติดตามและประเมินผลเป็นการแสดงความโปร่งใสของการใช้จ่ายเงิน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานและเป็นเครื่องมือที่ใช้กำกับการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อจะบ่งชี้ถึงผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายในแต่ละช่วงเวลา โรงเรียนต้องทำรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน เพื่อขึ้นชั้นผลสำเร็จของงาน และผลการดำเนินงานของแผนงาน โครงการ โดยมีแนวการดำเนินงาน คือ การรายงานทางการเงิน เป็นการเสนอข้อมูลทางการเงินของโรงเรียน เพื่อแสดงฐานะทางการเงินของ

โรงเรียนให้หน่วยงานภายนอกได้รับทราบ และการรายงานผลการดำเนินงาน ซึ่งโรงเรียนต้องรายงานผลเป็น 2 ส่วน คือ การรายงานติดตามผลงบประมาณและการประเมินผลแผนงานโครงการ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ของตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จดังนี้

ก) หน่วยงานมีนโยบายและแนวปฏิบัติตามมาตรฐานทางการเงินด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ชัดเจนและปฏิบัติได้

ข) โครงสร้างและการมอบหมายงานด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานต้องมีความชัดเจนและให้ทุกคนได้รับรู้

ค) หน่วยงานต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานเพียงพอ

ง) หน่วยงานต้องมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้บุคลากรสามารถเพียงพอต่อการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน

จ) หน่วยงานต้องจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรฐานทางการเงินด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานตามความเหมาะสม

ฉ) การจัดระบบฐานข้อมูลงบประมาณและสารสนเทศที่ใช้ในการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน มีความครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

ช) หน่วยงานมีการนำเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์มาใช้ในการปฏิบัติงานด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน อย่างเพียงพอ

ซ) การเชื่อมโยงข้อมูลด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานในหน่วยงานมีประสิทธิภาพ

ฅ) รายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนงาน/งาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน

ฉ) รายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

ค) การกำกับ ติดตามและประเมินผลมีการจัดทำอย่างเป็นระบบ

ง) การจัดทำรายงานทางการเงินเป็นไปตามระบบบัญชีและกระทรวงการคลังกำหนด รายงานทางการเงินได้ผ่านการตรวจสอบจากหน่วยงานภายในและภายนอก ข้อมูลทางการเงินมีการเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ที่สนใจและสาธารณชนได้รับทราบ

จ) รายงานผลการดำเนินงานประกอบด้วย กิจกรรมหลักงบประมาณ ผลผลิตและผลลัพธ์ ระดับกิจกรรมและโครงการ ระยะเวลา ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ค. การบริหารสินทรัพย์ นับเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการดำเนินงานของสถานศึกษา หากสถานศึกษาใช้สินทรัพย์ไม่คุ้มค่าหรือไม่มีประสิทธิภาพ ก็จะเป็นผลให้ต้นทุนในการดำเนินการสูงกว่าที่ควรจะเป็น สาเหตุทั่วไปของการสิ้นเปลืองงบประมาณอันเนื่องมาจากการใช้สินทรัพย์ได้แก่ ไม่มีการบำรุงรักษาสินทรัพย์ ความสูญหาย การจัดซื้อสินทรัพย์ใหม่ในขณะที่สินทรัพย์เดิมยังสามารถใช้งานได้ การขาดความชัดเจนในกฎระเบียบในการขายสินทรัพย์เดิมที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิต รวมถึงการขาดการบริหารสินทรัพย์ที่มีอยู่ให้บังเกิดประโยชน์สูงสุด สถานศึกษาต้องมีการบริหารสินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือการจัดหาและใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์อย่างคุ้มค่า ทั้งนี้ผู้บริหารควรตระหนักในการบริหารสินทรัพย์ ตลอดทั้งการมอบหมายหน้าที่ภารกิจของครู การวางแผนล่วงหน้าตามแนวปฏิบัติในการบริหารสินทรัพย์ สถานศึกษาควรมีการวางแผน กำหนดความต้องการของสินทรัพย์ การจัดการเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ วิธีการใช้สินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การบำรุงรักษา การซ่อมแซมสินทรัพย์ การจำหน่ายสินทรัพย์และการจัดหาแทนซึ่งกำหนดเกณฑ์ของตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จดังนี้

- ก) นโยบายและแนวปฏิบัติตามมาตรฐานทางการเงินด้านการบริหารสินทรัพย์มีความชัดเจนและปฏิบัติได้
- ข) โครงสร้างและการมอบหมายงานในการบริหารสินทรัพย์ มีความชัดเจนและให้ทุกคนได้รับรู้
- ค) มีบุคลากรที่รับผิดชอบงานบริหารสินทรัพย์ที่มีความรู้ ความเข้าใจด้านการบริหารสินทรัพย์และจำนวนเพียงพอ
- ง) มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะในการบริหารสินทรัพย์ให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน อย่างเพียงพอ
- จ) จัดเงินงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานด้านการบริหารสินทรัพย์อย่างเพียงพอเหมาะสม
- ฉ) การนำเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์มาใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบริหารสินทรัพย์ ที่เพียงพอ
- ช) มีการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการบริหารสินทรัพย์ภายในหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- ซ) การดำเนินงานในการบริหารสินทรัพย์เป็นไปอย่างมีระบบ มีเป้าหมาย ขั้นตอน และวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน ถูกต้อง ตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนด
- ฅ) การบริหารสินทรัพย์มีการดำเนินงานที่เป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ได้บรรลุเป้าหมาย

ฉ) หน่วยงานมีการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ร่วมกัน มีการจัดหาผลประโยชน์จากสินทรัพย์อย่างคุ้มค่า

ช) หน่วยงานมีแผนการใช้และบำรุงรักษาสินทรัพย์ มีการซ่อมแซมบำรุงรักษาสินทรัพย์ให้ใช้งานได้ มีการตรวจสอบและจำหน่ายสินทรัพย์อย่างเหมาะสม

ฅ) สินทรัพย์ของหน่วยงานมีอายุการใช้งานเฉลี่ยตามมาตรฐานอายุการใช้งาน

ข. การตรวจสอบภายใน ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เป็นการลดบทบาทของหน่วยงานกลาง ทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณ แต่อาจส่งผลให้มีการใช้งบประมาณอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการตรวจสอบภายในจึงถือเป็นกลไกที่สำคัญในการควบคุมการใช้งบประมาณ และเป็นพื้นฐานการวางแผน ตัดสินใจ ควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งนี้มีการตรวจสอบอยู่ 4 ลักษณะคือ การตรวจสอบทางการเงิน (Financial Audit) การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Audit) การตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Audit) และการตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Audit) ในการจัดระบบตรวจสอบภายในสถานศึกษา นั้นควรจัดให้ การตรวจสอบภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบให้คำปรึกษาและรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งกำหนดเกณฑ์ของตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จดังนี้

ก) นโยบายและแนวปฏิบัติตามมาตรฐานทางการเงินด้านการตรวจสอบภายในต้องมีความชัดเจนและปฏิบัติได้

ข) การกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในมีความชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงาน

ค) บุคลากรมีคุณสมบัติตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายในและมีจำนวนเพียงพอ

ง) โครงสร้างและการมอบหมายงานด้านการตรวจสอบภายในมีความชัดเจนและให้ทุกคนได้รับรู้

จ) จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทักษะด้านการตรวจสอบภายในให้แก่บุคลากรในหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง อย่างเพียงพอ

ฉ) การจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการตรวจสอบภายในมีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบ

ช) หน่วยงานมีการเตรียมข้อมูลงบประมาณและสารสนเทศที่ใช้ประกอบการตรวจสอบ

ข) หน่วยงานมีการจัดทำแผนการตรวจสอบระยะยาวและแผนประจำปี มีการดำเนินการตรวจสอบภายในตามแผนฯและจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ

ฅ) ได้ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน

ฉ) งาน/โครงการที่ได้รับการตรวจสอบ ตามแผนการตรวจสอบมีการดำเนินการมุ่งเน้นผลผลิต/ผลลัพธ์ตามที่กำหนดไว้ การใช้งบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาตามมาตรฐานการจัดการทางการเงินมี 7 ด้าน คือ การวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนผลผลิต การจัดระบบการจัดหาพัสดุ การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน การบริหารสินทรัพย์และการตรวจสอบภายใน ซึ่งเป็นสิ่งที่บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องมีความเข้าใจในระบบบริหารงบประมาณ เพื่อ การบริหารงานงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4.3 ขอบข่ายและภารกิจด้านการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน เพื่อให้สถานศึกษาบริหารด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ ให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 39)

หลักการและแนวคิดด้านการบริหารงบประมาณ ในสถานศึกษา ต้องยึดหลักความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคทางโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียนในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงินทั้ง เพื่อรองรับการบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณ โดยจัดสรรงบประมาณให้เป็นลักษณะของวงเงินรวม มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณให้มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจมีความคล่องตัว ควบคู่กับความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงานและทรัพยากรที่ใช้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 52) มีขอบข่ายและภารกิจงาน ดังนี้

4.3.1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ มีขอบข่ายการดำเนินงานของสถานศึกษา

คือ

1) การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเหนือสถานศึกษา ได้แก่ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ และแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาข้อตกลงผลการปฏิบัติงานและเป้าหมายการให้บริการสาธารณะทุกระดับ ได้แก่ เป้าหมายการให้บริการสาธารณะ (Public Service Agreement : PSA) ข้อตกลงการจัดทำผลผลิต (Service Delivery Agreement : SDA) ข้อตกลงผลการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่และผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการ เพื่อให้บรรลุข้อตกลงที่สถานศึกษาทำกับเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาวิเคราะห์ วิจัยการจัดและพัฒนาศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษาและตามความต้องการของสถานศึกษา วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามข้อตกลงที่ทำกับ เขตพื้นที่การศึกษา ด้านปริมาณ คุณภาพ เวลา ตลอดจนต้นทุน ซึ่งต้องคำนวณต้นทุนผลผลิตขององค์กรและผลผลิต งาน/โครงการ จัดทำข้อมูลสารสนเทศผลการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อให้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศให้ เขตพื้นที่การศึกษา และสาธารณะชนรับทราบ

2) การจัดทำแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาการศึกษา เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วม ทบทวนภารกิจจัดการศึกษาของสถานศึกษา และศึกษารายงานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อจัดการศึกษา(SWOT) และประเมินสถานภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และเป้าประสงค์ (Corporate Objective) ของสถานศึกษา กำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา กำหนดผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicators :KPIs) โดยจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ กำหนดเป้าหมายระยะปานกลางของผลผลิตในเชิงปริมาณ คุณภาพ และผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่จะทำร่างข้อตกลงกับเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำรายละเอียดโครงสร้าง แผนงาน งานหรือโครงการ และกิจกรรมหลัก จัดให้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงและนำเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เผยแพร่ประกาศต่อสาธารณชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

3) การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของงบประมาณ เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ แผนงาน งานโครงการ ให้มีความเชื่อมโยงกับผลผลิตและผลลัพธ์ ตามตัวชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษา พร้อมกับวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน งานโครงการ เมื่อเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งนโยบาย แผนพัฒนามาตรฐาน

การศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการจัดตั้งงบประมาณให้สถานศึกษาดำเนินการ จัดทำกรอบประมาณการรายจ่ายระยะปานกลาง (Medium Term Expenditure Framework : MTEF) โดยวิเคราะห์นโยบายหน่วยเหนือที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณที่ผ่านมาของสถานศึกษา เพื่อปรับเป้าหมายผลผลิตที่ต้องการดำเนินการใน 3 ปี ข้างหน้า พร้อมกับปรับแผนงาน งานโครงการ และกิจกรรมหลัก ให้สอดคล้องกับงบประมาณ รายได้ของสถานศึกษาทั้งจากเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ จัดทำคำขอรับงบประมาณ ของสถานศึกษา และกรอบประมาณการรายจ่ายระยะปานกลาง (MTEF) เสนอต่อเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมสอดคล้องเชิงนโยบาย จัดทำร่างข้อตกลงบริการผลผลิต (ร่างข้อตกลง ผลการปฏิบัติงาน) ของสถานศึกษาที่จะต้องทำกับเขตพื้นที่การศึกษาเมื่อได้รับงบประมาณ โดยมี เป้าหมายการให้บริการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษา(กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 40 - 50)

4) กลยุทธ์การนำนโยบายและการวางแผนไปปฏิบัติในสถานศึกษา การ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา นอกจากจะใช้การบริหารโดยใช้รูปแบบต่างๆ แล้ว ยัง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการอย่างซึ่งที่ซึ่งต้องมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มต้นจากการวางแผนเพราะความสำเร็จในวัตถุประสงค์ขององค์กร ย่อมขึ้นอยู่กับ การวางแผน (Planning) เป็นหลักสำคัญ ทั้งนี้เพราะว่าการวางแผนเป็นวิธีที่จะทำให้ผู้บริหารองค์กร ได้รับความสำเร็จในวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารองค์กร จะต้องเตรียมการและวางแผนปฏิบัติการได้ล่วงหน้าเป็นอย่างดี กล่าวคือ เมื่อผู้บริหารวางแผนอย่าง ใดขึ้นมา ก็จะลงมือกระทำ (To Make) ก่อตั้ง (To Build) หรือการสร้างสรรค์ประดิษฐ์ (To Create) บัญชีต่างๆที่จำเป็นและเกี่ยวข้องขึ้นมาเพื่อประสิทธิผลในการวางแผนซึ่งจะต้องกระทำหรือวาดภาพ ว่าสิ่งที่เขาจะกระทำนั้นควรเป็นอย่างไร เมื่อผู้บริหารมีแผนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็สามารถลงมือ ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในแต่ละส่วน แต่ละขั้นตอน ซึ่งบุคลากรที่ กำหนดไว้ในแผนเป็นผู้ปฏิบัติงานนั่นเอง แต่เนื่องจากปัจจุบันเราอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ องค์กรทั้ง ภาครัฐและเอกชนจะต้องมีการแข่งขันกันอย่างมาก ทั้งภายในประเทศ ระหว่างภูมิภาค และระหว่าง ประเทศ ภายใต้กติกาของเสรี (Freedom) และหลักความเป็นธรรม (Fairness) ดังนั้น ผู้บริหาร องค์กรจึงต้องให้ความสำคัญต่อการวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Plan) ขององค์กรและนำแผนกลยุทธ์ มาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลรวมทั้งจะต้องมีการจัดระบบ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและรายงานให้มีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน(สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 122)

5) การวางแผนและการจัดทำแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษา การวางแผน หมายถึง กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบฐานข้อมูลที่ต้องการและตัดสินใจไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไม (Why) ใครเป็นผู้ทำ (Who) และทำอย่างไร (How) การวางแผนจัดเป็นกระบวนการตัดสินใจ กำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางการทำไว้ล่วงหน้า เป็น การคิดอย่างมีระบบ และเป็นเรื่องของอนาคต

โดยทั่วไปแล้วจะมีการแบ่งประเภทของแผนจะมีหลายลักษณะ เช่น การแบ่งตาม ลักษณะสังการ (แผนบังคับ) แบ่งตามขอบเขตพื้นที่ (ระดับชาติ ภาค ท้องถิ่น) แบ่งตามระยะเวลา แบ่งตามลักษณะเนื้อหาของแผน แต่โดยทั่วไปแล้วจะมีการแบ่งประเภทของแผนโดยใช้กรอบเวลา เป็นหลัก เพราะแผนคือ กระบวนการของการตัดสินใจทางเลือกเพื่อการปฏิบัติสู่ความสำเร็จใน อนาคต ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ แผนระยะยาว (Long term plan) หมายถึง แผนที่มีระยะ ยาว 5-10 ปี แผนระยะปานกลาง (Medium term plan) หมายถึง แผนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติ มากกว่า 1 ปี ตามปกติจะอยู่ในช่วง 3-5 ปี แผนระยะสั้น (Short term plan) หมายถึง แผนที่มี ระยะเวลาการปฏิบัติการประมาณ 1 ปี หรือน้อยกว่า

6) แนวทางการพัฒนานโยบายและการวางแผนไปสู่การปฏิบัติ นโยบายและ แผนเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้การบริหารและการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีทิศทางและบรรลุ เป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานอีกด้วย การ กำหนดนโยบาย และการวางแผนในสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องนำแนวคิดและวิธีการวางแผนกลยุทธ์ หรือยุทธศาสตร์มาใช้เพื่อให้การบริหารจัดการตามแนวทางกระจายอำนาจบังเกิดผลดี ดังนี้

(1) จัดให้มีการวิเคราะห์สารสนเทศการบริหารของสถานศึกษา ด้ชนีความ ต้องการ (SIN) ของสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมอื่น เพื่อประมวลเป็นสารสนเทศการบริหาร การศึกษาของสถานศึกษา

(2) กำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและแผนเฉพาะกิจ อื่นๆที่ได้รับมอบหมายที่เป็นแผนเชิงยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับแผนของเขตพื้นที่การศึกษา นโยบาย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการ และความต้องการจำเป็น ทางการศึกษา ในเขต บริการตามขั้นตอน เช่นเดียวกับการวางแผนกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

(3) จัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทั้งแผนระยะ กลางและแผนประจำปี รวมทั้งส่งเสริมการนำนโยบายและแผนไปสู่การปฏิบัติจริงและการขอตั้ง งบประมาณ

เพื่อให้สถานศึกษามีเครื่องมือในการบริหารและการจัดการศึกษา ที่เน้นองค์รวมทำให้เกิดประสิทธิภาพนำสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ฉะนั้น สถานศึกษาควรกำหนดแผนงานหลักที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างน้อยควรมี 7 แผนงาน คือ แผนงานการจัดการเรียนการสอน แผนงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ แผนงานส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน แผนงานการเงินและงบประมาณ แผนงานบริหารบุคคล แผนงานบริหารทั่วไป แผนงานการประเมินผลการทำงาน โดยสถานศึกษาอาจนำไปปรับใช้อย่างเหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 122-127)

จากหลักการแนวคิดและขอบข่ายภารกิจด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ สรุปได้ว่า การจัดทำแผนและเสนอของงบประมานนั้นสถานศึกษาต้องมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนกระบวนการจัดทำแผนและเสนอของงบประมาน สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการจัดตั้งงบประมาน มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการวางแผนงบประมานที่เพียงพอและเป็นปัจจุบัน โดยนำต้นทุนผลผลิตมาวิเคราะห์ใช้ในการจัดทำแผน มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนการใช้จ่ายงบประมาน บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3.2 การจัดสรรงบประมาณ มีขอบข่ายการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังนี้

1) การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำข้อตกลงบริการผลผลิตของสถานศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อได้รับงบประมาณ ศึกษาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแจ้งผ่านเขตพื้นที่การศึกษา แจ้งให้สถานศึกษาทราบในเรื่องนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการจัดสรรงบประมาณ ตรวจสอบกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับจากหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรที่เขตพื้นที่การศึกษาแจ้ง ตลอดจนตรวจสอบวงเงินนอกงบประมาณที่ได้จากแผนการระดมทรัพยากร วิเคราะห์กิจกรรมตามภารกิจงานที่จะต้องดำเนินการตามมาตรฐานโครงสร้างสายงาน และตามแผนงาน งานโครงการของสถานศึกษา เพื่อจัดลำดับความสำคัญ และกำหนดงบประมาณ ทรัพยากรของแต่ละสายงาน งานโครงการ ให้เป็นไปตามกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับและวงเงินนอกงบประมาณตามแผนระดมทรัพยากร ปรับปรุงกรอบงบประมาณรายจ่ายระยะปานกลาง ให้สอดคล้องกับกรอบวงเงินที่ได้รับ จัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ซึ่งระบุแผนงาน งานโครงการที่สอดคล้องวงเงินงบประมาณที่ได้รับและวงเงินนอกงบประมาณที่ได้ตามแผนระดมทรัพยากร จัดทำข้อร่างตกลงผลผลิตของหน่วยงานภายในสถานศึกษาและกำหนดผู้รับผิดชอบ นำเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และร่างข้อตกลง

ผลผลิต ขอความเห็นชอบคณะกรรมการสถานศึกษา แจ่งจัดสรรวงเงินและจัดทำข้อตกลงผลผลิตให้หน่วยงานภายในสถานศึกษารับไปดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

2) การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนการใช้งบประมาณรายไตรมาสโดยกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานรายเดือนให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณแล้วสรุปแยกเป็นรายไตรมาสเป็น งบบุคลากร งบอุดหนุน งบลงทุน (แยกเป็นค่าครุภัณฑ์และค่าก่อสร้าง) และงบดำเนินงาน (ตามนโยบายพิเศษ) เสนอแผนการใช้งบประมาณวงเงินรวมเพื่อขออนุมัติเงินประจำงวดเป็นรายไตรมาสผ่านเขตพื้นที่การศึกษาไปยังคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรวบรวมเสนอต่อสำนักงานงบประมาณ เบิกจ่ายงบประมาณประเภทต่างๆ ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีและอนุมัติการใช้งบประมาณของสถานศึกษาดำเนินการตามประเภทและรายการตามที่ได้รับงบประมาณ

3) การโอนเงินงบประมาณ เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการโอนเงินให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

จากหลักการแนวคิดและข้อพิจารณาการปฏิบัติงานด้านการจัดสรรงบประมาณ สรุปได้ว่า การจัดสรรงบประมาณนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทราบนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณ ด้วยความโปร่งใส มีการตรวจสอบวงเงินงบประมาณให้ถูกต้องและใช้จ่ายงบประมาณตามแผนที่วางไว้และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงงบประมาณให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ มีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงงบประมาณที่ถูกต้องตามระเบียบและการใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นไปตามรายการที่อนุมัติไว้ในแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

4.3.3 การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน มีข้อพิจารณาการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังนี้

1) การตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินและผลการดำเนินงาน เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายเงินทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และแผนการใช้งบประมาณรายไตรมาส จัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อตกลงการให้บริการผลผลิตของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และแผนการใช้งบประมาณรายไตรมาส จัดทำแผนการกำกับตรวจสอบติดตามและป้องกันความเสี่ยงสำหรับโครงการที่มีความเสี่ยงสูง ประสานแผนและดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม และนิเทศให้เป็นไปตามแผนการตรวจสอบ ติดตามของสถานศึกษา โดยเฉพาะโครงการที่มีความเสี่ยงสูง จัดทำข้อสรุปผล การตรวจสอบ ติดตาม และนิเทศ พร้อมทั้งเสนอข้อปัญหาที่อาจทำให้การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้สถานศึกษาเร่งแก้ปัญหาให้ทันสถานการณ์ รายงานผลการดำเนินงาน การตรวจสอบต่อคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปข้อมูลสารสนเทศที่ได้และจัดรายงานข้อมูลการใช้งบประมาณผลการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นรายไตรมาสต่อเขตพื้นที่การศึกษา

2) การประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการกำหนดปัจจัยหลักความสำเร็จและตัวชี้วัด (Key Performance Indicators :KPIs) ของสถานศึกษา จัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของผลผลิตที่กำหนดตามข้อตกลงการใช้บริการผลผลิตของสถานศึกษา สร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผล ผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ตามข้อตกลงการใช้บริการผลผลิตของสถานศึกษา ประเมินแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาและจัดทำรายงานประจำปี รายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่การศึกษา

3) หลักการสำคัญของการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและรายงานผลกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ตามนโยบายของรัฐบาลและให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังสถานศึกษาโดยตรง การดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผล เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม กำกับ ดูแล ให้การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน และรายงานหน่วยงานและสาธารณชน โดยอาศัยหลักการ “ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาในลักษณะการกระจายอำนาจ หรือรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM)” วัตถุประสงค์ เพื่อติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลงานของสถานศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบสมดุล (Balance Scorecard : BSC) ซึ่งในแต่ละพันธกิจจะพิจารณาใน 4 มิติ ได้แก่ มิติด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ มิติด้านการเรียนรู้และพัฒนา มิติด้านการเงินและงบประมาณ มิติด้านการบริหารจัดการ ตรวจสอบและประเมินสัมฤทธิ์ผลตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาใน 7 แผนงานหลัก คือ แผนงานการจัดการเรียนการสอน แผนงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ แผนงานส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน แผนงานการเงินและงบประมาณ แผนงานบริหารบุคคล แผนงานบริหารทั่วไป แผนงานการประเมินผลการดำเนินงาน ประเมินความก้าวหน้าของสถานศึกษาใน 2 ประเด็น คือ การประเมินสัมฤทธิ์ผลตามแผนกลยุทธ์ โดยประเมินผลงานเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเกณฑ์ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ในแต่ละแผนงานและการประเมินผลงานของสถานศึกษา โดยการประยุกต์ใช้การประเมินแบบสมดุล คือ มิติด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ มิติด้านการเรียนรู้และพัฒนา มิติด้านการเงินและงบประมาณ มิติด้านการบริหารจัดการ

เพื่อนำผลที่ได้จากการติดตาม ตรวจสอบและประเมิน ผลมาปรับปรุงแผนงาน แก้ไขปัญหา อุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินงานพร้อมทั้งให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนทั้ง ทรัพยากร งบประมาณ ให้การดำเนินงานกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาแก่ สถานศึกษาเป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.2550 :133-135)

จากหลักการแนวคิดและขอบข่ายภารกิจด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และ รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน สรุปได้ว่าการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงาน ผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน นั้น สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการตรวจสอบ ติดตาม และ ควบคุมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การใช้เงินงบประมาณเป็นไปตามแผน จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ผลการใช้จ่ายเงิน จัดส่งรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่ให้สาธารณะรับทราบ

4.3.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีขอบข่ายการดำเนินงาน ของสถานศึกษา ดังนี้

1) การจัดการทรัพยากร เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ ประชาสัมพันธ์ให้ หน่วยงานภายในสถานศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาทราบรายการสินทรัพย์ของ สถานศึกษาเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน วางระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับบุคคล และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนให้บุคลากร และสถานศึกษาร่วมมือกันใช้ทรัพยากร ในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

2) การระดมทรัพยากร เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ ศึกษาวิเคราะห์ กิจกรรมและภารกิจ งาน/โครงการ ตามกรอบประมาณการระยะปานกลาง และแผนปฏิบัติการ ประจำปีที่มีความจำเป็นต้องใช้วงเงินเพิ่มเติมจากประมาณการรายได้งบประมาณไว้ เพื่อจัดลำดับ ความสำคัญของกิจกรรมให้เป็นไปตามความเร่งด่วนและช่วงเวลา ดำรงข้อมูลนักเรียนที่มีความ ต้องการได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาดมเกณฑ์การรับทุนทุกประเภท ตั้งกรรมการพิจารณา คัดเลือกนักเรียน ได้รับทุนการศึกษาโดยตรวจสอบข้อมูลเชิงลึกพร้อมทั้งให้มีการจัดทำข้อมูล สารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ศึกษา วิเคราะห์แหล่งทรัพยากร บุคคล หน่วยงาน องค์กร และท้องถิ่น ที่มีศักยภาพให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา ตลอดจนติดต่อประสานความร่วมมืออย่างเป็น รูปธรรม จัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษา โดยกำหนดวิธีการ แหล่ง การสนับสนุน เป้าหมาย เวลาดำเนินงาน และผู้รับผิดชอบ เสนอแผนการระดมทรัพยากรทาง การศึกษาและทุนการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและดำเนินการในรูป คณะกรรมการ เก็บรักษาเงินและเบิกจ่ายไปใช้ตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ต้องใช้วงเงินเพิ่มเติมให้

เป็นไปตามระเบียบของทุนการศึกษาและระเบียบว่าด้วยเงินนอกงบประมาณทั้งตามวัตถุประสงค์และไม่กำหนดวัตถุประสงค์

จากหลักการแนวคิดและขอบข่ายภารกิจด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา สรุปได้ว่าการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา นั้น สถานศึกษาต้องจัดให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการจัดการเรียนการสอนและมีการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา โดยต้องเสนอแผนการระดมทรัพยากรและทุนการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อจัดหาแหล่งระดมทุนและทรัพยากรที่ให้การสนับสนุนการศึกษา มีการจัดการรายได้และผลประโยชน์ที่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำระบบสารสนเทศทุนการศึกษาของนักเรียน เพื่อจัดสวัสดิการและทุนเพื่อการศึกษา

4.3.5 การบริหารงานการเงิน มีขอบข่ายการดำเนินงานของสถานศึกษาดังนี้

การดำเนินงาน ตั้งแต่การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำส่งเงิน การโอนเงิน การกักเงินไว้เบิกเหลืออปี ให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวง การคลังกำหนด

การบริหารงานการเงินของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประเภทของเงินที่สถานศึกษาได้รับ มี 3 ประเภท ดังนี้ เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินรายได้แผ่นดิน

รายละเอียดการดำเนินการในแต่ละประเภทเงินเป็นดังนี้

เงินงบประมาณ หมายถึง เงินที่ส่วนราชการได้รับตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือ เบิกจ่ายในรายจ่ายงบกลาง หลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ รายจ่ายของส่วนราชการรัฐวิสาหกิจและรายจ่ายงบกลาง(สมาคมผู้บริหารพัสดุแห่งประเทศไทย 2548 : 250-263)

รายจ่ายของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ หมายถึง รายจ่ายซึ่งกำหนดไว้สำหรับ แต่ละส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจโดยเฉพาะ จำแนกออกเป็น 5 ประเภทงบรายจ่ายได้แก่ งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบเงินอุดหนุน งบรายจ่ายอื่น

งบบุคลากร หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคคลภาครัฐ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และค่าตอบแทน พนักงานราชการ รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

งบดำเนินงาน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

งบลงทุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

งบเงินอุดหนุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเป็นค่าบำรุงหรือเพื่อช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมิใช่ราชการส่วนกลางตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สภาค่าบล องค์การระหว่างประเทศ นิติบุคคลเอกชนหรือกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ รวมถึง เงินอุดหนุนงบประมาณพระราชทรัพย์ เงินอุดหนุนการศาสนา และรายจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้

งบเงินอุดหนุนมี 2 ประเภท ได้แก่

(1) เงินอุดหนุนทั่วไป หมายถึง เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการ เช่น ค่าบำรุงสมาชิกองค์การอูดุณิยมวิทยาโลก ค่าบำรุงสมาชิกสหภาพวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เงินอุดหนุนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด เงินอุดหนุนเพื่อบูรณะท้องถิ่น เป็นต้น

(2) เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ หมายถึง เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการและตามรายละเอียดที่สำนักงบประมาณกำหนด เช่น รายการค่าครุภัณฑ์ หรือค่าสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น

เงินนอกงบประมาณ หมายถึง เงินที่มีกฎหมายกำหนดไม่ต้องนำส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน หรือเงินที่ได้รับอนุญาตให้เก็บไว้ใช้จ่ายได้ตาม พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 มาตรา 24 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2548 : 1) ได้แก่ เงินรายได้สถานศึกษา เงินบริจาค เงินภาษี หัก ณ ที่จ่าย เงินลูกเสือ/เงินเนตรนารี/เงินยุวกาชาด เงินประกันสัญญา เงินอุดหนุนทั่วไป เงินโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา เงินรายได้แผ่นดิน

จากหลักการแนวคิดและข้อบ่งชี้ภารกิจด้านการบริหารงานการเงิน สรุปได้ว่า การบริหารงานการเงิน นั้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ ขั้นตอนวิธีการเบิกเงิน การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่งเงิน การจ่ายเงิน และการกันเงินไว้เบิกเหลือในปี

4.3.6 การบริหารการบัญชี มีขอบเขตการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ดังนี้

1) การจัดทำบัญชีการเงิน เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ ตั้งยอดบัญชีระหว่างปีงบประมาณทั้งการตั้งยอดภายหลังการปิดบัญชีงบประมาณปีก่อน และการตั้งยอดก่อนปิดบัญชีปีงบประมาณปีก่อน จัดทำกระดาศทำการโดยปรับปรุงบัญชีเงินงบประมาณ โอนปิดบัญชี

เงินนอกงบประมาณเข้าบัญชีทุน และบัญชีเงินรับฝากและเงินประกัน ดึงยอดบัญชีสินทรัพย์ที่เป็นบัญชีวัสดุและบัญชีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน พร้อมทั้งจัดทำใบสำคัญการลงบัญชีทั่วไปโดยใช้จำนวนเงินตามรายการหลังการปรับปรุง บันทึกเปิดบัญชีคงค้าง (Accrual Basis) โดยบันทึกรายการด้านเดบิตในบัญชีแยกประเภท และบันทึกรายการด้านเครดิตในบัญชีแยกประเภท) บันทึกบัญชีประจำวันให้ครอบคลุมการรับเงินงบประมาณ การรับรายได้ การจ่ายเงินงบประมาณ การจ่ายเงินนอกงบประมาณ การซื้อวัสดุ เงินทรงจ่าย เงินมัดจำและค่าปรับ สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน การรับเงินบริจาค การรับเงินรายได้แผ่นดิน การถอนเงินรายได้แผ่นดิน การเบิกเงินงบประมาณแทนกัน การจ่ายเงินให้หน่วยงานที่ปฏิบัติตามระบบควบคุมการเงิน การรับเงินความรับผิดชอบทางละเมิด สรุปรายการบันทึกบัญชีทุกวันทำการสรุปรายการรับหรือจ่ายเงินผ่านไปบัญชี แยกประเภทเงินสด เงินฝากธนาคาร และเงินฝากคลัง สำหรับรายการอื่นและรายการในสมุดรายวันทั่วไปให้ผ่านรายการเข้าบัญชีแยกประเภท ณ วันทำการสุดท้ายของเดือน ปรับปรุงบัญชีเมื่อสิ้นปีงบประมาณ โดยปรับรายการบัญชีรายได้จากงบประมาณค้างรับ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย/รับที่ได้รับล่วงหน้า ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า/รายได้ค้างรับ วัสดุที่ใช้ไประหว่างงวดบัญชี ค่าเสื่อมราคาหรือค่าตัดจำหน่าย ค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญและหนี้สูญ ปิดบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายเพื่อบันทึกบัญชีรายได้สูงกว่า(ต่ำกว่า) ค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีและปิดรายการรายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายงวดบัญชี เข้าบัญชีรายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม แล้วให้ออนบัญชีรายได้แผ่นดินนำส่งคลัง เข้าบัญชีรายได้แผ่นดิน หากมียอดคงเหลือให้ออนเข้าบัญชีรายได้แผ่นดินรอส่งคลัง ตรวจสอบ ความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝากธนาคารตามรายงานคงเหลือประจำวันและงบพิสูจน์ยอดฝากธนาคาร ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีแยกประเภททั่วไปและการตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีย่อยและทะเบียน แก้ไขข้อผิดพลาดจากการบันทึกการผิดบัญชี จากการเขียนข้อความผิดหรือตัวเลขผิด จากการบันทึกตัวเลขผิดของบัญชีย่อยแต่ยอดรวมถูก โดยการขีดฆ่าข้อความหรือตัวเลขผิดลงลายมือชื่อยกกำกับพร้อมวันเดือนปีแล้วเขียนข้อความหรือตัวเลขที่ถูกต้อง

2) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ จัดทำรายงานประจำเดือนส่งหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินและกรมบัญชีกลาง ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป โดยจัดทำรายงานรายได้แผ่นดิน รายงานรายได้และค่าใช้จ่าย รายงานเงินประจำงวด จัดทำรายงานประจำปี โดยจัดทำงบแสดงฐานะการเงิน จัดทำงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบกระแสเงินสดจัดทำโดยวิธีตรง จัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน และจัดส่งรายงานประจำปีให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผ่านเขตพื้นที่การศึกษา และจัดส่งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินและกรมบัญชีกลางตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนด

3) การจัดทำและหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์ขึ้นใช้เองเว้นแต่เป็นแบบพิมพ์กลางที่เขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำขึ้นเพื่อจำหน่ายแจก

จากหลักการแนวคิดและขอบข่ายภารกิจด้านการบริหารบัญชี สรุปได้ว่า การบริหารบัญชี ของสถานศึกษา นั้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำบัญชี สามารถจัดทำบัญชีได้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีการจัดทำรายงานทางการเงิน ครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน จัดส่งรายงานการเงินให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและแสดงฐานะทางการเงินให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

4.3.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีขอบเขตการปฏิบัติงานของสถานศึกษาดังนี้

1) การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษาเป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตั้งคณะกรรมการหรือบุคคลขึ้นสำรวจวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน อาคารและสิ่งก่อสร้างทั้งหมดเพื่อทราบสภาพการใช้งาน จำหน่าย บริจาค หรือขายทอดตลาดให้เป็นไปตามระเบียบในกรณีที่หมดสภาพหรือประโยชน์ จัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินที่เป็นวัสดุ ครุภัณฑ์ให้เป็นปัจจุบัน ทั้งที่ซื้อหรือจัดหาจากเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ ตลอดจนที่ได้จากการบริจาคที่ยังไม่ได้บันทึกคุมไว้โดยบันทึกทะเบียนคุมราคา วันเวลาที่ได้รับสินทรัพย์ จัดทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุสำหรับที่ดิน อาคารและสิ่งก่อสร้างในกรณีที่ยังไม่ดำเนินการ และที่ยังไม่สมบูรณ์ให้ประสานกับกรมธนารักษ์ หรือสำนักงานธนารักษ์จังหวัด เพื่อดำเนินการให้เป็นปัจจุบัน และให้จัดทำทะเบียนคุมในส่วนของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน จัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา ซึ่งอาจใช้โปรแกรมระบบทะเบียนคุมสินทรัพย์ก็ได้ ถ้าสถานศึกษามีความพร้อม จัดทำระเบียบการใช้ทรัพย์สินที่เกิดจากการจัดหาของสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) การจัดหาพัสดุ เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์แผนงาน งาน หรือโครงการ ที่จัดทำกรอบรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง เพื่อตรวจดูกิจกรรมที่ต้องใช้พัสดุที่ยังไม่มีตามทะเบียนคุมทรัพย์สิน และเป็นไปตามเกณฑ์ความขาดที่กำหนดตามมาตรฐานกลาง จัดทำแผนระยะปานกลางและจัดหาพัสดุทั้งในส่วนที่สถานศึกษาจัดหาเองและที่ร่วมมือกับสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นจัดหา

3) การกำหนดแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อจัดจ้าง เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้างในกรณีที่เป็นแบบมาตรฐาน ตั้งคณะกรรมการขึ้นกำหนดลักษณะเฉพาะหรือแบบรูป

รายการในกรณีที่ไม่เป็นแบบมาตรฐานโดยดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบ จัดซื้อจัดจ้าง โดยตรวจสอบงบประมาณ รายละเอียด เกณฑ์ คุณลักษณะเฉพาะ ประกาศ จ่าย/ขายแบบรูปรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะ พิจารณาของโดยคณะกรรมการ จัดทำสัญญาและเมื่อตรวจรับงานให้มอบเรื่องแก่เจ้าหน้าที่การเงินวางฎีกาเบิกเงินเพื่อจ่ายแก่ผู้จ่ายหรือผู้จ้าง

4) การควบคุม บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินให้เป็นปัจจุบัน กำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สิน กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บควบคุม และเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระบบและแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปีอย่างสม่ำเสมอทุกปี ตรวจสอบภาพและบำรุงรักษาและซ่อมแซมทั้งก่อนและหลังการใช้งานสำหรับทรัพย์สินที่มีสภาพไม่สามารถใช้งานได้ให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาและทำจำหน่ายหรือขอรับคืนกรณีเป็นสิ่งปลูกสร้าง

จากหลักการแนวคิดและขอบข่ายภารกิจด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ สรุปได้ว่าการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเข้าใจ ในระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีการจัดทำฐานข้อมูลสินทรัพย์ ครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน การดำเนินการจัดหาพัสดุ ถูกต้องตามระเบียบ มีการกำหนดแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะ ถูกต้องตามระเบียบ จัดให้มีผู้รับผิดชอบในการเก็บรักษา ควบคุม การเบิกจ่ายพัสดุ มีการตรวจสอบสภาพและบำรุงรักษาสินทรัพย์ให้มีสภาพใช้งานได้อยู่เสมอ เมื่อชำรุดเสียหายไม่สามารถใช้งานได้จัดให้มีการจำหน่ายรับคืนอย่างถูกต้อง

สรุปได้ว่าการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาเป็นการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน มีขอบข่ายและภารกิจการบริหารงาน 7 ด้าน คือ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารงานการเงิน การบริหารการบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ เป็นการบริหารเพื่อมุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณให้มีความเป็นอิสระใน การตัดสินใจ มีความคล่องตัว ควบคู่กับความโปร่งใสและความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ จากผลสำเร็จของงานและทรัพยากรที่ใช้ไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

สุรเวศ มณีภาค (2541 :83 - 84) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานการเงิน บัญชี และพัสดุ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เจ้าหน้าที่การเงิน และเจ้าหน้าที่พัสดุ ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัญหาการปฏิบัติงานการเงิน บัญชี และพัสดุ รวมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้าน และเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า พบว่า งานด้านพัสดุ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ งานด้านบัญชี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ งานด้านการเงิน

เมื่อแยกพิจารณาตามความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียน เจ้าหน้าที่การเงินและเจ้าหน้าที่พัสดุ รวมทุกด้านมีปัญหาในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้าน ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่างานการเงินมีปัญหาที่น้อยที่สุด รองลงมาคืองานบัญชีและงานพัสดุ ตามลำดับ ส่วนเจ้าหน้าที่การเงิน เห็นว่า งานการเงินมีปัญหาที่น้อยที่สุด รองลงมา คืองานบัญชีและงานพัสดุตามลำดับ และเจ้าหน้าที่พัสดุ เห็นว่า งานพัสดุมีปัญหาที่น้อยที่สุด รองลงมา คือ งานการเงินและงานบัญชีตามลำดับ

2. การปฏิบัติงานการเงิน บัญชีและพัสดุ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เจ้าหน้าที่การเงิน และเจ้าหน้าที่พัสดุ ที่มีสถานภาพต่างกัน รวมทุกด้านและเป็นรายด้านต่างก็มี ปัญหาการปฏิบัติงานต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผดุง ผาวยสิมมา (2542 : 101-103) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและพัสดุ ของหัวหน้างานการเงินและพัสดุและเจ้าหน้าที่พัสดุ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า

1. เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินและพัสดุมีปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและพัสดุโดยภาพรวมและรายด้าน 7 ด้าน อยู่ในระดับน้อย

2. หัวหน้างานการเงินและพัสดุ มีปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและพัสดุโดยภาพรวมและรายด้าน 7 ด้าน อยู่ในระดับน้อย ส่วนเจ้าหน้าที่พัสดุ มีปัญหาการปฏิบัติงานโดยภาพรวมและรายด้าน 6 ด้าน อยู่ในระดับน้อย แต่ทั้ง 2 กลุ่ม มีปัญหาการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและทั้ง 9 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินและพัสดุที่มีคุณวุฒิทางการเงินและพัสดุ มีปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและพัสดุ โดยภาพรวมและรายด้าน 4 ด้าน อยู่ในระดับน้อย อีก 4 ด้าน อยู่ในระดับน้อยที่สุด และอีก 1 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ส่วนเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินและพัสดุ ที่ไม่มีคุณวุฒิทางการเงินและพัสดุ มีปัญหาการปฏิบัติงานโดยภาพรวมและรายด้าน 7 ด้าน อยู่ในระดับน้อย ด้านการเก็บรักษาเงิน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ด้านการจัดซื้อจัดจ้างอยู่ในระดับปานกลาง แต่ทั้ง 2 กลุ่ม มีปัญหาการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม และรายด้าน

8 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินและพัสดุ ที่ไม่มีคุณวุฒิทางการเงินและพัสดุมี ปัญหาด้านการจำหน่ายพัสดุ มากกว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินและพัสดุ ที่มีคุณวุฒิทางการเงินและพัสดุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศุภรัตน์มงคล ศรีแก้ว (2542 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ระบบการควบคุมภายใน ด้าน การเงิน การบัญชี และการพัสดุ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัด มหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ด้านผังการจัดองค์กร มีปัญหาเรื่องการแบ่งแยกหน้าที่เจ้าหน้าที่รับ เงิน จ่ายเงิน และเจ้าหน้าที่บัญชีออกจากกัน เพราะมีบุคลากรจำกัด และไม่มีวุฒิทางการศึกษา ด้านการเงิน การบัญชี การพัสดุโดยตรงและมีข้อจำกัดด้านเวลา ด้านการตรวจสอบภายใน ปัญหาที่ พบ คือ การจัดเตรียมเอกสารส่งตรวจไม่ครบถ้วนหรือมีข้อผิดพลาด เนื่องจากเจ้าหน้าที่ ขาดความรู้ ขาดประสบการณ์

ธีรพงศ์ ธงภักดิ์ (2543 : 76-78) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารเงินบำรุงการศึกษา และแนวทางแก้ไข ตามทัศนะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ ศึกษา เขตการศึกษา 11 ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระดับปัญหาระหว่าง ผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่การเงินในภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบความขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางกับผู้มีความคิดเห็นต่อปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนขนาดกลางกับเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความ คิดเห็นต่อปัญหาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

สุณี แก้วเกาะ (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหา การ บริหารงานการเงินและบัญชีของสถานศึกษา สังกัดกองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานการเงินและบัญชี มีการวางแผนงานการเงินและบัญชีโดยคณะกรรมการ วางแผน จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อใช้เป็นแผนในการใช้จ่ายเงิน มีการรวบรวมข้อมูล ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาโดยการประชุมและอภิปรายแสดงความคิดเห็น มีการ รวบรวมระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชีไว้ใช้ในการปฏิบัติงาน มีคณะกรรมการ ตรวจสอบงานการเงินและบัญชีภายใน หัวหน้างานการเงินเป็น ผู้เก็บหลักฐานทางการเงินและบัญชี มีคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน มีการจัดระบบควบคุมการใช้จ่ายเงินตามแผนปฏิบัติการ มีการ ประเมินผลงานการเงินและบัญชีโดยผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการศึกษา เมื่อสิ้นสุดการ ดำเนินงานและนำผลการประเมิน ไปใช้ในการวางแผนงานการเงินและบัญชี ปัญหาการบริหารงาน การเงินและบัญชี คือ เงินที่จัดสรรให้ไม่เพียงพอต่อความต้องการของงาน/แผนกต่างๆ ขาดการนิเทศ

ภายในเพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงาน การเงินและบัญชี บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการสร้างเครื่องมือประเมิน

พรหม อ่องหว่าง (2544 : 92-94) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหากระบวนการบริหารงานการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีกระบวนการบริหารการเงินดังนี้

1. มีการวางแผนการเงินอยู่ในระดับมาก
2. มีการนำแผนการเงินไปดำเนินการอยู่ในระดับมาก
3. มีการจัดทำรายงานการเงินอยู่ในระดับมาก
4. มีการพัฒนาบุคลากรด้านการเงินในระดับปานกลาง
5. มีการจัดสรรงบประมาณในระดับปานกลาง
6. มีการจัดทำเอกสารประกอบการดำเนินงานในระดับมาก
7. มีการควบคุมการดำเนินงานในระดับมาก

จุพวดี สุวันทรัตน์ (2547 : 97-98) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร มีปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เกือบทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นด้านการประเมินผลการใช้จ่ายเงินตามแผนการใช้จ่าย มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชี พบว่า

1. ผู้ปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีของโรงเรียน ซึ่งได้แก่ หัวหน้างานการเงินและการบัญชีและเจ้าหน้าที่การเงินและการบัญชี มีปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. ผู้ปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีของโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีแตกต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. ผู้ปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีของโรงเรียน ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชี โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการทำหลักฐานการเงินและการบัญชี โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีปัญหาในการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 และพบว่าด้านการเก็บรักษาเงิน โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาในการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548 : 50-59) ได้วิจัยเรื่อง ผลการดำเนินงาน การกระจายอำนาจให้สถานศึกษาซึ่งดำเนินการไม่ได้มากนัก ถึงแม้พระราชบัญญัติระเบียบราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคล แต่สถานศึกษายังไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ โดยเฉพาะด้านงบประมาณ สถานศึกษาส่วนใหญ่ โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็กยังขาดความพร้อมในการเป็นนิติบุคคล เนื่องจากขาดบุคลากรและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ ปัญหาและอุปสรรคการจัดสรรค่าใช้จ่ายรายหัวในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งไม่มีงบประมาณเพียงพอสำหรับการบริหาร ด้รับงบประมาณล่าช้า ระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล ยังไม่มีการนำมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ การใช้จ่ายงบประมาณยังไม่มีประสิทธิภาพ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(2549 : 37-38) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินผลการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้เขตพื้นที่การศึกษา พบปัญหาอุปสรรคด้านงบประมาณ ดังนี้

1. การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินงานตามภารกิจ ไม่สนองแผนยุทธศาสตร์ การวิเคราะห์งบประมาณโดยองค์รวมไม่สอดคล้องกับการวางแผนระยะปานกลาง ไม่สามารถวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณได้เอง งบประมาณค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง งบประมาณค่าซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบที่จัดสรรหรือบรรเทาความเดือดร้อนของสถานศึกษาในสังกัดมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหา และพัฒนาสถานศึกษา งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา

2. การจัดสรรและการอนุมัติงบประมาณล่าช้างบประมาณจากส่วนกลางล่าช้าไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่อง บางโครงการมาใกล้จะหมดกำหนดเวลาใช้งบประมาณแล้ว งบประมาณบางส่วนตั้งจ่ายที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้สถานศึกษาในถิ่นทุรกันดารได้รับล่าช้า งบประมาณค่าพาหนะนักเรียนร่วมไม่ตรงเวลาและช่วงหลังไม่มีการจัดสรรงบประมาณให้ ขาดการประสานงาน/แจ้งการจัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษา

3. ระเบียบการเงินการคลังบางเรื่องยุ่งยาก ล้าสมัยระบบ GFMS ยังมีปัญหา ไม่มีการพัฒนาระบบให้มีความรู้ด้านการจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่าย สถานศึกษาดำเนินการตามแบบฟอร์มเท่านั้นต้องแก้ไขหลายครั้ง ทำให้ภาระงานของครูเพิ่มขึ้น

4. บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีความรู้เรื่องการจัดซื้อจัดจ้างผู้บริหารไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด

5. การติดตาม ตรวจสอบ การเงิน/บัญชีของสถานศึกษายังไม่ทั่วถึง

อานนท์ เรืองวุฒิ (2548 : 71-76) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก อยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือการแก้ไขปัญหาจากสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาและปัญหาจากสภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา

วินัย บุญศาสตร์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาในการบริหารงานธุรการและการเงินของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู-อาจารย์ที่ทำหน้าเป็นหัวหน้างานธุรการและการเงินของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา เกิดจากบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานน้อยลงและมีเวลาในการปฏิบัติงานด้านนี้น้อย ทั้งสถานศึกษาขาดอุปกรณ์ เครื่องมือ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริหารงาน และได้รับงบประมาณน้อยซึ่งแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงบประมาณนั้น คือ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ควรบรรจุบุคลากรฝ่ายสนับสนุนการสอนให้สถานศึกษาละหนึ่งตำแหน่ง และควรเพิ่มงบประมาณด้านวัสดุประจำสถานศึกษาให้มากขึ้น

ปณิศา จรัสพิทยานุกุล (2538 : 96) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่จะมีปัญหาในการตรวจสอบติดตาม การสนับสนุนการดำเนินงานบริหารงบประมาณ และได้เสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการตรวจสอบติดตาม การสนับสนุนการดำเนินงานบริหารงบประมาณ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องคำนึงถึงเพื่อป้องกันข้อบกพร่องในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

ดวงเดือนเพ็ญ ม่วงเพ็ง (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาในการบริหารงานธุรการและการเงินของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ตามความต่างกัน ในประสพการณ์ และขนาดของโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่ง ผลการวิจัย

พบว่า ปัญหาในการบริหารงานธุรการและการเงิน เกิดจากการขาดทรัพยากรทางการบริหาร คือ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการที่ดี การแก้ไขปัญหาคงจะต้องดำเนินการจัดสรรบุคลากรเฉพาะด้าน การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงานในหน้าที่ ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและควรใช้เทคนิคในการควบคุม กำกับนิเทศติดตามดูแลการบริหารงานด้านนี้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

สิริกร สุทิน (2549 : 91) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของโรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการจ่ายเงินและพบว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน และบุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณที่แตกต่างกัน

กรรณิการ์ คำหนองสง (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเครียดของครู การเงิน การบัญชีในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ปฏิบัติงานการเงิน การบัญชี ในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความเครียดในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

จากผลการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าการบริหารงบประมาณเป็นศาสตร์และศิลป์ เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อบกพร่องของงานธุรการและการเงิน จะมีผลกระทบต่อการบริหารงานธุรการและการเงิน ดังนั้น การบริหารงบประมาณจึงควรประกอบด้วย หลักความถูกต้อง คือ พึงกระทำตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ หลักความถูกต้อง คือ ผู้เกี่ยวข้องกับการทำงานนี้ จะต้องบริการด้วยท่าทางดีและบริการด้วยวาจาดี หลักประหยัด คือ จะต้องควบคุม ดูแล และจงใจให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด หลักประโยชน์ คือ ต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากร และหลักเปิดเผยและไว้วางใจได้ คือ ต้องกระทำหลักฐานทางการเงินและบัญชี รวมทั้งการบันทึกทุกอย่างไว้อย่างมีระเบียบถูกต้องตามแบบแผน และตามกฎหมายให้เป็นปัจจุบันพร้อมที่จะให้พิสูจน์ได้ ตรวจสอบได้

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แมคกัฟฟี (McGuffey, 1980:15) ได้ศึกษาวิจัยการบริหารงานธุรการของโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา โดยหาข้อมูลจากผู้ปฏิบัติหน้าที่งานธุรการและการเงิน โดยเฉพาะในระดับหัวหน้า เมื่อปี ค.ศ. 1980 พบว่า

1. การบริหารงานธุรการในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ก็จะมีเทคนิคในการบริหารงานต่างกันและผู้บริหารงานธุรการในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ก็จะมีเทคนิคในการบริหารงานต่างกัน

2. ผู้บริหารงานธุรการที่มีใบประกาศนียบัตรรับรองความสามารถ มักจะได้รับความเชื่อถือในการบริหารงาน

3. สภาพบริหารงานธุรการมีความสลับซับซ้อน การมอบหมายหน้าที่การงานแก่บุคลากรแต่ละคนจำเป็นต้องดำเนินการอย่างรอบคอบ

4. ผู้บริหารงานธุรการหรือผู้ที่รับผิดชอบงานธุรการ ควรได้รับการฝึกอบรมก่อนมอบหมายตำแหน่งหน้าที่ โดยเน้นการสร้างทักษะในเรื่องของการมอบหมายภารกิจ (Delegation) การสร้างแรงจูงใจ (Motivation) การติดตามและการควบคุมงาน (Monitoring and Control) รวมทั้งการฝึกอบรมให้มีความรอบรู้ ความชำนาญในด้านระเบียบงานธุรการโดยตรง

เวบสเตอร์ (Webster. 1980 : 1443-A) ได้ทำการศึกษาเรื่อง หลักการของโรงเรียนมัธยมศึกษารัฐเคนตักกี ประเทศสหรัฐอเมริกา ด้านการเงินและพัสดุ พบว่า หัวหน้าการเงินและพัสดุมีส่วนสนับสนุนประสิทธิภาพในการทำงาน ส่วนเจ้าหน้าที่พัสดุมีส่วนสนับสนุนที่ปรึกษาแก่งานธุรการโดยใช้ทรัพยากรที่มีในโรงเรียน และชุมชนมาใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งเป็นผู้จัดการในการซื้อ การดูแล และการแจกจ่ายพัสดุ โดยประสิทธิภาพของงานขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว

สไปเวก (Spiwak. 1986 : 1447-A) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การฝึกการจัดการเงินสดในมหาวิทยาลัยชุมชน ในรัฐฟลอริดา พบว่า

1. ควรจัดให้มีวิธีการที่วิทยาลัยชุมชนจะใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติการเกี่ยวกับการเงิน

2. ควรจัดโปรแกรมการฝึกอบรมและสัมมนาให้กับหัวหน้างานการเงินของวิทยาลัยชุมชน เพื่อปรับปรุงการจัดการด้านเงินและเทคนิค และความสามารถในการใช้เงิน

3. ควรตั้งให้มีคณะกรรมการเกี่ยวกับการเงิน ของผู้บริหารการเงินจากวิทยาลัยชุมชน เพื่อรับผิดชอบในเรื่องของข้อมูลทางการเงินร่วมกัน

ฮิวเกิล(Huegel. 1989:857-A) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพงานธุรการในโรงเรียนชุมชนของรัฐมิสซูรี ภายใต้องค์ประกอบหกด้าน คือ การจัดการและการบริหารสถานภาพและ ความชำนาญ การบริการนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนธรรมชาติและโอกาสในการบริหาร และการจัดให้มีการอำนาจความสะดวกอื่นๆ พบว่าโดยส่วนรวมทั้งหมดแล้ว งานธุรการในโรงเรียน

ขนาดเล็กขาดคุณภาพ ส่วน โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางคุณภาพต่ำเท่ากัน แต่สูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและอยู่ในระดับน่าพอใจปานกลาง

โบแมน (Bouman. 1994) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการเงินเกี่ยวกับเรื่องการจัดเก็บเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนในเขตชนบทของรัฐบริติชโคลัมเบีย 7 แห่งผลการศึกษาพบว่า การเรียกเก็บเงินบำรุงการศึกษา โรงเรียนต้องคำนึงถึงนโยบายทางด้าน การรับเงิน – จ่ายเงิน นโยบายและแนวปฏิบัติในการเก็บเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนต้องสอดคล้องและสนองกิจกรรมตามหลักสูตรและการเรียกเก็บเงินบำรุงการศึกษาในอัตราที่เหมาะสมจะทำให้โรงเรียนมีเงินไว้ใช้จ่ายในกิจกรรมการเรียนการสอนเต็มที่ ตามความจำเป็น

จากผลการศึกษางานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ เป็นงานที่ซับซ้อนในการดำเนินงาน เป็นงานที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก สถานศึกษาควรเพิ่มความสนใจและเอาใจใส่ในงานบริหารงบประมาณอย่างจริงจัง สม่่าเสมอ การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำผลที่ได้ไปปรับปรุง พัฒนางานบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจะเป็นประโยชน์ต่องานบริหารงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ และครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ในปีงบประมาณ 2551 จำนวน 157 โรงเรียน แบ่งตามขนาดสถานศึกษา คือ ขนาดเล็ก จำนวน 18 โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 131 โรงเรียน ขนาดใหญ่ จำนวน 6 โรงเรียน และขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 2 โรงเรียน สถานศึกษาละ 3 คน รวมเป็นประชากรทั้งหมด 471 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ และครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 จำนวน 339 คน ได้มาโดยการเลือกแบบหลายขั้นตอน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970:608) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากจำนวนสถานศึกษา 157 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 โรงเรียน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา โดยแบ่งสถานศึกษาเป็น 4 ขนาด ได้ตัวอย่างสถานศึกษา ขนาดเล็ก จำนวน 13 โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 94 โรงเรียน ขนาดใหญ่ จำนวน 4 โรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 2 โรงเรียน สถานศึกษาละ 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 339 คน ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนคน	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนคน
ขนาดเล็ก	18	54	13	39
ขนาดกลาง	131	393	94	282
ขนาดใหญ่	6	18	4	12
ขนาดใหญ่พิเศษ	2	6	2	6
รวม	157	471	113	339

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ และขนาดสถานศึกษา แบบสอบถามเป็นแบบชนิดตรวจสอบรายการ (Check - list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานด้านงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ในงานด้านงบประมาณ 7 ด้าน ได้แก่

1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ	จำนวน 7 ข้อ
2. การจัดสรรงบประมาณ	จำนวน 7 ข้อ
3. การตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงานผล	จำนวน 7 ข้อ
4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	จำนวน 7 ข้อ
5. การบริหารงานการเงิน	จำนวน 7 ข้อ
6. การบริหารการบัญชี	จำนวน 6 ข้อ
7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์	จำนวน 8 ข้อ

แบบสอบถามวัดระดับสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณในระดับมาก
3	หมายถึง	มีสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และคำถามปลายเปิด ถามความคิดเห็น แนวทางแก้ไขปัญหา ข้อเสนอแนะในการบริหารงานด้านงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ทั้ง 7 ด้าน

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาจากตำรา เอกสาร วารสาร เว็บไซต์ สิ่งตีพิมพ์และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ

2.2.3 นำข้อมูลที่ศึกษามาสร้างกรอบความคิด สร้างคำนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ เพื่อเป็นกรอบกำหนดในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.4 สร้างแบบสอบถามตามลักษณะของตัวแบบที่ต้องการศึกษา นำเสนอคณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในการตรวจสอบและแก้ไข

2.2.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของคณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วส่งกลับไปยังคณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่งเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบจากคณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ปรับปรุงแล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) (แสดงรายชื่อในภาคผนวก ก) ได้ค่าความตรงทั้งฉบับเท่ากับ 0.99

2.2.7 นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแล้วให้คณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง

2.2.8 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ ครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน ละ 3 คน จำนวน 30 คน หลังจากนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2528: 125) ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

2.2.9 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้นำเสนอคณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการศึกษาวิจัยได้ตามลำดับดังนี้

3.1 ขออนุญาตจากสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.2 จัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองพร้อม นัดหมายวันขอรับคืน

3.3 คิดตามและรวบรวมแบบสอบถามจากสถานศึกษา ด้วยตนเอง

3.4 เมื่อครบกำหนดเวลา บางสถานศึกษายังไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามทางโทรศัพท์และเดินทางไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองจนครบทั้งหมด

3.5 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 339 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 339 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.6 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน มีความสมบูรณ์จำนวน 339 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่และค่าร้อยละ

4.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานด้านงบประมาณของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ โดยใช้เกณฑ์การประมาณค่าของ บุญชม ศรีสะอาด (2546:162) ดังนี้

ระดับเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ระดับเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก

ระดับเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

ระดับเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย

ระดับเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

4.1.3 ข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการให้การแจกแจงความถี่ และ สรุปจากคำถามปลายเปิด

4.1.4 เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ตามประสบการณ์ระยะเวลาที่บริหารงานหรือปฏิบัติงานด้านงบประมาณ และตามขนาดของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance)

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปแบบสอบถามโดยใช้ค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

4.2.1 การหาค่าร้อยละ

4.2.2 การหาค่าเฉลี่ย

4.2.3 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

4.2.5 การหาความถี่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ผู้วิจัยได้จัดทำข้อมูลสภาพและปัญหาจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการเก็บข้อมูลด้านการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 โดยมีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะตารางและคำอธิบายประกอบ โดยแบ่ง เป็น 4 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังปรากฏในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา

สถานภาพ	ขนาดสถานศึกษา								รวม	
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง										
ผู้อำนวยการ	13	11.50	94	83.19	4	3.54	2	1.77	113	33.33
หัวหน้าฝ่าย	13	11.50	94	83.19	4	3.54	2	1.77	113	33.33
งบประมาณ										
ครูผู้ปฏิบัติ	13	11.50	94	83.19	4	3.54	2	1.77	113	33.33
งานการเงิน										
รวม	39	11.50	282	83.19	12	3.54	6	1.77	339	100
ประสบการณ์										
น้อยกว่า 5 ปี	14	15.56	76	84.44	0	0	0	0	90	26.55
ตั้งแต่ 5-10 ปี	15	14.71	85	83.33	1	0.98	1	0.98	102	30.09
ตั้งแต่ 11-15 ปี	8	12.31	52	80.00	3	4.61	2	3.08	65	19.17
ตั้งแต่ 16-20 ปี	2	3.92	45	88.24	4	7.84	0	0	51	15.04
มากกว่า 20 ปี	0	0	24	77.42	4	12.90	3	9.68	31	9.15
รวม	39	11.50	282	83.19	12	3.54	6	1.77	339	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มาจากสถานศึกษา ขนาดกลาง (ร้อยละ 83.19) มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ 5-10 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 30.09) รองลงมามีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ น้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 26.55)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารงานด้านงบประมาณของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ใน 7 ด้าน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมา
หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.2 ถึงตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา	สภาพการบริหาร		ระดับสภาพ การบริหาร	ปัญหาการบริหาร		ระดับปัญหา การบริหาร
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ	3.26	0.49	ปานกลาง	2.90	0.50	ปานกลาง
2 การจัดสรรงบประมาณ	3.48	0.53	ปานกลาง	2.78	0.52	ปานกลาง
3 การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และ รายงานผล	3.07	0.68	ปานกลาง	3.05	0.61	ปานกลาง
4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ การศึกษา	3.43	0.51	ปานกลาง	2.73	0.54	ปานกลาง
5 การบริหารงานการเงิน	3.53	0.54	มาก	2.71	0.58	ปานกลาง
6 การบริหารการบัญชี	3.36	0.66	ปานกลาง	2.80	0.68	ปานกลาง
7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์	3.47	0.48	ปานกลาง	2.71	0.50	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.38	0.40	ปานกลาง	2.81	0.40	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่าสภาพการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ในภาพรวมมีการดำเนินการด้านการบริหารงานการเงินในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ มีการดำเนินการในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาทุกด้านในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ

การจัดทำและเสนอของบประมาณ	สภาพการบริหาร			ปัญหาการบริหาร		
	\bar{x}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหาร	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา การบริหาร
1 มีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนกระบวนการจัดทำและเสนอของบประมาณ	3.21	0.67	ปานกลาง	2.96	0.75	ปานกลาง
2 การจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการวางแผนงบประมาณ เป็นปัจจุบัน	2.96	0.72	ปานกลาง	3.15	0.70	ปานกลาง
3 การนำต้นทุนผลผลิตมาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเพื่อการจัดทำแผน	2.78	0.82	ปานกลาง	3.23	0.76	ปานกลาง
4 มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปีและแผนการใช้งบประมาณครบถ้วน	3.39	0.71	ปานกลาง	2.84	0.72	ปานกลาง
5 กระบวนการจัดทำแผนเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา	3.53	0.67	มาก	2.72	0.69	ปานกลาง
6 การจัดทำแผนงบประมาณได้ขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.63	0.75	มาก	2.60	0.72	ปานกลาง
7 การเสนอของบประมาณ ถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการจัดตั้งงบประมาณ	3.36	0.58	ปานกลาง	2.81	0.65	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.26	0.49	ปานกลาง	2.90	0.50	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่าสภาพการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ส่วนใหญ่มีการดำเนินการระดับปานกลาง ยกเว้นการดำเนินการในการจัดทำแผนงบประมาณได้ขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และกระบวนการจัดทำแผนเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา มีการดำเนินการในระดับมาก โดยการดำเนินการทุกเรื่องมีปัญหาการบริหารงานในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1
ด้านการจัดสรรงบประมาณ

การจัดสรรงบประมาณ	สภาพการบริหาร			ปัญหาการบริหาร		
	\bar{x}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหาร	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา การบริหาร
1 ผู้บริหารทราบนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ จัดสรรงบประมาณ	3.58	0.70	มาก	2.67	0.72	ปานกลาง
2 การจัดสรรงบประมาณมีความโปร่งใส	3.60	0.70	มาก	2.67	0.74	ปานกลาง
3 มีการตรวจสอบวงเงินงบประมาณก่อนการ เบิกจ่าย	3.42	0.79	ปานกลาง	2.88	0.77	ปานกลาง
4 มีการปรับปรุงกรอบงบประมาณรายจ่ายให้ สอดคล้องกับวงเงินที่ได้รับจัดสรร	3.38	0.74	ปานกลาง	2.80	0.69	ปานกลาง
5 มีการเบิกจ่ายและอนุมัติงบประมาณเป็นไป ตามแผนปฏิบัติการประจำปี	3.43	0.70	ปานกลาง	2.83	0.67	ปานกลาง
6 การใช้งบประมาณเป็นไปตามรายการที่ ได้รับอนุมัติ	3.60	0.70	มาก	2.71	0.71	ปานกลาง
7 การขอโอนและเปลี่ยนแปลงเงิน งบประมาณเป็นไปตามวิธีการที่ กระทรวงการคลังกำหนด	3.32	0.71	ปานกลาง	2.87	0.70	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.48	0.53	ปานกลาง	2.78	0.52	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่าสภาพการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ มีการดำเนินการในระดับปานกลาง ยกเว้นการจัดสรรงบประมาณมีความโปร่งใส การใช้งบประมาณเป็นไปตามรายการที่ได้รับอนุมัติ และผู้บริหารทราบนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดสรรงบประมาณ มีการดำเนินการในระดับมาก โดยการดำเนินการทุกเรื่องมีปัญหาการบริหารในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหาร งบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล

	การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและ รายงานผล	สภาพการบริหาร		ปัญหาการบริหาร			
		\bar{x}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหาร	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา การบริหาร
1	จัดให้มีระบบการควบคุมการใช้จ่ายเงิน	3.16	0.81	ปานกลาง	2.97	0.72	ปานกลาง
2	จัดให้มีการตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผน	3.03	0.89	ปานกลาง	3.09	0.84	ปานกลาง
3	มีการจัดทำรายงานผลการใช้จ่ายเงินทุกไตรมาส	3.01	0.83	ปานกลาง	3.08	0.77	ปานกลาง
4	มีการจัดระบบ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	3.02	0.89	ปานกลาง	3.09	0.76	ปานกลาง
5	มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานทุกโครงการ	3.13	0.76	ปานกลาง	3.03	0.71	ปานกลาง
6	มีการจัดส่งรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องครบถ้วน	3.17	0.74	ปานกลาง	2.96	0.72	ปานกลาง
7	มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้สาธารณชนรับทราบ	2.99	0.88	ปานกลาง	3.10	0.81	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.07	0.68	ปานกลาง	3.05	0.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่าสภาพการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล มีการดำเนินการในระดับปานกลางทุกเรื่อง และมีปัญหาการบริหารงานทุกเรื่องในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	สภาพการบริหาร			ปัญหาการบริหาร		
	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพการบริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหาการบริหาร
1 มีการเสนอแผนการระดมทรัพยากรและทุนการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.25	0.69	ปานกลาง	2.88	0.67	ปานกลาง
2 มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน	3.56	0.69	มาก	2.67	0.70	ปานกลาง
3 มีการจัดหาแหล่งระดมทุนและทรัพยากรที่ให้การสนับสนุนการศึกษา	3.57	0.71	มาก	2.61	0.72	ปานกลาง
4 มีการจัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษา	3.53	0.68	มาก	2.68	0.75	ปานกลาง
5 การจัดหารายได้และผลประโยชน์เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	3.72	0.76	มาก	2.51	0.84	ปานกลาง
6 มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศทุนการศึกษาของนักเรียนครบถ้วน	3.21	0.77	ปานกลาง	2.86	0.67	ปานกลาง
7 มีการจัดระบบสวัสดิการและกองทุนกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา	3.19	0.71	ปานกลาง	2.88	0.71	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.43	0.51	ปานกลาง	2.73	0.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ส่วนใหญ่มีการดำเนินการในระดับปานกลาง ยกเว้น การใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน การจัดหาแหล่งระดมทุนและทรัพยากรที่ให้การสนับสนุนการศึกษา มีการจัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษา และการจัดหารายได้และผลประโยชน์เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินการในระดับมาก โดยมีปัญหาการบริหารงานทุกเรื่องในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1
ด้านการบริหารงานการเงิน

	การบริหารงานการเงิน	สภาพการบริหาร		ปัญหาการบริหาร			
		\bar{x}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหาร	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา การบริหาร
1	เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ภูมิหาย ระเบียบ ข้อบังคับ ขั้นตอน และวิธีการบริหาร การเงิน	3.42	0.71	ปานกลาง	2.73	0.67	ปานกลาง
2	การเบิกเงินจากคลังทุกประเภท ได้ปฏิบัติ ถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	3.63	0.62	มาก	2.65	0.67	ปานกลาง
3	การรับเงิน ทุกประเภท ได้ปฏิบัติถูกต้อง ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	3.65	0.68	มาก	2.64	0.73	ปานกลาง
4	การเก็บรักษาเงิน ทุกประเภท ได้ปฏิบัติ ถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	3.60	0.71	มาก	2.70	0.74	ปานกลาง
5	การจ่ายเงิน ทุกประเภท ได้ปฏิบัติถูกต้อง ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	3.61	0.70	มาก	2.71	0.76	ปานกลาง
6	การนำส่งเงิน ทุกประเภท ได้ปฏิบัติถูกต้อง ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	3.49	0.73	ปานกลาง	2.72	0.73	ปานกลาง
7	การกันเงินไว้เบิกเหลือมปีปฏิบัติถูกต้อง ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	3.32	0.65	ปานกลาง	2.81	0.67	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม		3.53	0.54	มาก	2.71	0.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารงานการเงิน ส่วนใหญ่มีการดำเนินการในระดับ
มาก ยกเว้น เรื่องเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ภูมิหาย ระเบียบ ข้อบังคับ ขั้นตอน และวิธีการบริหารการเงิน
การนำส่งเงิน ทุกประเภท ได้ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง และการกันเงินไว้เบิกเหลือมปี
ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินการในระดับปานกลาง โดยการดำเนินงานทุก
เรื่องมีปัญหาการบริหารงานในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารการบัญชี

การบริหารการบัญชี	สภาพการบริหาร			ปัญหาการบริหาร		
	\bar{x}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหาร	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา การบริหาร
1 เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำบัญชี เป็นอย่างดี	3.29	0.74	ปานกลาง	2.86	0.76	ปานกลาง
2 การจัดทำบัญชีถูกต้องตามระบบบัญชีที่กระทรวงการคลังกำหนด	3.39	0.79	ปานกลาง	2.79	0.82	ปานกลาง
3 การจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน	3.42	0.82	ปานกลาง	2.75	0.83	ปานกลาง
4 การจัดทำรายงานทางการเงิน ครบถ้วนทุกประเภท	3.41	0.74	ปานกลาง	2.76	0.80	ปานกลาง
5 การจัดทำรายงานทางการเงินเป็นปัจจุบัน	3.38	0.79	ปานกลาง	2.75	0.79	ปานกลาง
6 มีการจัดทำบัญชีแสดงฐานะการเงินและรายงานเพื่อให้ทุกฝ่ายทราบ	3.24	0.88	ปานกลาง	2.91	0.82	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.36	0.66	ปานกลาง	2.80	0.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่าสภาพการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารการบัญชี มีการดำเนินการในระดับปานกลางทุกเรื่อง และมีปัญหาการบริหารงานทุกเรื่องในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

	การบริหารพัสดุและสินทรัพย์	สภาพการบริหาร		ปัญหาการบริหาร			
		\bar{x}	S.D.	ระดับสภาพการบริหาร	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหาการบริหาร
1	ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ ใน กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวกับการบริหารพัสดุและสินทรัพย์เป็นอย่างดี	3.28	0.88	ปานกลาง	2.82	0.88	ปานกลาง
2	มีผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บ ความคุมและเบิกจ่ายพัสดุตามระเบียบพัสดุ	3.35	0.74	ปานกลาง	2.78	0.69	ปานกลาง
3	มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ครบถ้วน ถูกต้อง ตามระเบียบพัสดุ	3.35	0.69	ปานกลาง	2.68	0.63	ปานกลาง
4	การจัดหาพัสดุ ได้ดำเนินการถูกต้องตามระเบียบพัสดุ	3.63	0.65	มาก	2.64	0.69	ปานกลาง
5	การกำหนดแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะถูกต้องตามระเบียบ	3.49	0.66	ปานกลาง	2.70	0.66	ปานกลาง
6	มีการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สินทรัพย์	3.56	0.62	มาก	2.68	0.62	ปานกลาง
7	มีการตรวจสอบสภาพและบำรุงรักษา ซ่อมแซมสินทรัพย์ให้มีสภาพใช้งานได้	3.62	0.61	มาก	2.65	0.63	ปานกลาง
8	มีการจำหน่ายและรื้อถอน สินทรัพย์ที่ไม่สามารถใช้งานได้	3.52	0.58	มาก	2.69	0.59	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม		3.47	0.48	ปานกลาง	2.71	0.50	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สภาพการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ส่วนใหญ่มีการดำเนินการในระดับปานกลาง ยกเว้น เรื่องการจัดหาพัสดุ ได้ดำเนินการถูกต้องตามระเบียบพัสดุ การกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สินทรัพย์ การตรวจสอบสภาพและบำรุงรักษา ซ่อมแซมสินทรัพย์ให้มีสภาพใช้งานได้ และการจำหน่าย รื้อถอน สินทรัพย์ที่ไม่สามารถใช้งานได้มีการดำเนินการในระดับมาก โดยการดำเนินงานทุกเรื่องมีปัญหาการบริหารงานในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน และขนาดของสถานศึกษา

ในตอนนี้เป็นการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ดังแสดงผลการวิเคราะห์ ในตารางที่ 4.10 ถึง
ตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานงบประมาณ จำแนกตามประเภทการ
ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณ

สภาพการบริหารงานงบประมาณ	F	ระดับนัยสำคัญ
การจัดทำและเสนอ ของงบประมาณ	4.392	0.002*
การจัดสรรงบประมาณ	0.796	0.528
การตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงานผล	3.608	0.007*
การระดมทรัพยากรและ การลงทุนเพื่อการศึกษา	1.926	0.106
การบริหารงานการเงิน	1.907	0.109
การบริหารการบัญชี	4.777	0.001*
การบริหารพัสดุและสินทรัพย์	1.887	0.112
รวม	4.646	0.001*

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่าการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานงบประมาณของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 จำแนกตามประเภทการ
ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน งบประมาณ พบว่าในภาพรวมสภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำและเสนอขอ

งบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผล และด้านการบริหารบัญชี
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการจัดสรรงบประมาณ การระดมทรัพยากรและ
การลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารงานการเงิน การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 ความแตกต่างของสภาพการบริหารงบประมาณรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์
ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณ

สภาพการบริหาร งบประมาณ	ประสบการณ์	\bar{x}	ประสบการณ์				
			น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	11-15 ปี	16-20 ปี	มากกว่า 20 ปี
การจัดทำและ เสนอขอ งบประมาณ	น้อยกว่า 5 ปี	3.11	-	0.2312*	0.2101	0.1205	0.3314*
	5-10 ปี	3.34		-	0.0211	0.1106	0.1003
	11-15 ปี	3.32			-	0.0896	0.1213
	16-20 ปี	3.23				-	0.2109
	มากกว่า 20 ปี	3.44					-
การตรวจสอบ ติดตาม ประเมิน และรายงานผล	น้อยกว่า 5 ปี	2.95	-	0.0546	0.1619	0.1737	0.4992*
	5-10 ปี	3.01		-	0.1073	0.1190	0.4446*
	11-15 ปี	3.11			-	0.0118	0.3373
	16-20 ปี	3.13				-	0.3256
	มากกว่า 20 ปี	3.45					-
การบริหารการ บัญชี	น้อยกว่า 5 ปี	3.19	-	0.1269	0.2558	0.2200	0.5514*
	5-10 ปี	3.31		-	0.1289	0.0931	0.4245*
	11-15 ปี	3.44			-	0.0358	0.2955
	16-20 ปี	3.41				-	0.3313
	มากกว่า 20 ปี	3.74					-

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

รวม	น้อยกว่า 5 ปี	3.26	-	0.0953	0.1633	0.1737	0.3197*
	5-10 ปี	3.35		-	0.0680	0.0784	0.2244
	11-15 ปี	3.42			-	.0105	0.1564
	16-20 ปี	3.43				-	0.1460
	มากกว่า 20 ปี	3.58					-

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 พบว่าการเปรียบเทียบรายคู่ พบว่าในภาพรวม ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกับผู้มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี

ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ พบว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันกับผู้ที่มีประสบการณ์ 5- 10 ปี และแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ มากกว่า 20 ปี

ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผล พบว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันกับผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันกับผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี

ด้านการบริหารบัญชี พบว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันกับผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันกับผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณ จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน
ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณ

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	F	ระดับนัยสำคัญ
การจัดทำและเสนอ ของงบประมาณ	1.299	0.270
การจัดสรรงบประมาณ	1.309	0.226
การตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงานผล	1.926	0.106
การระดมทรัพยากรและ การลงทุนเพื่อการศึกษา	2.566	0.038*
การบริหารงานการเงิน	1.866	0.116
การบริหารการบัญชี	3.362	0.010*
การบริหารพัสดุและสินทรัพย์	0.975	0.112
รวม	3.270	0.012*

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 พบว่าการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณ จำแนกตามประเภทการดำเนินงานงบประมาณ พบว่าในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการระดมทรัพยากรในการลงทุนเพื่อการศึกษาและด้านการบริหารการบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05 ส่วน ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผล ด้านการบริหารงานการเงินและด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 ความแตกต่างของปัญหาการบริหารงบประมาณรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์
ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณ

ปัญหาการบริหาร งบประมาณ	ประสบการณ์	\bar{x}	ประสบการณ์				
			น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	11-15 ปี	16-20 ปี	มากกว่า 20 ปี
การระดม	น้อยกว่า 5 ปี	2.84	-	0.0720	0.2117*	0.1518	0.2805*
ทรัพยากรและ	5-10 ปี	2.77		-	0.1397	0.0798	0.2085
การลงทุน	11-15 ปี	2.63			-	0.0599	0.0688
เพื่อการศึกษา	16-20 ปี	2.69				-	0.1287
	มากกว่า 20 ปี	2.56					-
การบริหารการ	น้อยกว่า 5 ปี	2.93	-	0.0641	0.2974*	0.1163	0.3957*
บัญชี	5-10 ปี	2.87		-	0.2334*	0.0523	0.3316*
	11-15 ปี	2.64			-	0.1811	0.0983
	16-20 ปี	2.82				-	0.2794
	มากกว่า 20 ปี	2.54					-
รวม	น้อยกว่า 5 ปี	2.89	-	0.0458	0.1801*	0.0758	0.2343*
	5-10 ปี	2.84		-	0.1343*	0.0300	0.1885*
	11-15 ปี	2.71			-	-0.1043	0.0542
	16-20 ปี	2.81				-	0.1585
	มากกว่า 20 ปี	2.66					-

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 พบว่าการเปรียบเทียบรายคู่ พบว่าในภาพรวม ผู้ที่มีประสบการณ์
ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกันกับผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี
และผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกัน
กับผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี

ด้านการระดมทรัพยากรในการลงทุนเพื่อการศึกษา พบว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการ
ปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปีแตกต่างกันกับผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์

มากกว่า 20 ปี

ด้านการบริหารบัญชี ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี แตกต่างกับ ผู้ที่มีประสบการณ์ 11 – 15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 11 – 15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานงบประมาณ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

สภาพการบริหารงบประมาณ	F	ระดับนัยสำคัญ
การจัดทำและเสนอ ของงบประมาณ	4.802	0.003*
การจัดสรรงบประมาณ	2.562	0.055
การตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงานผล	4.477	0.004*
การระดมทรัพยากรและ การลงทุนเพื่อการศึกษา	2.089	0.101
การบริหารงานการเงิน	8.951	0.000*
การบริหารการบัญชี	11.272	0.000*
การบริหารพัสดุและสินทรัพย์	4.918	0.002*
รวม	9.604	0.000*

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 พบว่าการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผล ด้านการบริหารงานการเงิน ด้านการบริหารการบัญชีและด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วน ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการระดมทรัพยากรในการลงทุนเพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 ความแตกต่างของสภาพการบริหารงานงบประมาณรายคู่ จำแนกตามขนาด
ของสถานศึกษา

สภาพการบริหาร งบประมาณ	ขนาด สถานศึกษา	— X	ขนาดสถานศึกษา			
			เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
การจัดทำและเสนอ ของงบประมาณ	เล็ก	3.12	-	0.1400	0.5101*	0.5220
	กลาง	3.26		-	0.3701	0.3820
	ใหญ่	3.63			-	0.0119
	ใหญ่พิเศษ	3.64				-
การตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและ รายงานผล	เล็ก	2.77	-	0.3168	0.6319*	0.7271
	กลาง	3.09		-	0.3151	0.4103
	ใหญ่	3.41			-	0.0952
	ใหญ่พิเศษ	3.50				-
การบริหารงานการเงิน	เล็ก	3.39	-	0.1212	0.6557*	0.8700*
	กลาง	3.51		-	0.5344*	0.7487*
	ใหญ่	4.05			-	0.2143
	ใหญ่พิเศษ	4.26				-
การบริหารการบัญชี	เล็ก	3.03	-	0.3325*	0.8632*	1.3077*
	กลาง	3.36		-	0.5307*	0.9752*
	ใหญ่	3.89			-	0.4444
	ใหญ่พิเศษ	4.33				-
การบริหารพัสดุและ สินทรัพย์	เล็ก	3.40	-	0.0581	0.3806	0.6410*
	กลาง	3.46		-	0.3225	0.5829*
	ใหญ่	3.78			-	0.2604
	ใหญ่พิเศษ	4.04				-
รวม	เล็ก	3.21	-	0.1602	0.5238*	0.6939*
	กลาง	3.37		-	0.3636*	0.5337*
	ใหญ่	3.73			-	0.1701
	ใหญ่พิเศษ	3.90				-

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 พบว่าการเปรียบเทียบรายดู่ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าในภาพรวม สถานศึกษขนาดเล็กลงและขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ และด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล สถานศึกษขนาดเล็กลงมีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันกับสถานศึกษขนาดใหญ่

ด้านการบริหารงานการเงิน ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ สถานศึกษขนาดเล็กลงและขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันกับสถานศึกษขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการบริหารบัญชี สถานศึกษขนาดเล็กลงมีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันกับแตกต่างกันกับสถานศึกษขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันกับสถานศึกษขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	F	ระดับนัยสำคัญ
การจัดทำและเสนอของงบประมาณ	3.717	0.012*
การจัดสรรงบประมาณ	5.035	0.002*
การตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผล	3.924	0.009*
การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	2.057	0.106
การบริหารงานการเงิน	9.868	0.000*
การบริหารการบัญชี	8.898	0.000*
การบริหารพัสดุและสินทรัพย์	6.420	0.000*
รวม	9.902	0.000*

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของผู้ปฏิบัติงาน ด้านการบริหารงบประมาณ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าในภาพรวมแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้าน การจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผล ด้านการบริหารงาน การเงิน ด้านการบริหารการบัญชีและด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการระดมทรัพยากรในการลงทุนเพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 ความแตกต่างของปัญหาการบริหารงบประมาณเป็นรายตัว จำแนกตามขนาด ของสถานศึกษา

ปัญหาการบริหาร งบประมาณ	ขนาด สถานศึกษา	\bar{x}	ขนาดสถานศึกษา			
			เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
การจัดทำและเสนอ ของบประมาณ	เล็ก	2.95	-	0.0298	0.3297*	0.5678*
	กลาง	2.92	-	-	0.2999*	0.5380*
	ใหญ่	2.62	-	-	-	0.2381
	ใหญ่พิเศษ	2.38	-	-	-	-
การจัดสรรงบประมาณ	เล็ก	2.73	-	0.0774	0.2207	0.6374*
	กลาง	2.81	-	-	0.2981	0.7148*
	ใหญ่	2.51	-	-	-	0.4167
	ใหญ่พิเศษ	2.10	-	-	-	-
การตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและ รายงานผล	เล็ก	3.25	-	0.2039*	0.4716*	0.7454*
	กลาง	3.04	-	-	0.2677	0.5415*
	ใหญ่	2.77	-	-	-	0.2738
	ใหญ่พิเศษ	2.50	-	-	-	-
การบริหารงานการเงิน	เล็ก	2.89	-	0.1677	0.6163*	1.1520*
	กลาง	2.72	-	-	0.4486*	0.9843*
	ใหญ่	2.27	-	-	-	0.5357
	ใหญ่พิเศษ	1.74	-	-	-	-

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ปัญหาการบริหาร งบประมาณ	ขนาด สถานศึกษา	x	ขนาดสถานศึกษา			
			เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
การบริหารการบัญชี	เล็ก	3.04	-	0.2307*	0.6955*	1.2927*
	กลาง	2.81		-	0.4648*	1.0621*
	ใหญ่	2.35			-	0.5972
	ใหญ่พิเศษ	1.75				-
การบริหารพัสดุและ สินทรัพย์	เล็ก	2.70	-	0.0371	0.2925	0.7404*
	กลาง	2.75		-	0.3296*	0.7775*
	ใหญ่	2.41			-	0.4479
	ใหญ่พิเศษ	1.96				-
รวม	เล็ก	2.89	-	0.0702	0.4033*	0.7860*
	กลาง	2.82		-	0.3331*	0.7157*
	ใหญ่	2.49			-	0.3827
	ใหญ่พิเศษ	2.11				-

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 พบว่าการเปรียบเทียบรายคู่ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าในภาพรวม สถานศึกษานขนาดเล็กและขนาดกลางมีปัญหาการบริหารงบประมาณแตกต่างกันกับสถานศึกษานขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ และด้านการบริหารงานการเงิน สถานศึกษานขนาดเล็กและขนาดกลางมีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกันกับสถานศึกษานขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการจัดสรรงบประมาณ สถานศึกษานขนาดเล็กและขนาดกลางมีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกันกับสถานศึกษานขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการตรวจสอบติดตามและประเมินผล สถานศึกษานขนาดเล็กมีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกับสถานศึกษานขนาดกลาง สถานศึกษานขนาดใหญ่และสถานศึกษานขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษานขนาดกลางมีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกับสถานศึกษานขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการบริหารการบัญชี สถานศึกษานขนาดเล็กมีปัญหการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกับสถานศึกษานขนาดกลาง สถานศึกษานขนาดใหญ่และขนาดใหญพิเศษ และสถานศึกษานขนาดกลางมีปัญหการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกับสถานศึกษานขนาดใหญ่และขนาดใหญพิเศษ

ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ สถานศึกษานขนาดเล็กมีปัญหการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกับสถานศึกษานขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษานขนาดกลางมีปัญหการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกับสถานศึกษานขนาดใหญ่และสถานศึกษานขนาดใหญ่พิเศษ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหการบริหารงบประมาณของสถานศึกษานขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราชิวาส เขต 1

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์แนวทางในการแก้ไขปัญหการบริหารงบประมาณ ซึ่งได้สรุปมาจากการเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราชิวาส เขต 1 และได้นำมาเสนอให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น จำแนกเป็นรายด้านโดยใช้ความถี่ ดังแสดงผลการวิเคราะห์ ในตารางที่ 4.16 ถึงตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.18 แสดงแนวทางในการแก้ไขปัญหการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราชิวาส เขต 1 ด้านการจัดทำและเสนองบประมาณ

ลำดับที่	แนวทางแก้ไขปัญหา	จำนวน
1	กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา	250
2	จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน	226
3	จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	221
4	จัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	191
5	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีหน่วยงานบริการ ให้ความรู้และให้คำปรึกษา	164
6	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตอบคำถามทางโทรศัพท์	118
7	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา	95
8	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคำเนินการแทนสถานศึกษา	92
9	จัดตั้งศูนย์เครือข่ายดำเนินการแทนสถานศึกษา	64

จากตารางที่ 4.18 พบว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการจัดทำและเสนอขอ งบประมาณ เรียงตามลำดับความถี่ของแนวทางแก้ไขปัญหาคือ การกำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรงในสถานศึกษา (มีความถี่เท่ากับ 250) รองลงมาคือ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน (มีความถี่เท่ากับ 226) จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ (มีความถี่เท่ากับ 221) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 แสดงแนวทางในการแก้ไขปัญหการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการจัดสรรงบประมาณ

ลำดับที่	แนวทางแก้ไขปัญหา	จำนวน
1	กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา	241
2	จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	225
3	จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน	205
4	จัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	182
5	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีหน่วยงานบริการให้ความรู้และให้คำปรึกษา	149
6	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา	103
7	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตอบคำถามทางโทรศัพท์	100
8	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแทนสถานศึกษา	84
9	จัดตั้งศูนย์เครือข่ายดำเนินการแทนสถานศึกษา	79

จากตารางที่ 4.19 พบว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการจัดสรรงบประมาณ เรียงตามลำดับความถี่ของแนวทางแก้ไขปัญหาคือ การกำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรงในสถานศึกษา (มีความถี่เท่ากับ 241) รองลงมาคือ จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ (มีความถี่เท่ากับ 225) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน(มีความถี่เท่ากับ 205) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 แสดงแนวทางในการแก้ไขปัญหการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม
ประเมินผลและรายงานผล

ลำดับที่	แนวทางแก้ไขปัญหา	จำนวน
1	กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา	258
2	จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน	200
3	จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	196
4	จัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	173
5	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีหน่วยงานบริการให้ความรู้และให้คำปรึกษา	153
6	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตอบคำถามทางโทรศัพท์	92
7	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา	90
8	จัดตั้งศูนย์เครือข่ายดำเนินการแทนสถานศึกษา	76
9	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแทนสถานศึกษา	71

จากตารางที่ 4.20 พบว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหการบริหารงบประมาณของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม
ประเมินผลและรายงานผล เรียงตามลำดับความถี่ของแนวทางแก้ไขปัญหาคือ การกำหนดกรอบ
อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา (มีความถี่เท่ากับ 258) รองลงมาคือ จัดทำ
คู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน (มีความถี่เท่ากับ
200) จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ (มีความถี่เท่ากับ 196) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.21 แสดงแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการระดมทรัพยากร
และการลงทุนเพื่อการศึกษา

ลำดับที่	แนวทางแก้ไขปัญหา	จำนวน
1	กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรงในสถานศึกษา	260
2	จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน	232
3	จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	194
4	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีหน่วยงานบริการให้ความรู้และให้คำปรึกษา	184
5	จัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	130
6	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตอบคำถามทางโทรศัพท์	110
7	จัดตั้งศูนย์เครือข่ายดำเนินการแทนสถานศึกษา	77
8	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแทนสถานศึกษา	75
9	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา	68

จากตารางที่ 4.21 พบว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เรียงตามลำดับความถี่ของแนวทางแก้ไขปัญหาคือ การกำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรงในสถานศึกษา (มีความถี่เท่ากับ 260) รองลงมาคือ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน (มีความถี่เท่ากับ 232) จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ (มีความถี่เท่ากับ 194) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 แสดงแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารงานการเงิน

ลำดับที่	แนวทางแก้ไขปัญหา	จำนวน
1	กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรงในสถานศึกษา	273
2	จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานโดยตรงในสถานศึกษา	273
3	จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	264
4	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีหน่วยงานบริการให้ความรู้และให้คำปรึกษา	195
5	จัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	137
6	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตอบคำถามทางโทรศัพท์	90
7	จัดตั้งศูนย์เครือข่ายดำเนินการแทนสถานศึกษา	76
8	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา	73
9	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแทนสถานศึกษา	60

จากตารางที่ 4.22 พบว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารงานการเงิน เรียงตามลำดับความถี่ของแนวทางแก้ไขปัญหาคือ การกำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรงในสถานศึกษา และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน (มีความถี่เท่ากับ 273) รองลงมาคือ จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ (มีความถี่เท่ากับ 264) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.23 แสดงแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารการบัญชี

ลำดับที่	แนวทางแก้ไขปัญหา	จำนวน
1	กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรงในสถานศึกษา	259
2	จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	252
3	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีหน่วยงานบริการให้ความรู้และให้คำปรึกษา	241
4	จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน	240
5	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตอบคำถามทางโทรศัพท์	119
6	จัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	106
7	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแทนสถานศึกษา	87
8	จัดตั้งศูนย์เครือข่ายดำเนินการแทนสถานศึกษา	74
9	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา	55

จากตารางที่ 4.23 พบว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารการบัญชี เรียงตามลำดับความถี่ของแนวทางแก้ไขปัญหาคือ การกำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรงในสถานศึกษา (มีความถี่เท่ากับ 259) รองลงมาคือ จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ (มีความถี่เท่ากับ 252) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีหน่วยงานบริการให้ความรู้และให้คำปรึกษา (มีความถี่เท่ากับ 241) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.24 แสดงแนวทางในการแก้ไขปัญหการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารพัสดุและ
สินทรัพย์

ลำดับที่	แนวทางแก้ไขปัญหา	จำนวน
1	กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา	279
2	จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	271
3	จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน	267
4	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีหน่วยงานบริการให้ความรู้และให้คำปรึกษา	195
5	จัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	150
6	จัดตั้งศูนย์เครือข่ายดำเนินการแทนสถานศึกษา	80
7	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตอบคำถามทางโทรศัพท์	78
8	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา	74
9	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแทนสถานศึกษา	58

จากตารางที่ 4.24 พบว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์เรียงตามลำดับความถี่ของแนวทางแก้ไขปัญหาคือ การกำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรงในสถานศึกษา (มีความถี่เท่ากับ 279) รองลงมาคือ จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ (มีความถี่เท่ากับ 271) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน(มีความถี่เท่ากับ 267) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอหัวข้อสำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 จำแนกตามประเภทการทำงานด้านงบประมาณของบุคลากรและขนาดสถานศึกษา

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 จำแนกตามประเภทการทำงานด้านงบประมาณและขนาดสถานศึกษา

1.1.3 เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ และครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ในปีงบประมาณ 2551 จำนวน 157 โรงเรียน แบ่งตามขนาดสถานศึกษา คือ ขนาดเล็ก จำนวน 18 โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 131 โรงเรียน ขนาดใหญ่ จำนวน 6 โรงเรียน และขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 2 โรงเรียน สถานศึกษาละ 3 คน รวมเป็นประชากรทั้งสิ้น 471 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ และครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 จำนวน 339 คน ได้มาโดยการเลือกแบบหลายขั้นตอน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน

(Krejcie and Morgan, 1970:608) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากจำนวนสถานศึกษา 157 โรง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 โรง การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา โดยแบ่งสถานศึกษาเป็น 4 ขนาด ได้ตัวอย่างสถานศึกษา ขนาดเล็ก จำนวน 13 โรง ขนาดกลาง จำนวน 94 โรง ขนาดใหญ่ จำนวน 4 โรง ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 2 โรง สถานศึกษาละ 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 339 คน

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม 1 ชุด มี 3 ตอน

ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 49 ข้อ ซึ่งมีความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.97

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานด้านงบประมาณของสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 9 ข้อ และคำถามปลายเปิด

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยการแจกให้ผู้บริหารสถานศึกษาในวันประชุมประจำเดือนผู้บริหารสถานศึกษา และให้ส่งแบบสอบถามกลับโดยการนำมาใส่ในช่องส่งหนังสือของโรงเรียนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษา จำนวน 339 ฉบับ ได้กำหนดระยะเวลาส่งคืนภายใน 7 วัน ได้แบบสอบถามคืนมารวมจำนวน 339 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 330 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.34

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่

1.3 ผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มาจากสถานศึกษาขนาดกลาง มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานด้านงบประมาณ 5-10 ปี มากที่สุด พบข้อมูลสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ดังนี้

1.3.1 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ส่วนใหญ่มีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการบริหารงานการเงินมีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

1.3.2 สภาพการบริหารงานงบประมาณ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น เรื่องกระบวนการจัดทำแผนเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา และการจัดทำแผนงบประมาณได้ขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษามีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง

1.3.3 สภาพการบริหารงานงบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น เรื่อง ผู้บริหารทราบนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดสรรงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณมีความโปร่งใส และการใช้งบประมาณเป็นไปตามรายการที่ได้รับอนุมัติ มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง

1.3.4 สภาพการบริหารงานงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล ทุกเรื่องมีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล ทุกเรื่องอยู่ในระดับปานกลาง

1.3.5 สภาพการบริหารงานงบประมาณ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น เรื่อง มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน มีการจัดหาแหล่งระดมทรัพยากรที่ให้การสนับสนุนการศึกษา มีการจัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษา และการจัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ด้านระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง

1.3.6 สภาพการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานการเงิน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น เรื่อง เจ้าหน้าที่มีความรู้ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ขั้นตอน และวิธีการบริหารการเงิน การนำส่งเงิน ทุกประเภทได้ปฏิบัติตามถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง และการกันเงินไว้เบิกเหลือปีปฏิบัติตามถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานการเงิน อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง

1.3.7 สภาพการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารการบัญชี อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง ส่วนปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารการบัญชี อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง

1.3.8 สภาพการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น เรื่อง การจัดหาพัสดุได้ดำเนินการถูกต้องตามระเบียบพัสดุ การกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สินทรัพย์ การตรวจสอบสภาพและบำรุงรักษา ซ่อมแซมสินทรัพย์ให้มีสภาพใช้งานได้ และการจำหน่าย รื้อถอน สินทรัพย์ที่ไม่สามารถใช้งานได้ มีการบริหารอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง

1.3.9 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานด้านงบประมาณ ในภาพรวมสภาพการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผล ด้านการบริหารการบัญชี ส่วนด้านการจัดสรรงบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารงานการเงิน การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีสภาพการบริหารงานไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ในภาพรวม ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี

ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันกับผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี

ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผล ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันกับผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันกับผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี

ด้านการบริหารการบัญชี ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันกับผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันกับผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี

1.3.10 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานด้านงบประมาณ ในภาพรวมมีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านการระดมทรัพยากรในการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารการบัญชี ส่วนด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผล

ด้านการบริหารงานการเงิน และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีปัญหาในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ ในภาพรวม ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันกับผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันกับผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี

ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันกับผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี

ด้านการบริหารการบัญชี ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันกับผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี

1.3.11 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผล ด้านการบริหารงานการเงิน ด้านการบริหารการบัญชีและด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการระดมทรัพยากรในการลงทุนเพื่อการศึกษา มีสภาพการบริหารงานไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ ในภาพรวม สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ สถานศึกษาขนาดเล็กมีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ด้านการตรวจสอบติดตามและประเมินผล สถานศึกษาขนาดเล็กแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ด้านการบริหารงานการเงิน สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการบริหารบัญชี สถานศึกษาขนาดเล็กมีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันกับแตกต่างกันกับสถานศึกษาขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

1.3.12 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผล ด้านการบริหารงานการเงิน ด้านการบริหารการบัญชีและด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ส่วนด้านการระดมทรัพยากรในการลงทุนเพื่อการศึกษา มีปัญหาการบริหารงานไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ ในภาพรวม สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางมีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางมีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการจัดสรรงบประมาณ สถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันกับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางมีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันกับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการตรวจสอบติดตามและประเมินผล สถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางมีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการบริหารงานการเงิน สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางมีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการบริหารการบัญชี สถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันกับ สถานศึกษาขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางมีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ สถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันกับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางมีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

1.3.13 แนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ และครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ทั้ง 7 ด้าน ในภาพรวมมีระดับแนวคิดมากที่สุด คือ กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรงในสถานศึกษา รองลงมา คือ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน และการจัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ความคิดเห็นเป็นรายด้านดังนี้

ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ ครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ มีความเห็นว่า แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณที่ดีที่สุด คือ กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา

ด้านการจัดสรรงบประมาณ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ ครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ มีความเห็นว่า แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณ ที่ดีที่สุด คือ กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา

ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ ครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ มีความเห็นว่า แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณ ที่ดีที่สุด คือ กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา

ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ ครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ มีความเห็นว่า แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณ ที่ดีที่สุด คือ กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา

ด้านการบริหารงานการเงิน ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ ครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ มีความเห็นว่า แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณ ที่ดีที่สุด คือ กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา

ด้านการบริหารการบัญชี ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ ครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ มีความเห็นว่า แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณที่ดีที่สุด คือ กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา

ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ ครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ มีความเห็นว่า แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณ ที่ดีที่สุด คือ กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

2.1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ และครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการบริหารการบัญชีมีสภาพการบริหารงานมากที่สุด และด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล มีสภาพการบริหารงานน้อยที่สุด ส่วนปัญหาการบริหารงานงบประมาณมากที่สุด คือ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล และด้านการบริหารงานการเงินและด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์มีปัญหาในการบริหารงานน้อยที่สุด สรุปในแต่ละด้านดังนี้

2.1.1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ มีสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอน กระบวนการจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อานนท์ เรืองวุฒิ (2548 : 72) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณเกิดจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการบริหารงบประมาณทำให้เกิดปัญหาในการสรรหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนโยบายและแผนของสถานศึกษา และสถานศึกษาส่วนใหญ่จะขาดแคลนบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านนโยบายและแผนโดยเฉพาะ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวินัย บุญศาสตร์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารงานธุรการและการเงินของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาส่วนหนึ่งเกิดจากบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานน้อย และมีเวลาในการปฏิบัติงานงานด้านนี้น้อย

2.1.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ ผลการวิจัย มีสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้รับงบประมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ สถานศึกษาได้รับงบประมาณน้อยกว่างบประมาณที่ต้องใช้จ่ายในสถานศึกษา จึงทำให้เกิดปัญหาในการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา : 37) ได้ทำการวิจัยการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้เขตพื้นที่การศึกษา พบว่าปัญหาอุปสรรคด้านงบประมาณ คือ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินงานตามภารกิจ ไม่สนองแผนยุทธศาสตร์ การวิเคราะห์งบประมาณโดยองค์รวมไม่สอดคล้องกับการวางแผนระยะปานกลาง ไม่สามารถวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณได้เอง งบประมาณค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง งบประมาณค่าซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบที่จัดสรรหรือบรรเทาความเดือดร้อนของสถานศึกษาในสังกัดมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการ

แก้ปัญหา และพัฒนาสถานศึกษา งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา การจัดสรรและการอนุมัติงบประมาณล่าช้า งบประมาณจากส่วนกลางล่าช้าไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่อง บางโครงการมาใกล้จะหมดกำหนดเวลาใช้งบประมาณแล้ว งบประมาณบางส่วนตั้งจ่ายที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้โรงเรียนทุรกันดารได้รับล่าช้า ขาดการประสานงาน แจกจ่ายการจัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษาและได้เสนอแนะ ให้จัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น ควรให้สถานศึกษาจัดทำแผนการงบประมาณล่วงหน้าโดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นให้ชัดเจนทุกด้านตามความขาดแคลนและจำเป็นของสถานศึกษา เร่งรัดการจัดสรรงบประมาณให้ทันเวลาดำเนินการและจัดสรรงบประมาณโดยตรง เปิดโอกาสให้สถานศึกษาได้บริหารงบประมาณเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของอานนท์ เรืองวุฒิ (2548 : 73) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการจัดสรรงบประมาณเกิดจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาส่วนใหญ่จะได้รับงบประมาณไม่เพียงพอกับความต้องการของสถานศึกษา โดยงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจัดสรรจากเขตพื้นที่การศึกษา ลดจากกรอบวงเงินที่สถานศึกษาประเมินไว้ จึงทำให้งบประมาณที่ได้รับไม่เป็นไปตามกรอบวงเงินงบประมาณที่สถานศึกษาได้ประมาณการไว้ นอกจากนี้ยังคล้อยกับงานวิจัยของวินัย บุญศาสตร์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารงานธุรการและการเงินของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาส่วนหนึ่งเกิดจากการที่สถานศึกษาได้รับงบประมาณน้อย

2.1.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล มีสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษายังไม่มีรูปแบบการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานการใช้จ่ายเงินที่สมบูรณ์ จึงทำให้เกิดปัญหาในการจัดทำแผนการตรวจสอบติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา : 38) ได้ทำการวิจัยการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้เขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ปัญหาอุปสรรคด้านงบประมาณ คือ การติดตาม ตรวจสอบ การเงิน การบัญชีของสถานศึกษายังไม่ทั่วถึง และได้เสนอแนะการติดตาม ตรวจสอบการเงินการบัญชีของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง โดยจัดทำปฏิทินติดตามงานระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของอานนท์ เรืองวุฒิ (2548 : 71) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษานครนายก พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล รายงานการใช้จ่ายเงินและผลการดำเนินงาน เกิดจากสถานศึกษาใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา จรัสพิทยานุกุล (2538:96) ได้ทำการวิจัยปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่จะมีปัญหาในการตรวจสอบติดตาม การสนับสนุนการดำเนินงานบริหารงบประมาณ และได้เสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในเรื่องของการตรวจสอบ ติดตาม การสนับสนุนการดำเนินงานบริหารงบประมาณ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องคำนึงถึงการป้องกันข้อบกพร่องในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

2.1.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้รับงบประมาณในการบริหารจัดการศึกษาไม่เพียงพอต่อความต้องการ และไม่สามารถจัดหาแหล่งสนับสนุนเงินทุนและเป้าหมายในการระดมทรัพยากรได้ เนื่องจากชุมชน ท้องถิ่นอ่อนแอ ประชาชนมีรายได้น้อย จึงทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินการจัดหารายได้และสินทรัพย์เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของอานนท์ เรืองวุฒิ (2548 : 72) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เกิดจากสถานศึกษาส่วนใหญ่จะไม่สามารถดำเนินการจัดหารายได้และสินทรัพย์ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างเพียงพอ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ดวงเดือนเพ็ญ ม่วงเพ็ง (2539:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาและสาเหตุของปัญหาในการบริหารงานธุรการและการเงินของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ตามความแตกต่างกันในประเภทและขนาดของโรงเรียน พบว่าปัญหาในการบริหารงานธุรการและการเงิน มีสาเหตุมาจากการขาดทรัพยากรทางการบริหาร คือ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการที่ดี

2.1.5 ด้านการบริหารงานการเงิน มีสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณส่วนใหญ่มีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานการเงิน มีกฎหมาย ระเบียบ และแนวปฏิบัติต่างๆ มาก หากมีข้อผิดพลาดอาจจะได้รับโทษทั้งทางวินัยและทางอาญา จึงทำให้สถานศึกษาจำเป็นต้องมีสภาพการบริหารที่มาก แต่ปัญหาการบริหารก็ยังอยู่ในระดับปานกลางอาจเนื่องจากสถานศึกษาไม่มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการบริหารงานงบประมาณ และมีการเปลี่ยน

บุคลากรที่ปฏิบัติงานบ่อยอันเนื่องมาจากบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 มี การย้ายบ่อยเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ทำให้มีปัญหาในเรื่องการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการบริหารการเงิน ซึ่งระเบียบต่างๆ ก็มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2549 : 37) ได้ทำการวิจัยการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้เขตพื้นที่การศึกษา พบว่าปัญหาอุปสรรคด้านงบประมาณ คือ ระเบียบการเงินการคลังบางเรื่องยุ่งยาก ลำบาก ระบบ GFMS ยังมีปัญหา ไม่มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่าย สถานศึกษาคำเนินการตามแบบฟอร์มเท่านั้น ต้องแก้ไขหลายครั้ง ทำให้ภาระงานของครูเพิ่มขึ้น และได้เสนอแนะให้พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานด้านงบประมาณหรือจัดสรรบุคลากรทำหน้าที่ด้านการเงิน โดยเฉพาะ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริกร สุทิน (2549:92) ได้ทำการวิจัยการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 ซึ่งพบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับการเงินและการบัญชี เกิดจากผู้ที่รับผิดชอบงานการเงินและการบัญชีจะต้องทำงานด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง ซึ่งถ้ามีการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องกับระเบียบ ในวงการบริหารการศึกษาถือว่า เรื่องนี้เป็นความผิดร้ายแรง กระทบกระเทือนถึงตำแหน่งบริหารทั้งในปัจจุบันและอนาคต และสอดคล้องกับงานวิจัยของวินัย บุญศาสตร์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารงานธุรการและการเงินของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาส่วนหนึ่งเกิดจากการบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานน้อย และมีเวลาในการปฏิบัติงานด้านนี้น้อย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอานนท์ เรืองวุฒิ (2548 : 74) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการบริหารงานการเงิน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะในด้านการเงิน

2.1.6 ด้านการบริหารการบัญชี มีสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาเป็นครูผู้สอนไม่มีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานทางบัญชีของสถานศึกษา จึงทำให้มีปัญหาในเรื่องของการบริหารการบัญชี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเวศ มณีภาค (2541: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานการเงิน บัญชี และพัสดุของสถานศึกษาระดับ

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การปฏิบัติงานบัญชีและพัสดุของสถานศึกษามีปัญหาหลายด้าน เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่การเงินและเจ้าหน้าที่พัสดุ ควรพัฒนาคุณภาพในการปฏิบัติงานให้กับตนเองให้เกิดความเชี่ยวชาญมากขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอานนท์ เรืองวุฒิ (2548 : 73) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการบริหารบัญชี พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณด้านบัญชีเกิดจากบุคลากรไม่มีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานทางบัญชี

2.1.7 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีสภาพและปัญหา การบริหารงานงบประมาณ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้รับงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดหาพัสดุ ไม่ได้ดำเนินการดูแลรักษาพัสดุให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้อย่างเต็มศักยภาพ ขาดแคลนบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์โดยเฉพาะ สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2549 : 37) ได้ทำการวิจัยการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้เขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ปัญหาอุปสรรคด้านงบประมาณ คือ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีความรู้เรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้บริหารไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด และได้เสนอแนะการจัดสรรงบประมาณด้านที่ดิน สิ่งก่อสร้าง วัสดุ ครุภัณฑ์สู่สถานศึกษาโดยตรง รวมทั้งให้สถานศึกษาดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอานนท์ เรืองวุฒิ(2548 : 72) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ เกิดจากสถานศึกษาส่วนใหญ่จะได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดซื้อพัสดุในการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมสภาพการบริหารงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผล ด้านการบริหารการบัญชี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่าในภาพรวม ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ส่วนปัญหาการบริหารงบประมาณ ในภาพรวมปัญหาการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ด้าน

การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และด้านการบริหารการบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่าในภาพรวม ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี และ ผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 2 ปี ที่เป็นเช่นนี้ อาจจะเนื่องจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงาน เพราะประสบการณ์จะช่วยให้มีความเข้าใจ สามารถคาดการณ์ต่างๆ ได้จากประสบการณ์ที่ได้พบเห็นมา ช่วยให้เกิดความสุ่มรอบคอบในการตัดสินใจ ผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์มากจะสามารถนำประสบการณ์มาช่วยดำเนินงานให้เกิดผลดีต่อหน่วยงานมากขึ้น ดังที่ ฮอร์นบี (Hornby. 1974 :303) ได้กล่าวไว้ว่า ประสบการณ์เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเพิ่มพูนความรู้หรือทักษะ โดยการกระทำหรือมองเห็นสิ่งต่างๆ ได้ดี และปรียาพร วงศ์อนุตรไพโรจน์ (2535:67) ได้กล่าวไว้ว่า ประสบการณ์อย่างหนึ่งก็มีผลต่อการรับรู้ความเชื่อของบุคคลนั้นและใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินใจต่างๆ ต่อไป ประสบการณ์ทำงานย่อมทำให้คนเกิดความชำนาญ ทำให้เกิดความผูกพันกับอาชีพและองค์กรไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริกร สุทิน (2549:95) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับการเงินและการบัญชี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ ค่ายหนองสรวง (2541:105) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความเครียดของครูการเงิน การบัญชี ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานการเงิน การบัญชี ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 ปี หรือน้อยกว่า กับครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 5 ปี มีความเครียดในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันทุกด้าน

2.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการบริหารงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณา การเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผล ด้านการบริหารงานการเงิน ด้านการบริหารการบัญชีและด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่าในภาพรวม สถานศึกษาขนาดเล็กมีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันกับสถานศึกษาขนาด

ใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษขนาดกลางแตกต่างกับสถานศึกษขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนปัญหาการบริหารงบประมาณ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผล ด้านการบริหารงานการเงิน ด้านการบริหารการบัญชีและด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายกลุ่ม พบว่าในภาพรวม สถานศึกษขนาดเล็กรับปัญหาการบริหารงบประมาณแตกต่างกันกับสถานศึกษขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษขนาดกลางแตกต่างกับสถานศึกษขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากสถานศึกษขนาดใหญ่จะมีบุคลากรมากกว่าสถานศึกษขนาดกลางและสถานศึกษขนาดเล็กซึ่งมีบุคลากรน้อย จึงทำให้สภาพและปัญหาในการดำเนินการกิจการ การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามีระดับที่แตกต่างกัน สถานศึกษขนาดใหญ่พิเศษส่วนมากมีบุคลากรเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ สถานศึกษขนาดใหญ่ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนบุคลากรที่ไม่ครบตามเกณฑ์มาตรฐาน แต่มีโอกาที่จะมีบุคลากรครบชั้นเรียน และสามารถให้เวลา ในการปฏิบัติหน้าที่ ในการปฏิบัติงานการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาได้โดยไม่เป็นการทำให้สูญเสียเวลาในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนและมีการเฉลี่ยงานในการกิจการ การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามากกว่า ส่วนสถานศึกษขนาดกลางเมื่อมีบุคลากรไม่ครบตามเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ทำให้มีบุคลากรไม่ครบชั้นเรียน จึงมีโอกาที่จะมีสภาพการปฏิบัติงานน้อยและทำให้เกิดปัญหา การบริหารในระดับที่สูงกว่าสถานศึกษขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ และถ้าเปรียบเทียบกับสถานศึกษขนาดเล็กแล้วอาจมีบุคลากรตามเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด แต่บุคลากรมีโอกาที่ไม่ครบชั้นเรียนที่จัดการเรียนการสอน ถึงแม้ว่าจะมีปริมาณจำนวนผู้เรียนน้อย แต่ภารกิจงานการเรียนการสอน และภารกิจการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน โดยสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการปฏิบัติอย่างสมบูรณ์และถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริกร สุทิน (2549:96) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของบุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน 3 ขนาด คือ ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของอานนท์ เรืองวุฒิ (2548 : 74) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสกุท กังวานไกล (2542:92) ได้ทำการวิจัย เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีทรัพยากรเอื้ออำนวยในการบริหารงานให้มีประสิทธิผลในระดับมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของยรรยง คนสมบุรณ์ (2542:116) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับงานการเงินและการบัญชีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสกลนคร พบว่า เมื่อเปรียบเทียบโรงเรียนมัธยมที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาด้านการทำหลักฐานการเงินและการบัญชี แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก มีปัญหา มากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

2.4 แนวทางการแก้ไขปัญหาคาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ และครูผู้ปฏิบัติงานด้าน งบประมาณ ส่วนมีแนวคิดว่าการกำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรงใน สถานศึกษาเป็นแนวทางที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหาคาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา ส่วนการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน และการจัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอก็สามารถช่วยแก้ไขปัญหาคาได้ในระดับหนึ่ง และการที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีหน่วยงานบริการให้ความรู้และให้คำปรึกษา แก่ครูผู้ปฏิบัติงาน ด้านงบประมาณในสถานศึกษา ก็เป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้อาการบริหารงานด้านงบประมาณของ สถานศึกษาลดน้อยลง

สรุปได้ว่า สภาพและปัญหาคาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา เกิดจากการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและความไม่พร้อมทางบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านงบประมาณของ สถานศึกษา จะเห็นได้ว่าประสพการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานด้านงบประมาณ มีเกี่ยวข้องกับ สภาพและปัญหาคาการบริหารงานงบประมาณ ผู้มีประสพการณ์มากกว่า จะมีปัญหาในการปฏิบัติงาน น้อยกว่าผู้ที่มีประสพการณ์น้อย ดังนั้นการแต่งตั้งครูเพื่อปฏิบัติงานด้านงบประมาณควรคำนึงถึง ประสพการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานด้านงบประมาณด้วย และจะเห็นได้ว่าสภาพและปัญหาในการ บริหารงานด้านงบประมาณของสถานศึกษามีความแตกต่างกันตามขนาดสถานศึกษา ฉะนั้นการ แก้ไขปัญหาคาการบริหารงานงบประมาณของแต่ละสถานศึกษาควรแตกต่างกันตามขนาดสถานศึกษา และการกำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรงในสถานศึกษา เป็นแนวทางที่ดีที่สุด ในการแก้ไขปัญหาคาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนการ จัดทำคู่มือการ

ปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานเป็นการช่วยเหลือสถานศึกษาในการบริหารงบประมาณได้อีกทางหนึ่ง และการจัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณที่สถานศึกษาคิดว่าเป็นการช่วยเหลือสถานศึกษาได้มาก

3. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรกำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรงในสถานศึกษา โดยเฉพาะบุคลากรทำหน้าที่ด้านงบประมาณ

3.1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านงบประมาณที่ทันสมัยเป็นปัจจุบันให้แก่สถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

3.1.3 ผู้บริหารและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณควรพัฒนาตนเองเพื่อสร้างความพร้อมตามภารกิจงานการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

3.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อเป็นที่ปรึกษาและให้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจงานการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด และคุ้มค่า

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 เท่านั้น ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆเพิ่มเติม รวมถึงสถานศึกษาในภาพรวมทั้งจังหวัด

3.2.2 งานวิจัยครั้งนี้ ศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม ให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบด้วยตนเองเท่านั้น ดังนั้นในครั้งต่อไป ควรมีการสัมภาษณ์ เพื่อจะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ และมีประโยชน์มากขึ้น

3.2.3 ควรมีการวิจัยหาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงาน พัฒนาข้าราชการพลเรือน สถาบัน (2546) *ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลักสูตร การบริหารงาน:การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ชุดวิชาที่ 6 การจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร อาทิตย์ โพรคักส์ กรุป*
- กรณีการ์ ค่ายหนองสรวง (2541) “ความเครียดของครูการเงิน การบัญชีในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม” ปรินญาณีพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- เขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 สำนักงาน (2550) “แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2550” นราธิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 (อัคราณา)
- _____ (2550) “เอกสารการนำเสนอผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1” นราธิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 (อัคราณา)
- _____ (2550) “คู่มือปฏิบัติงานพัสดุ” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 (อัคราณา)
- _____ (2547) “คู่มือการบริหารสถานศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล” (อัคราณา)
- _____ (2549) “รายงานผลการดำเนินงานการตรวจสอบการบริหารการเงิน บัญชี และพัสดุ ปีงบประมาณ 2549” (อัคราณา)
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน (2548) *คู่มือการตรวจสอบภายในสถานศึกษา เล่มที่ 1 การเงินการบัญชี: คู่มือการบัญชีสำหรับหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ*
- _____ (2548) *คู่มือการตรวจสอบภายในสถานศึกษา เล่มที่ 2 การเงินการบัญชี: ระบบการควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ.2544 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ*
- _____ (2549) *คู่มือพัสดุ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย)*

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน (2550) *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- _____ (2551) *แนวทางการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.2548* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- จุพวดี สุวันทารัตน์ (2547) “การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- ดวงเดือนเพ็ญ ม่วงเพ็ง (2539) “ปัญหาในการบริหารงานธุรการและการเงินของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นโยบายและการวางแผนสังคม มหาวิทยาลัยเกริก
- ธีรพงศ์ ชงภักดิ์ (2543) “ปัญหาการบริหารเงินบำรุงการศึกษาและแนวทางแก้ไข ตามทัศนะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงิน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- ปนัดดา จรัสพิทยานุกุล (2538) “ปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) *จิตวิทยาอุตสาหกรรม* กรุงเทพมหานคร ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ
- ผดุง ผาบสิมมา (2542) “ปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและพัสดุของหัวหน้างานการเงินและพัสดุ และเจ้าหน้าที่พัสดุ สำนักงานการประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

- พรหม อ่องหว่าง (2544) “การศึกษาสภาพและปัญหากระบวนการบริหารการเงินของโรงเรียน
 ประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ :
 ศึกษากรณีจังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ยรรยง คนสมบุรณ์ (2542) “ปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสกลนคร” ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- เลขาริการสภาการศึกษา สำนักงาน (2549) รายงานการวิจัยประเมินผลการกระจายอำนาจการ
 บริหารการศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉบับสรุป กรุงเทพมหานคร
 วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น
- _____ (2548) รายงานสรุปผลการติดตามและประเมินความก้าวหน้าของการปฏิรูป
 การศึกษา ในวาระครบรอบ 6 ปี ของการประกาศใช้พระราชบัญญัติ
 การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กรุงเทพมหานคร 21 เซ็นจูรี
- วินัย บุญศาสตร์ (2534) “ การศึกษาปัญหาของการบริหารงบประมาณและการเงินของผู้บริหาร
 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา”
 ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- ศึกษาริการ กระทรวง (2546) คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร
 โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.)
- ศุภรัตน์มงคล ศรีแก้ว (2542) “การศึกษาระบบการควบคุมภายในด้านการเงิน การบัญชีและ
 การพัสดุ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
 มหาสารคาม” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
 การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สกุล กังวาลไกล (2538) “ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา
 จังหวัดสมุทรปราการ วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหาร
 การศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- สมาคมบริหารพัสดุแห่งประเทศไทย (2549) เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การบริหารพัสดุกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 และข้อพึงระวังในการบริหารสัญญา จัดโดย สมาคมนักบริหารพัสดุแห่งประเทศไทย วันที่ 1-2 กันยายน 2549 โรงแรมไคมอนต์ พลาซ่า(สุราษฎร์ธานี)
- สามัญศึกษา กรม (2546) คู่มือการจัดซื้อจัดจ้าง กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว _____ (2545) “คู่มือสารสนเทศมาตรฐานทางการเงิน 7 ด้าน” กรมสามัญศึกษา (อัดสำเนา)
- สามัญศึกษา กรม (2540) เกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- สิริกร สุทิน (2549) “ การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับการเงินและการบัญชี ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. กรุงเทพมหานคร เขต3” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- สุรเวศ มณีภาค (2541) “ปัญหาการปฏิบัติงานการเงิน บัญชีและพัสดุของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สุณี เกาะแก้ว (2543) “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานการเงินและบัญชี ของสถานศึกษา สังกัดกองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา” วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- อานนท์ เรืองวุฒิ (2548) “ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- Boman, Claudette Eunice.(1994) “Fees in Public Schools (British Columbia) (CD-Rom) Doctor’s Thesis.” British Columbia. The University of British Columbia.
- Campbell, Ronald F.,and others.(19761). *Introduction to Educational Adiministration a ed.* Boston:Allyn and Bacon

- Huegel, Virginia L. (1989) "A Status Study of Business Education in the Public Schools of the State of Missouri in 1988." Dissertation Abstracts International.
- Hornby, A.S. (1974). *Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English*. 3 ed. Ely House, London : The English Language Book Society and Oxford University Press.
- Kimbrough, Ralph B. and Charles W. Burket. (1990) *The Principals' Conception and Practices* Englewood Cliffs New Jersey: Prentice – Hall.
- McGuffey, C.W. (1980) *Competencies Needed by Chief School Business Administrators* Park Ridge, IL: Association of School Business Officials of the United States and Canada
- Spiwak, Rand Steven. (1986) "Financial Management : Case Management Practices in Florida Community College." Dissertation Abstracts International.
- Websters, Charles M. (1980) "Working Relationships Between School District Business Manager and Business Advisory Personnel in the County Superintendents Office." Dissertation Abstracts International.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

**รายนามผู้ทรงคุณวุฒิอนุเคราะห์พิจารณาตรวจ
ความเหมาะสมของแบบสอบถาม**

1. ชื่อ – สกุล นางชลธิชา พงษ์ศรี
 วุฒิ บธ.ม.
 ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน 8 ว.
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง
2. ชื่อ – สกุล นางสาววิเศษศรี มเหล็กขกุล
 วุฒิ สส.ม.
 ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี 8
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1
3. ชื่อ – สกุล นายไสว จินพงษ์
 วุฒิ ศศ.ม.
 ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 ว.
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3
4. ชื่อ – สกุล นางอิงอร อินทร์ดี
 วุฒิ บธ.ม.
 ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน 8 ว.
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 3
5. ชื่อ – สกุล นางสาวอุไรวรรณ จินพงษ์
 วุฒิ กศ.ม.(วัดผลการศึกษา)
 ตำแหน่ง ครูชำนาญการ
 วิทยาลัยชุมชนนราธิวาส

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ ศธ 0522.17/บ 128

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒๘ กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน ชุด

เนื่องด้วย นางเรวดี รัตนะมาลา นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การศึกษาสภาพและปัญหา
การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ” ตาม โครงการ
วิทยานิพนธ์ที่แนบมานี้

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยจากท่าน ทั้งนี้เพื่อให้ผลการวิจัย
ที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และขอขอบพระคุณล่วงหน้า
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. 02-5048182,8184

โทรสาร. 02-5033612

ที่ ศธ 0522.17/ บ 176

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๑๗ มีนาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน ชุด

เนื่องด้วย นาง เรวดี รัตนะมาลา นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การศึกษาสภาพและ
ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1” ตาม
โครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมานี้

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากท่านซึ่งเป็นผู้บริหารรวมทั้ง
บุคลากรในหน่วยงานของท่าน จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการขออนุญาตให้นักศึกษา
ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามรายละเอียดในโครงการวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาแนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และขอขอบพระคุณล่วงหน้า
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. 02-5048182,8184

โทรสาร. 02-5033612

ที่ ศษ 0522.17/บ ๖1

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒1 มกราคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณ สุไรวรรณ ชินพงษ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางเรวดี รัตนมาลา นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหา
การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1” ตามโครงการ
วิทยานิพนธ์ที่แนบมานี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล และ
ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้เรียบร้อยแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำ
นั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้
ประกอบการศึกษาดังกล่าว

สาขาวิชา ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. 02-5048182,8184

โทรสาร. 02-5033612

ที่ ศธ 0522.17/ น ๖1

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

21 มกราคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8ว.
(คุณ ไสว จินพงษ์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางเรวดี รัตนมาลา นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาสภาพและปัญหา
การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1" ตามโครงการ
วิทยานิพนธ์ที่แนบมานี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวนักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล และ
ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำ
นั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้
ประกอบการศึกษาดังกล่าว

สาขาวิชา ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. 02-5048182,8184

โทรสาร. 02-5033612

ที่ ศธ 0522.17/บ 31

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

21 มกราคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน 8ว. (คุณ อิงอร อินทรรัตน์)

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางเรวดี รัตนะมาลา นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหา
การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1” ตามโครงการ
วิทยานิพนธ์ที่แนบมานี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวว่านักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล และ
ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำ
นั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้
ประกอบการศึกษาดังกล่าว

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. 02-5048182,8184

โทรสาร. 02-5033612

ที่ ศธ 0522.17/บ 31

สาขาวิชาวิทยาการจัดการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพลู อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒1 มกราคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ธว. (คุณ ชลธิชา พงษ์ศรี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางเรวดี รัตนะมาลา นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหา
การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1” ตามโครงการ
วิทยานิพนธ์ที่แนบมานี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล และ
ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำ
นั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้
ประกอบการศึกษาดังกล่าว

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งสรรค์ ประเสริฐศรี)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. 02-5048182,8184

โทรสาร. 02-5033612

ที่ ศธ 0522.17/บ 31

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒๑ มกราคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน เจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี 8
(คุณ วิเศษศรี มเหตักขกุล)

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางเรวดี รัตนมาลา นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหา
การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1” ตามโครงการ
วิทยานิพนธ์ที่แนบมานี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล และ
ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำ
นั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้
ประกอบการศึกษาดังกล่าว

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. 02-5048182,8184

โทรสาร. 02-5033612

ภาคผนวก ก
รายชื่อโรงเรียนที่ทำการวิจัย

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ทดลองใช้ แบบสอบถาม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

รหัส	ชื่อโรงเรียน
01	โรงเรียนวัดโคกมะม่วง
02	โรงเรียนวัดพระพุทธร
03	โรงเรียนบ้านตาบ
04	โรงเรียนวัดโคกมะเฟือง
05	โรงเรียนบ้านไม้ฝาด
06	โรงเรียนบ้านนูกะตา
07	โรงเรียนบ้านสุโขทัย
08	โรงเรียนบ้านตาก
09	โรงเรียนบ้านบาลา
10	โรงเรียนบ้านเมือง

หมายเหตุ	โรงเรียนใหญ่พิเศษ	จำนวน 1 โรงเรียน
	โรงเรียนขนาดใหญ่	จำนวน 1 โรงเรียน
	โรงเรียนขนาดกลาง	จำนวน 6 โรงเรียน
	โรงเรียนขนาดเล็ก	จำนวน 2 โรงเรียน

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

รหัส	ชื่อโรงเรียน	รหัส	ชื่อโรงเรียน
001	โรงเรียนนราธิวาส	021	โรงเรียนบ้านโคกศิลา
002	โรงเรียนนราสิกขาลัย	022	โรงเรียนวัดลำภู
003	โรงเรียนบ้านทอน	023	โรงเรียนวัดโคกโก
004	โรงเรียนอนุบาลนราธิวาส	024	โรงเรียนบ้านรามา
005	โรงเรียนเมืองนราธิวาส	025	โรงเรียนบ้านท่าเหยียบ
006	โรงเรียนบ้านคลองกาเว	026	โรงเรียนบ้านปลักปลา
007	โรงเรียนบ้านบางมะนาว	027	โรงเรียนบ้านมะนังกาหยอ
008	โรงเรียนบ้านคำย	028	โรงเรียนบ้านไต้โน
009	โรงเรียนบ้านเขาคันหยงมิตรภาพที่ 153	029	โรงเรียนบ้านทุ่งไต้ะดั่ง
010	โรงเรียนบ้านหัวเขา	030	โรงเรียนบ้านจืองา
011	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 10	031	โรงเรียนบ้านยารอ
012	โรงเรียนบ้านโคกสยา	032	โรงเรียนบ้านโคกสุมุ
013	โรงเรียนวัดพนาสณห์	033	โรงเรียนบ้านแคนา
014	โรงเรียนบ้านโคกพะยอม	034	โรงเรียนโรงเรียนบ้านบือเจ๊ะ
015	โรงเรียนบ้านบือราเี๊ะ	035	โรงเรียนน้ำตกป่าโจ
016	โรงเรียนบ้านสุเตทวอ	036	โรงเรียนบ้านปะดุกานากอ
017	โรงเรียนบ้านยาบี	037	โรงเรียนบ้านคู
018	โรงเรียนบ้านไร่พญา	038	โรงเรียนบ้านบือเี๊ะ
019	โรงเรียนบ้านกาณะ	039	โรงเรียนบ้านบูกะสูคอ
020	โรงเรียนบ้านกูแบสาถอ	040	โรงเรียนบ้านคลองระ

รายชื่อ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

รหัส	ชื่อ โรงเรียน	รหัส	ชื่อ โรงเรียน
041	โรงเรียนบ้านคันหยง	061	โรงเรียนบ้านแยะ
042	โรงเรียนบ้านฮูเตยลือ	062	โรงเรียนบ้านนาถอ
043	โรงเรียนบ้านบือแนปีแย	063	โรงเรียนบ้านกำปังปีแย
044	โรงเรียนบ้านปะตุกาสาเมาะ	064	โรงเรียนบ้านนุกะบาง
045	โรงเรียนวัดเชิงเขา	065	โรงเรียนบ้านกือย
046	โรงเรียนบ้านมะยุง	066	โรงเรียนบ้านยั้งอ
047	โรงเรียนบ้านปะตุกาแปเราะ	067	โรงเรียนบ้านกือเส็ง
048	โรงเรียนบ้านตะโละบาลอ	068	โรงเรียนบ้านนุกะกอดอ
049	โรงเรียนบ้านสุโห่งบาดู	069	โรงเรียนบ้านกาบู้
050	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 9	070	โรงเรียนบ้านกาเค็ง
051	โรงเรียนบ้านปู้ชือมอ	071	โรงเรียนบ้านหุ่งคา
052	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 10	072	โรงเรียนบ้านปู้ตะ
053	โรงเรียนบ้านยะตุตง	073	โรงเรียนรุ่มเกล้า
054	โรงเรียนบ้านกาเยะมาตี	074	โรงเรียนวัดราษฎร์โมสร
055	โรงเรียนบ้านฮือลือ	075	โรงเรียนบ้านนาดา
056	โรงเรียนบ้านกะตุแป	076	โรงเรียนบ้านรือเสาะ
057	โรงเรียนบาเจาะ	077	โรงเรียนบ้านบาง
058	โรงเรียนบ้านคันตาล	078	โรงเรียนบ้านบริจ๊ะ
059	โรงเรียนบ้านปาลอบาตะ	079	โรงเรียนบ้านบอแรง
060	โรงเรียนบ้านตูโยะบายะ	080	โรงเรียนชุมชนสัมพันธ์บ้านลาโตะ

รายชื่อ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

รหัส	ชื่อ โรงเรียน	รหัส	ชื่อ โรงเรียน
081	โรงเรียนบ้านอินอ	098	โรงเรียนศรีวารินทร์
082	โรงเรียนบ้านลามา	099	โรงเรียนชุมชนบ้านซากอ
083	โรงเรียนบ้านยะบะ(อุปการ)	100	โรงเรียนบ้านสาคร
084	โรงเรียนบ้านมือและห์	101	โรงเรียนบ้านปลากาปิยะ
085	โรงเรียนบ้านสาวอ	102	โรงเรียนบ้านเปล
086	โรงเรียนบ้านมะนังป็นยัง	103	โรงเรียนบ้านจะแลเกาะ
087	โรงเรียนบ้านละหาน	104	โรงเรียนบ้าน โคกดีเต
088	โรงเรียนบ้านตาษา	105	โรงเรียนบ้านอี โยะ
089	โรงเรียนบ้านพนาทักษิณ	106	โรงเรียนบ้านกุแวง
090	โรงเรียนบ้านบลูกาฮีเต	107	โรงเรียนบ้านจอบะ
091	โรงเรียนบ้านสายน้ำทิพย์	108	โรงเรียนบ้านศาลาลูกไก่
092	โรงเรียนบ้านสวนพดู	109	โรงเรียนบ้านยาแลบะ
093	โรงเรียนรือเสาะชูปถัมภ์	110	โรงเรียนบ้านนาโอน
094	โรงเรียนบ้านป่าไผ่	111	โรงเรียนบ้านบลูกา
095	โรงเรียนบ้านปาหนัน	112	โรงเรียนบ้านค้อแย
096	โรงเรียนศิริราษฎร์รังสฤษดิ์	113	โรงเรียนบ้านบือแนนากอ
097	โรงเรียนบ้านตะมะขูง		

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้ในการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 โดยจำแนกสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่

- ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ
- ด้านการจัดสรรงบประมาณ
- ด้านการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงานผล
- ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- ด้านการบริหารงานการเงิน
- ด้านการบริหารการบัญชี
- ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ในสถานศึกษา ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ ขอรับรองว่าจะไม่กระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่ของท่านแต่อย่างใด

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1

ตอนที่ 3 แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1

เพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัยเรื่องนี้ ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามนี้ทุกตอนทุกข้อ จึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ ขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นางเรวดี รัตนะมาลา

นักศึกษานิเทศศาสตร์โท แขนงวิชาการบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ตำแหน่ง
 - ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 - หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ
 - ครูผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ
2. ระยะเวลาที่บริหารงานหรือปฏิบัติงานด้านงบประมาณ
 - น้อยกว่า 5 ปี
 - 5 - 10 ปี
 - 11 - 15 ปี
 - 16 - 20 ปี
 - มากกว่า 20 ปี
3. ขนาดของสถานศึกษา
 - ขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 120 คน)
 - ขนาดกลาง (นักเรียน 121 - 600 คน)
 - ขนาดใหญ่ (นักเรียน 601 - 1,500 คน)
 - ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนมากกว่า 1,500 คน)

**ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษานราธิวาส เขต 1**

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาคำถามตั้งแต่ ข้อ 1 - 49 เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหาร
งบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 และทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือของข้อความตามความเป็นจริง โดยพิจารณาตามเกณฑ์
ต่อไปนี้

	5	หมายถึง	มีสภาพ/ปัญหาการบริหารงบประมาณในระดับมากที่สุด
	4	หมายถึง	มีสภาพ/ปัญหาการบริหารงบประมาณในระดับมาก
	3	หมายถึง	มีสภาพ/ปัญหาการบริหารงบประมาณในระดับปาน กลาง
	2	หมายถึง	มีสภาพ/ปัญหาการบริหารงบประมาณในระดับน้อย
	1	หมายถึง	มีสภาพ/ปัญหาการบริหารงบประมาณในระดับน้อย ที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา	สภาพการบริหาร					ปัญหาการบริหาร				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
0	เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอน กระบวนการจัดทำและเสนอขอ งบประมาณ				✓			✓			
00	การจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ ในการวางแผนงบประมาณ เป็นปัจจุบัน		✓						✓		

ข้อที่	การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา	สภาพการบริหาร					ปัญหาการบริหาร				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
25	มีการจัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษา										
26	การจัดหารายได้และผลประโยชน์เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง										
27	มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศทุนการศึกษาของนักเรียนครบถ้วน										
28	มีการจัดระบบสวัสดิการและกองทุนกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา										
ด้านการบริหารงานการเงิน											
29	เจ้าหน้าที่มีความรู้ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ขั้นตอน และวิธีการบริหารการเงิน										
30	การเบิกเงินจากคลังทุกประเภทได้ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง										
31	การรับเงิน ทุกประเภทได้ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง										
32	การเก็บรักษาเงิน ทุกประเภทได้ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง										
33	การจ่ายเงิน ทุกประเภทได้ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง										
34	การนำส่งเงิน ทุกประเภทได้ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง										
35	การกันเงินไว้เบิกเหลือมปีปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง										
ด้านการบริหารการบัญชี											
36	เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำบัญชี เป็นอย่างดี										

ตอนที่ 3 แนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

คำชี้แจง โปรดขีด ✓ ลงในช่อง ○ ที่ตรงกับแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของท่านหรือเติมข้อความในที่ว่างที่เว้นไว้ในแต่ละข้อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานด้านจัดทำและเสนอของงบประมาณ
 - กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา
 - จัดตั้งศูนย์เครือข่ายดำเนินการแทนสถานศึกษา
 - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแทนสถานศึกษา
 - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตอบคำถามทางโทรศัพท์
 - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีหน่วยงานบริการให้ความรู้และให้คำปรึกษา
 - จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน
 - จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ
 - จัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
 - การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา
 - ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม.....
 -
 -
 -
 -

2. แนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการจัดสรรงบประมาณ
 - กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา
 - จัดตั้งศูนย์เครือข่ายดำเนินการแทนสถานศึกษา
 - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแทนสถานศึกษา
 - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตอบคำถามทางโทรศัพท์
 - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีหน่วยงานบริการให้ความรู้และให้คำปรึกษา
 - จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน
 - จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ
 - จัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา
- ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม.....
-
-
-
-

3. แนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผล

- กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา
- จัดตั้งศูนย์เครือข่ายดำเนินการแทนสถานศึกษา
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแทนสถานศึกษา
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตอบคำถามทางโทรศัพท์
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีหน่วยงานบริการให้ความรู้และให้คำปรึกษา
- จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน
- จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ
- จัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา
- ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม.....
-
-
-
-

4. แนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา

- กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา
- จัดตั้งศูนย์เครือข่ายดำเนินการแทนสถานศึกษา
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแทนสถานศึกษา
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตอบคำถามทางโทรศัพท์
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีหน่วยงานบริการให้ความรู้และให้คำปรึกษา

- จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน
- จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ
- จัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา
- ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

5. แนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการบริหารการเงิน

- กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา
- จัดตั้งศูนย์เครือข่ายดำเนินการแทนสถานศึกษา
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแทนสถานศึกษา
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตอบคำถามทางโทรศัพท์
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีหน่วยงานบริการ ให้ความรู้และให้คำปรึกษา
- จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน
- จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ
- จัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา
- ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

6. แนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการบริหารบัญชี

- กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา
- จัดตั้งศูนย์เครือข่ายดำเนินการแทนสถานศึกษา
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแทนสถานศึกษา
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตอบคำถามทางโทรศัพท์

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีหน่วยงานบริการให้ความรู้และให้คำปรึกษา
- จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน
- จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ
- จัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา
- ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม.....
-
-
-
-

7. แนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

- กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยตรงในสถานศึกษา
- จัดตั้งศูนย์เครือข่ายดำเนินการแทนสถานศึกษา
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแทนสถานศึกษา
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตอบคำถามทางโทรศัพท์
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีหน่วยงานบริการให้ความรู้และให้คำปรึกษา
- จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน
- จัดอบรมครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ
- จัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา
- ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม.....
-
-
-
-

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางเรวดี รัตนะมาลา		
วัน เดือน ปีเกิด	13 กันยายน 2507		
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา		
ประวัติการศึกษา	ประถมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนบ้านปลักปลา	2519
	ประถมศึกษาตอนปลาย	โรงเรียนเมืองนครราชสีมา	2521
	มัธยมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนนราสิกขาลัย	2524
	ปวช.	วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา	2527
	ปวส.	โรงเรียนมิตรผลพาณิชยการ	2529
	บธ.บ	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	2535
	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	2544
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครราชสีมา		
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน 8ว.		